

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ច្បាប់

ភ្នំបិទាណ ២០០១

ដែលបានរៀបចំឡើងដោយ
យោងតាមច្បាប់អនុវត្តក្រុងប្រទេសកម្ពុជា

ឆ្នាំ ២០១១

សំគាល់ - អត្ថបទវាយឡើងវិញដោយនាយកដ្ឋាននីតិកម្មក្រសួង ជនស

- អក្សរធ្មតពណ៌ក្រហម = លុបចោលដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

- អក្សរទ្រេតពណ៌ខៀវ = កែប្រែដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

ច្បាប់ ភូមិបាល

(៣០ តីរ្យា ២០០១)

វិសោធនកម្មដោយ

ច្បាប់ស្តីពីការអនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

(៣១ ឧសភា ២០១១)

សំគាល់ - អត្ថបទរាយឡើងវិញដោយនាយកដ្ឋាននីតិកម្មក្រសួង ជនស

- អក្សរធ្មតពណ៌ក្រហម = លុបចោលដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

- អក្សរខ្មៅពណ៌ខៀវ = កែប្រែដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

ព្រះរាជក្រមនស/រកម/ ០៨០១ / ១៤/

ថ្ងៃទី៣០ ខែ សីហា ២០០១

(អនុម័តដោយរដ្ឋសភាថ្ងៃទី ២០ ខែ កក្កដា ២០០១)

ច្បាប់តូចិធាន

បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ

មាត្រា ១.-

ច្បាប់នេះមានគោលដៅកំណត់អំពីរបបកម្មសិទ្ធិលើអចលនវត្ថុទាំងឡាយនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ក្នុងគោលបំណងធានាការពារសិទ្ធិនៃកម្មសិទ្ធិ និងសិទ្ធិផ្សេងៗទៀតលើអចលនវត្ថុស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញឆ្នាំ ១៩៩៣ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

មាត្រា ២.-

ចាត់ទុកជាអចលនវត្ថុ តាមន័យនៃច្បាប់នេះមានអចលនវត្ថុកំណើត អចលនវត្ថុពីភ័ព្វវាសនានិងអចលនវត្ថុតាមការកំណត់របស់ច្បាប់ ។
អចលនវត្ថុកំណើតមានដីធ្លីជាតិដូចជា ដីព្រៃឈើ ដីកាប់រាន ដីដាំដុះ ដីទុកទំនេរ ឬមិនអាច ដាំដុះ ដីលិចទឹកដោយទឹកនៅនឹងឬទឹកហូរនិងសំណង់ឬការរៀបចំទាំងឡាយដែលស្ថិតនៅជាប់មួយកន្លែង កើតឡើងដោយអំពើរបស់មនុស្សហើយមិនអាចរំកិល ឬផ្លាស់ប្តូរកន្លែងបាន ។
អចលនវត្ថុពីភ័ព្វវាសនាមានវត្ថុដែលជាប់នឹងដី ឬបញ្ចូលជាមួយសំណង់ទាំងឡាយដែលមិនអាចបំបែកចេញបានដោយមិនធ្វើឱ្យមានការខូចខាត ឬមិនដូរសភាពដើមដូចជា ដើមឈើ ឧបករណ៍ តែងលំអជាដើម ។

អចលនវត្ថុតាមការកំណត់របស់ច្បាប់មានសិទ្ធិភណ្ឌិកទាំងឡាយលើអចលនវត្ថុ និងចលនវត្ថុទាំងឡាយដែលបានកំណត់ដោយច្បាប់ជាអចលនវត្ថុ ។

មាត្រា ៣.-

ជនគ្រប់រូបត្រូវគោរពទ្រព្យសម្បត្តិរបស់រដ្ឋ និងកម្មសិទ្ធិឯកជនស្របច្បាប់លើអចលនវត្ថុ ។
ការគ្រប់គ្រងផ្នែករដ្ឋបាលសុរិយោដីលើអចលនវត្ថុដែលជាទ្រព្យសម្បត្តិរបស់រដ្ឋ និងការចេញប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិលើអចលនវត្ថុទាំងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ជាសមត្ថកិច្ចរបស់ក្រសួងរៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្ម និងសំណង់ ។

បទបញ្ជា និងនីតិវិធីនៃការគ្រប់គ្រងអចលនវត្ថុដែលជាទ្រព្យសម្បត្តិរបស់រដ្ឋនិងត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ ។

សំគាល់ - អត្ថបទរាយឡើងវិញដោយនាយកដ្ឋាននីតិកម្មក្រសួង ជនស

- អក្សរធ្មតពណ៌ក្រហម = លុបចោលដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

- អក្សរច្រេងពណ៌ខៀវ = កែប្រែដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

មាតិកាទី ១

អំពីកម្មសិទ្ធិឯកជន និង កម្មសិទ្ធិសាធារណៈ

ជំពូកទី ១

អំពីគោលការណ៍នៃកម្មសិទ្ធិ

មាត្រា ៤.-

សិទ្ធិនៃកម្មសិទ្ធិដែលចែងក្នុងមាត្រា ៤៤ នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញឆ្នាំ ១៩៩៣ អនុវត្តទៅលើអចលនវត្ថុទាំងអស់នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា តាមលក្ខខណ្ឌដែលបានកំណត់ដោយច្បាប់នេះ ។

មាត្រា ៥.-

គ្មានបុគ្គលណាមួយត្រូវបានគេដកហូតកម្មសិទ្ធិរបស់ខ្លួនបានទេ ប្រសិនបើការដកហូតនេះមិនមែនដើម្បីប្រយោជន៍សាធារណៈ ។ ការដកហូតត្រូវធ្វើទៅតាមទម្រង់ និងនីតិវិធីបញ្ញត្តិដោយ ច្បាប់ និងបទបញ្ជាបន្ទាប់ពីបានផ្តល់សំណងជាមុនដោយសមរម្យ និងយុត្តិធម៌ ។

មាត្រា ៦.-

មានតែភោគៈ ត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ប៉ុណ្ណោះដែលអាចនាំឱ្យបានកម្មសិទ្ធិ ។
រដ្ឋក៏អាចផ្តល់កម្មសិទ្ធិនៃទ្រព្យជាអចលនវត្ថុ
ដែលជារបស់រដ្ឋក្នុងព្រំដែនជាក់លាក់ដែលបានកំណត់ដោយច្បាប់នេះដល់រូបវន្តបុគ្គលឬនីតិបុគ្គលដែលមានសញ្ជាតិជាខ្មែរ ។
រាល់ការផ្ទេរប្លង់របស់កម្មសិទ្ធិនៃកម្មសិទ្ធិត្រូវធ្វើឡើងតាមវិធាននៃនីតិវិធីនៃការលក់ ការបន្តមរតក ការដូរ ឬប្រទានកម្ម ឬតាមលេខក្តីសំរេច របស់តុលាការ។

មាត្រា ៧.-

របបកម្មសិទ្ធិលើអចលនវត្ថុមុនឆ្នាំ ១៩៧៩ មិនត្រូវបានទទួលស្គាល់ ។

មាត្រា ៨.-

មានតែរូបវន្តបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលដែលមានសញ្ជាតិជាខ្មែរទើបមានសិទ្ធិជាម្ចាស់កម្មសិទ្ធិលើដីនៃព្រះរាជាណាចក្រ- កម្ពុជា ។
អ្នកមានឧបនិស្ស័យជាកម្មសិទ្ធិករលើដីនៅកម្ពុជាគឺពលរដ្ឋខ្មែរទាំងអស់ សមូហភាពដែនដីសាធារណៈ គ្រឹះស្ថានសាធារណៈ សហគមន៍ ឬសមាគមកម្ពុជា សហគ្រាសសាធារណៈ និងក្រុមហ៊ុនស៊ីវិល ឬពាណិជ្ជកម្មកម្ពុជានិងគ្រប់អង្គការកម្ពុជាដែលបានទទួលស្គាល់ដោយច្បាប់ថាជានីតិបុគ្គល ។

ជនបរទេសដែលបានក្លែងបន្លំប័ណ្ណសញ្ជាតិដើម្បីឱ្យក្លាយជាកម្មសិទ្ធិករលើដីនៅកម្ពុជានឹងត្រូវផ្តន្ទាទោសដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ២៥១ នៃច្បាប់នេះ ។ ទ្រព្យដែលបានមកក្នុងលក្ខខណ្ឌនេះត្រូវរឹបអូសយកទុកជាសម្បត្តិរដ្ឋដោយរដ្ឋមិនចេញសំណងឱ្យឡើយ ។

សំគាល់ - អត្ថបទរាយឡើងវិញដោយនាយកដ្ឋាននីតិកម្មក្រសួង ជនស

- អក្សរធ្មតពណ៌ក្រហម = លុបចោលដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

- អក្សរច្រេតពណ៌ខៀវ = កែប្រែដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

មាត្រា ៩.~

ក្រុមហ៊ុនដែលបានចុះបញ្ជីនៅកម្ពុជា ហើយដែលមានភាគហ៊ុនចាប់ពី ៥១ ភាគរយឡើងទៅ កាន់កាប់ដោយរូបវន្តបុគ្គលមានសញ្ជាតិខ្មែរ ឬនីតិបុគ្គលនៃច្បាប់កម្ពុជាអាចជាកម្មសិទ្ធិករនៃទ្រព្យជាដីបាន ។ មានតែចំនួនភាគរយនៃប្រាក់ហ៊ុនដែលមានចែងក្នុងលក្ខន្តិកៈក្រុមហ៊ុនប៉ុណ្ណោះទេដែលទទួលយកជាការបាន ។ រាល់ការព្រមព្រៀងដែលចុះហត្ថលេខាជាលក្ខណៈឯកជនរវាងអ្នកចូលហ៊ុនទាំងឡាយដែលមានន័យពីនេះត្រូវទុកជាមោឃៈ និង គ្មានអានុភាព ។

ប្រសិនបើចំនួនភាគរយដែលមានចែងក្នុងលក្ខន្តិកៈបានប្រែប្រួលបណ្តាលឱ្យក្រុមហ៊ុនលែងមានសញ្ជាតិខ្មែរ ក្រុមហ៊ុនមានកាតព្វកិច្ចធ្វើការផ្លាស់ប្តូរលក្ខន្តិកៈឱ្យបានសមស្របតាមស្ថានភាពជាក់ស្តែង ហើយត្រូវផ្តល់ព័ត៌មានទៅស្ថាប័នមានសមត្ថកិច្ចអំពីការប្រែប្រួលនេះដោយអនុវត្តឱ្យបានត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ជាធរមាន ។

មាត្រា ១០.~

~~កម្មសិទ្ធិរបស់បុគ្គលតែម្នាក់ទោះជាបុគ្គលក៏ឬនីតិបុគ្គលក៏ដោយកម្មសិទ្ធិឯកជន~~ ។ កម្មសិទ្ធិរបស់បុគ្គលមួយក្រុមដែលមានបុព្វសិទ្ធិរៀងៗខ្លួន តាមរយៈច្បាប់ដែលមានបញ្ញត្តិអំពីកម្មសិទ្ធិនេះ គឺជាកម្មសិទ្ធិសហគ្រាម ។

~~កម្មសិទ្ធិរបស់បុគ្គលច្រើននាក់ដែលអនុវត្តសិទ្ធិរបស់ខ្លួនដោយសាមគ្គីគ្នាទៅលើទ្រព្យទាំងមូលគឺកម្មសិទ្ធិអភិភាព~~ ។

កម្មសិទ្ធិរបស់បុគ្គលច្រើននាក់ដែលអនុវត្តសិទ្ធិឯកជនផ្តាច់មុខលើភាគខ្លះនៃទ្រព្យហើយភាគដទៃទៀតហៅថាភាគរួម ត្រូវដាក់នៅក្រោមបញ្ជានីត្យានុកូល ឬតាមការព្រមព្រៀងគឺសហកម្មសិទ្ធិ ។

ប្រភេទនៃកម្មសិទ្ធិនីមួយៗ ត្រូវបានកំណត់ដោយបទប្បញ្ញត្តិដោយឡែករបស់កម្មសិទ្ធិទាំងនោះ ។

មាត្រា ១១.~

របបគតិយុត្តនៃកម្មសិទ្ធិអចលនវត្ថុប្រែប្រួលទៅតាមតម្រូវការរបស់សង្គមខ្មែរដូចជា ដឹកសិកម្ម ព្រៃឈើ ផ្លូវទឹក ត្រពាំងបឹងប្តូរ ឬធារទឹក ត្រើយសមុទ្រឬច្រាំងទន្លេ អចលនវត្ថុក្នុងទីក្រុង និងដីសំរាប់សាងសង់តំបន់អភិវឌ្ឍន៍ឧស្សាហកម្ម ។

ច្បាប់ពិសេសត្រូវបំពេញបទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយនៃអត្ថបទច្បាប់នេះ ឬតាំងបទប្បញ្ញត្តិដើម្បីរក្សានូវការចាំបាច់ខាងសង្គមសេដ្ឋកិច្ច ការរៀបចំដែនដី និងនគរូបនីយកម្ម ។

បទបញ្ជាទាំងឡាយនិងបញ្ជាក់លំអិតនូវរបបផ្សេងៗនៃកម្មសិទ្ធិ ដោយគោរពតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់ ។

**ជំពូកទី ២
អំពីកម្មសិទ្ធិសាធារណៈ**

មាត្រា ១២.~

រដ្ឋជាកម្មសិទ្ធិករនៃទ្រព្យសម្បត្តិទាំងឡាយក្នុងដែនដីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដែលបានចែងក្នុងមាត្រា ៥៨ នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញឆ្នាំ ១៩៩៣និងទ្រព្យនិទាយាទភាពទាំងអស់ ឬទ្រព្យដែលម្ចាស់ប្រគល់ឱ្យរដ្ឋដោយស្ម័គ្រចិត្ត ឬទ្រព្យដែលមិនមែនជាកម្មវត្ថុនៃការយកធ្វើជារបស់ឯកជនតាមច្បាប់ឬមិនមែនជាទ្រព្យដែលកំពុងកាន់កាប់ជារបស់ឯកជនស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃជំពូកទី ៤ នៃច្បាប់នេះ ។

មាត្រា ១៣.~

ក្រៅពីរដ្ឋ សមូហភាពដែនដីសាធារណៈ គ្រឹះស្ថានសាធារណៈនិងនីតិបុគ្គលនៃនីតិសាធារណៈដែលបានទទួលស្គាល់ដោយច្បាប់ថានីតិបុគ្គល អាចជាកម្មសិទ្ធិករនៃទ្រព្យជាអចលនវត្ថុក្នុងលក្ខខណ្ឌដែលបានកំណត់ក្នុងជំពូកនេះ ។

មាត្រា ១៤.~

ទ្រព្យមួយចំនួនរបស់រដ្ឋ
ឬរបស់សមូហភាពដែនដីសាធារណៈដែលត្រូវបានដាក់នៅក្រោមរបបគតិយុត្តិសេសគឺជាទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈរបស់នីតិបុគ្គលសាធារណៈ ។ ទ្រព្យមួយចំនួនទៀត ត្រូវគ្រប់គ្រងដូចកម្មសិទ្ធិឯកជននិងអាចជាកម្មវត្ថុនៃកិច្ចការជំនួញ គឺជាទ្រព្យសម្បត្តិឯកជនរបស់នីតិបុគ្គលសាធារណៈ ។

មាត្រា ១៥.~

រាប់ចូលក្នុងសម្បត្តិសាធារណៈរបស់រដ្ឋនិងរបស់នីតិបុគ្គលសាធារណៈ :

- ទ្រព្យទាំងឡាយដែលបង្ហាញនូវការកើតឡើងពីធម្មជាតិដូចជា ព្រៃឈើ ផ្លូវទឹកដែលនាវាឬកូនចេញចូលបាន បណ្តែតបាន បឹងធម្មជាតិ ច្រាំងទន្លេ ដែលនាវាឬកូនចេញចូលបាន បណ្តែតបាននិងត្រើយសមុទ្រ
- ទ្រព្យទាំងឡាយដែលជាកម្មវត្ថុនៃការរៀបចំពិសេសសម្រាប់ប្រយោជន៍ទូទៅដូចជាតិរឺហ៊ាន កំពង់ផែ ផ្លូវដែក ស្ថានីយរថភ្លើង និងព្រលានយន្តហោះ
- ទ្រព្យទាំងឡាយដែលត្រូវបានដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់ជាសាធារណៈតាមស្ថានភាពពិកំណើតឬក្រោយពីបានរៀបចំដូចជាផ្លូវថ្នល់ ផ្លូវលំផ្លូវរទេះ ផ្លូវដើរ សួនច្បារ និង ឧទ្យានសាធារណៈនិងដីចំណី
- ទ្រព្យទាំងឡាយដែលត្រូវបានដាក់ឱ្យដំណើរការសំរាប់សេវាសាធារណៈដូចជាសាលារៀន ឬ អគារសិក្សាសាធារណៈ អគាររដ្ឋបាលមន្ទីរពេទ្យ សាធារណៈទាំងឡាយ
- ទ្រព្យទាំងឡាយដែលបង្កើតជាដែនបម្រុងធម្មជាតិការពារដោយច្បាប់
- បេតិកភណ្ឌបុរាណវិទ្យា វប្បធម៌និងប្រវត្តិសាស្ត្រ
- អចលនវត្ថុជាព្រះរាជទ្រព្យដែលមិនមែនជាទ្រព្យសម្បត្តិឯកជនរបស់ព្រះរាជវង្សានុវង្ស ។

អចលនវត្ថុជាព្រះរាជទ្រព្យត្រូវបានចាត់ចែងដោយព្រះមហាក្សត្រ កំពុងគ្រងរាជ្យ ។

មាត្រា ១៦.~

ទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈរបស់រដ្ឋមិនអាចលក់ដូរបានឡើយហើយ កម្មសិទ្ធិនៃទ្រព្យទាំងនោះមិនអាចកំណត់អាជ្ញាយុកាលបានទេ ។

ទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈរបស់រដ្ឋ មិនអាចបិតនៅក្រោមការកាន់កាប់ដោយលទ្ធកម្មពិសេសនៃជំពូកទី ៤ នៃច្បាប់នេះបានទេ ។
ប៉ុន្តែទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈរបស់រដ្ឋអាចជាកម្មវត្ថុនៃការអនុញ្ញាតឱ្យកាន់កាប់ ឬប្រើប្រាស់ជាបណ្តោះអាសន្ន មិនទៀងហើយអាចដកហូតវិញបាន បើមិនបានបំពេញកាតព្វកិច្ច បង់ពន្ធផ្សេងៗ លើកលែងតែបានអនុញ្ញាតតាមជំពូកទី ៣ នៃច្បាប់នេះ ។
ការអនុញ្ញាតទាំងនេះមិនអាចប្រក្រាបទៅជាកម្មសិទ្ធិ ឬជាសិទ្ធិភណ្ឌិកជាប្រយោជន៍ដល់អ្នកកាន់កាប់ទ្រព្យទាំងនោះបានឡើយ ។

សំគាល់ - អត្ថបទរាយឡើងវិញដោយនាយកដ្ឋាននីតិកម្មក្រសួង ជនស

- អក្សរធ្មតពណ៌ក្រហម = លុបចោលដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

- អក្សរច្រេតពណ៌ខៀវ = កែប្រែដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

ទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈរបស់រដ្ឋ នៅពេលបាត់បង់ផលប្រយោជន៍សាធារណៈអាចត្រូវបានចាត់បញ្ចូលជាទ្រព្យសម្បត្តិឯកជន របស់រដ្ឋ តាមរយៈច្បាប់អនុបយោគ ។

មាត្រា ១៧._

ទ្រព្យសម្បត្តិឯកជនរបស់រដ្ឋនិងរបស់នីតិបុគ្គលសាធារណៈ អាចជាកម្មវត្ថុនៃការលក់ ការដូរ ការបែងចែក ឬការផ្ទេរ សិទ្ធិតាមការកំណត់ដោយច្បាប់ ។

ទ្រព្យទាំងនោះអាចផ្តល់ឱ្យតាមរយៈភតិសន្យា និងជាកម្មវត្ថុនៃកិច្ចសន្យា ដែលបានធ្វើឡើង ត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ ។ លក្ខខណ្ឌទាំងឡាយ និងនីតិវិធីនៃការលក់ និងការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិឯកជន របស់រដ្ឋនិងរបស់នីតិបុគ្គលសាធារណៈនឹងកំណត់ ដោយអនុក្រឹត្យ ។ គ្មានការលក់ណាមួយអាចត្រូវបានសម្រេចដោយគ្មានអនុក្រឹត្យនេះឡើយ ។ ដីជាទ្រព្យសម្បត្តិឯកជនរបស់រដ្ឋ អាចជាកម្មវត្ថុ នៃសម្បទានក្នុងលក្ខខណ្ឌដែលមានចែងក្នុងជំពូកទី ៥ នៃច្បាប់នេះ ។

គ្មានការចាប់យកដីតាមទំនើងចិត្តណាមួយ អាចកើតឡើងទៅលើទ្រព្យសម្បត្តិឯកជនរបស់រដ្ឋ ឬរបស់នីតិបុគ្គលសាធារណៈ បានឡើយចាប់ពីច្បាប់នេះចូលជាធរមាន ទោះបីស្របនឹង ជំពូកទី ៤ នៃច្បាប់នេះក៏ដោយ ។

ប៉ុន្តែដីទំនេរនៃទ្រព្យសម្បត្តិឯកជនរបស់រដ្ឋ អាចត្រូវបានបែងចែកទៅឱ្យបុគ្គលដែលត្រូវការដីក្នុងគោលដៅសង្គមកិច្ច តាម លក្ខខណ្ឌដែលកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ ។

មាត្រា ១៨._

ត្រូវទុកជាមោឃៈនិងគ្មានអានុភាព ហើយមិនអាចត្រូវបានធ្វើនិយ័តកម្ម ទោះតាមរូបភាពណាក៏ដោយនូវ :

- រាល់ការចូលកាន់កាប់ទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈរបស់រដ្ឋនិងរបស់នីតិបុគ្គលសាធារណៈ និងរាល់ការបំប្លែងការកាន់កាប់ ទ្រព្យសម្បត្តិឯកជនរបស់រដ្ឋទៅជាសិទ្ធិកម្មសិទ្ធិ ទោះបីការកាន់កាប់ និង ការបំប្លែងនេះកើតមាននៅពេលណាក៏ដោយ ដែលមិនស្រប តាមលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត និងនីតិវិធីដែលបានកំណត់កន្លងមក
- រាល់ការបំប្លែងទៅជាសិទ្ធិកម្មសិទ្ធិនៃដីសម្បទាន ទោះជាការបំប្លែងនោះកើតឡើងមុនពេលច្បាប់នេះចូលជាធរមានក៏ ដោយ លើកលែងតែសម្បទានដែលឆ្លើយតបទៅនឹងប្រយោជន៍សង្គម
- រាល់សម្បទានមិនស្របនឹងបញ្ញត្តិទាំងឡាយនៃជំពូកទី ៥
- រាល់ការចូលកាន់កាប់ទ្រព្យសម្បត្តិឯកជនរបស់រដ្ឋ ទោះជាតាមរូបភាពណាក៏ដោយដែលបានកើតឡើងក្រោយច្បាប់ នេះចូលជាធរមាន

មាត្រា ១៩._

បុគ្គលទាំងឡាយដែលមានប័ណ្ណឬមានស្ថានភាពជាក់ស្តែងបិតនៅក្រោមឥទ្ធិពលនៃមាត្រា ១៨ នៃច្បាប់នេះមិនអាចទាមទារ សំណងទូទាត់ឬសោហ៊ុយសំរាប់ការរំលោភបំពានដែលបាន ធ្វើនៅលើអចលនវត្ថុដែលបានកាន់កាប់ដោយខុសច្បាប់បានឡើយ ។

លទ្ធកម្មណាមួយដោយខុសច្បាប់ និងដោយចេតនា ឬដោយបោកប្រាស់លើទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈរបស់រដ្ឋ ឬរបស់នីតិបុគ្គល សាធារណៈត្រូវផ្តន្ទាទោសដូចមានចែងក្នុង មាត្រា ២៥៩ នៃច្បាប់នេះ ។

សំគាល់ - អត្ថបទរាយឡើងវិញដោយនាយកដ្ឋាននីតិកម្មក្រសួង ជនស

- អក្សរធ្មតពណ៌ក្រហម = លុបចោលដោយច្បាប់អនុវត្តក្រុមរដ្ឋប្បវេណី

- អក្សរប្រេងពណ៌ខៀវ = កែប្រែដោយច្បាប់អនុវត្តក្រុមរដ្ឋប្បវេណី

ចំពោះការកាន់កាប់ទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈ ដែលបណ្តាលឱ្យខូចខាតឬធ្វើឱ្យយឺតយ៉ាវដល់ការងារដែលជាប្រយោជន៍ទូទៅ ពិសេសចំពោះការកាន់កាប់ដីចំណីផ្លូវកំរិតទោសនឹងត្រូវកំណត់ជាទ្វេ ។

ក្នុងគ្រប់ករណី បើជនល្មើសមិនបញ្ឈប់ការកាន់កាប់របស់ខ្លួនក្នុងរយៈពេលដែលបានកំណត់ដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចទេ អាជ្ញាធរអាចដំណើរការបណ្តេញជនល្មើសចេញ ។

ជំពូកទី ៣

អំពីកម្មសិទ្ធិរបស់សមូហភាព

ផ្នែកទី ១ : អំពីអចលនវត្ថុរបស់វត្ត

មាត្រា ២០.-

អចលនវត្ថុជាដីនិងជាសំណង់ដែលមាននៅក្នុងនិងក្រៅបរិវេណវត្តអារាមនៃព្រះពុទ្ធសាសនាជាបេតិកភ័ណ្ឌប្រើប្រាស់ជានិច្ចកាលសំរាប់ព្រះពុទ្ធសាសនា និងដាក់ឱ្យពុទ្ធសាសនិកប្រើប្រាស់ក្រោមការថែទាំរបស់គណៈកម្មការវត្ត ។

មាត្រា ២១.-

អចលនវត្ថុរបស់វត្តមិនអាចលក់ដូរឬធ្វើអំណោយហើយគ្មានកំណត់អាជ្ញាយុកាលឡើយ ។
អចលនវត្ថុរបស់វត្តអាចជួល ឬប្រវាស់បាន តែផលទុនដែលបានមកពីការជួលឬប្រវាស់នេះត្រូវទុកសំរាប់តែកិច្ចការក្នុងសាសនាប៉ុណ្ណោះ ។

កិច្ចការពារទ្រព្យទាំងនេះត្រូវធានាដោយតំណាងគណៈកម្មការវត្ត ។ នីតិវិធីនៃការជ្រើសរើសគណៈកម្មការនិងតំណាងដើម្បីការពារផលប្រយោជន៍វត្ត ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរបស់ក្រសួងធម្មការ និងសាសនា ។

មាត្រា ២២.-

ទឹកនៃសក្ការបូជានិងទ្រព្យសម្បត្តិនៃជំនឿសាសនាដទៃទៀតមិនស្ថិតនៅក្រោមរបបដែល មានបញ្ញត្តិក្នុងមាត្រា ២០ និងមាត្រា ២១ នៃច្បាប់នេះឡើយ ។ ទ្រព្យទាំងនោះត្រូវគ្រប់គ្រង ដោយសមាគមនៃសាសនិកដែលបង្កើតឡើងទៅតាមបញ្ញត្តិនៃច្បាប់ ។

ផ្នែកទី ២ : អំពីអចលនវត្ថុរបស់សហគមន៍ជនជាតិដើមភាគតិច

មាត្រា ២៣.-

សហគមន៍ជនជាតិដើមភាគតិច គឺជាក្រុមមនុស្សដែលរស់នៅលើដីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដែលសមាជិកទាំងអស់បង្ហាញនូវការឯកភាពនៃជាតិពន្ធុ សង្គមវប្បធម៌ និងសេដ្ឋកិច្ចប្រតិបត្តិ របៀបរស់នៅតាមប្រពៃណីនិងដាំដុះលើដី ដែលខ្លួនកាន់កាប់ទៅតាមក្បួនខ្នាតទំនៀមទំលាប់នៃការប្រើប្រាស់ជាសមូហភាព ។

ក្នុងពេលរង់ចាំការកំណត់ខាងផ្លូវច្បាប់នូវលក្ខន្តិកៈរបស់សហគមន៍ ក្រុមដែលមានជាក់ស្តែង មកទល់បច្ចុប្បន្ននេះនឹងបន្តគ្រប់គ្រងសហគមន៍និងអចលនវត្ថុរបស់ខ្លួនតាមប្រពៃណី ហើយត្រូវអនុវត្តតាមបញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ ។

សំគាល់ - អត្ថបទរាយឡើងវិញដោយនាយកដ្ឋាននីតិកម្មក្រសួង ជនស

- អក្សរធ្មតពណ៌ក្រហម = លុបចោលដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

- អក្សរច្រូតពណ៌ខៀវ = កែប្រែដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

មាត្រា ២៤.~

ចាត់ទុកជាសមាជិកនៃសហគមន៍ជនជាតិដើមភាគតិចដែលអាចទទួលបានគុណប្រយោជន៍ពី ការធានាសិទ្ធិនិងការការពារដែល រៀបចំឡើងដោយច្បាប់នេះ រាល់បុគ្គលដែលឆ្លើយតបទៅនឹងលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យនៃជាតិពន្ធ អំពីវប្បធម៌និងសង្គមរបស់សហគមន៍ ដែលទទួលស្គាល់ដោយមតិភាគច្រើននៃសមាជិកដទៃទៀតនិងដោយព្រមទទួលនូវសាមគ្គីភាពនិងភាពចំណុះដែលនាំឱ្យមានការចូលក្នុង សហគមន៍ ។

មាត្រា ២៥.~

ដីសហគមន៍ជនជាតិដើមភាគតិច គឺជាដីទាំងអស់ដែលសហគមន៍បានរៀបចំនិវេសន៍ដ្ឋាននិងប្រកបរបរកសិកម្មប្រពៃណី ។
ដីសហគមន៍ជនជាតិដើមភាគតិចមិនមែនមានតែដីដែលបានដាំដុះជាក់ស្តែងនោះទេ ប៉ុន្តែមានដីបំរុងចាំបាច់ក្នុងការដូរវេន ដំណាំថែមទៀតដែលតម្រូវទៅតាមរបៀបទាញយកផលដែលធ្លាប់ធ្វើកន្លងមក ហើយត្រូវបានទទួលស្គាល់ដោយអាជ្ញាធររដ្ឋបាល ។
ការវាស់វែងនិងការកំណត់ព្រំប្រទល់នៃអចលនវត្ថុរបស់សហគមន៍ទាំងនោះ ត្រូវកំណត់ទៅតាមស្ថានភាពជាក់ស្តែងដូចដែល បានអះអាងដោយសហគមន៍ ដោយមានការព្រមព្រៀងពីអ្នកជិតខាងនិងដែលបានកំណត់តាមនីតិវិធីក្នុងមតិកាទី៦ នៃច្បាប់នេះនិង អនុក្រឹត្យពាក់ព័ន្ធ ។

មាត្រា ២៦.~

កម្មសិទ្ធិនៃអចលនវត្ថុដែលបានចែងក្នុងមាត្រា ២៥ ត្រូវបានផ្តល់ដោយរដ្ឋជូនសហគមន៍ជនជាតិដើមភាគតិចជាកម្មសិទ្ធិ សមូហភាព ។ កម្មសិទ្ធិសមូហភាពរួមមានរាល់សិទ្ធិ និងការការពារកម្មសិទ្ធិដូចកម្មសិទ្ធិឯកជនដែរ ។
ប៉ុន្តែសហគមន៍នោះគ្មានសិទ្ធិចាត់ចែងនូវចំណែកណាមួយនៃកម្មសិទ្ធិសមូហភាពដែលជាទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈរបស់រដ្ឋឱ្យទៅបុគ្គល ឬក្រុមណាមួយបានឡើយ ។

ការអនុវត្តនូវសិទ្ធិជាកម្មសិទ្ធិទាក់ទងនឹងអចលនវត្ថុរបស់សហគមន៍ និង លក្ខខណ្ឌជាក់លាក់នៃការប្រើប្រាស់ដីត្រូវស្ថិតនៅ ក្រោមការទទួលខុសត្រូវរបស់អាជ្ញាធរប្រពៃណី និងយន្តការនៃការធ្វើសេចក្តីសំរេចរបស់សហគមន៍ អនុលោមតាមទំនៀមទំលាប់ របស់ពួកគេ ហើយត្រូវដាក់ឱ្យនៅក្រោមច្បាប់នៃការអនុវត្តទូទៅទាក់ទងនឹងអចលនវត្ថុដូចជាច្បាប់ការពារបរិស្ថានជាដើម ។

បញ្ញត្តិនៃមាត្រានេះមិនមែនជាឧបសគ្គដល់សកម្មភាពការងាររបស់រដ្ឋដែលជាតម្រូវការ នៃផលប្រយោជន៍ជាតិ ឬតម្រូវ ការជាបន្ទាន់របស់ជាតិឡើយ ។

មាត្រា ២៧.~

ដើម្បីសម្រួលការវិវត្តន៍វប្បធម៌ សេដ្ឋកិច្ច និងសង្គមនៃសមាជិកសហគមន៍ជនជាតិដើមភាគតិច និងដើម្បីអនុញ្ញាតឱ្យពួកគេ បានចេញដោយសេរីពីសហគមន៍ឬរួចផុតពីការបង្ខិតបង្ខំនៃកម្មសិទ្ធិឯកត្តជន អាចនឹងត្រូវផ្ទេរជាពិសេសឱ្យពួកគេបានលើចំណែក សមស្របមួយនៃដីដែលប្រើដោយសហគមន៍ ប៉ុន្តែចំណែកនៃដីដែលជាកម្មវត្ថុនៃការយកធ្វើជាកម្មសិទ្ធិឯកជននោះ មិនអាចជាដីដែល ចូលក្នុងនិយមន័យទូទៅនៃទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈរបស់រដ្ឋទេ ។

មាត្រា ២៨.~

គ្មានអាជ្ញាធរណាមួយក្រៅពីសហគមន៍ អាចទទួលបានសិទ្ធិលើអចលនវត្ថុរបស់ជនជាតិ ដើមភាគតិចបានឡើយ ។

មាតិកាទី ២

អំពីលទ្ធកម្មនៃកម្មសិទ្ធិ

ជំពូកទី ៤

អំពីការបង្កើតឡើងវិញនូវកម្មសិទ្ធិលើអចលនវត្ថុ

តារាងលទ្ធកម្មពិសេសនៃភោគៈ

មាត្រា ២៩._

ក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃការបង្កើតឡើងវិញនូវកម្មសិទ្ធិលើអចលនវត្ថុនៅកម្ពុជាក្រោយសម័យមានវិបត្តិពីឆ្នាំ ១៩៧៥ ដល់ឆ្នាំ ១៩៧៩ ដោយមិនចំណុះទៅនឹងវិធានទូទៅនៃអាជ្ញាយុកាលស្តីពីកម្មសិទ្ធិលើអចលនវត្ថុ ភោគៈ នៃអចលនវត្ថុដែលត្រូវបានទទួលស្គាល់ចាប់ពីឆ្នាំ ១៩៨៩ អាចបង្កើតជាពិសេសនូវកម្មសិទ្ធិភណ្ឌិកលើអចលនវត្ថុ នឹងនាំទៅដល់លទ្ធកម្មនៃកម្មសិទ្ធិដោយអ្នកកាន់កាប់ទ្រព្យក្នុងលក្ខខណ្ឌដែលបានកំណត់ដោយច្បាប់នេះ ។

ការចូលកាន់កាប់ភោគៈ ត្រូវបញ្ចប់នៅពេលដែលច្បាប់នេះចូលជាធរមាន ។

មាត្រា ៣០._

បុគ្គលទាំងឡាយដែលបានអាស្រ័យផលនៃភោគៈដោយសន្តិវិធី និង មិនមានការជំទាស់ ចាប់ពី ៥ (ប្រាំ) ឆ្នាំ យ៉ាងតិចគិតមកដល់កាលបរិច្ឆេទនៃការប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់នេះលើអចលនវត្ថុដែលមានលក្ខណៈ ត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ក្នុងការកាន់កាប់ជាឯកជនមានសិទ្ធិស្នើសុំប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិស្ថាពរ ។

ក្នុងករណីមានការជំទាស់ដល់ការផ្តល់ប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិស្ថាពរនេះ អ្នកតវ៉ាត្រូវយកភស្តុតាងមកបញ្ជាក់ថា ខ្លួនឯងផ្ទាល់បានបំពេញលក្ខខណ្ឌនៃភោគៈដោយសន្តិវិធី និងមិនមានការជំទាស់ចាប់ពី៥ (ប្រាំ) ឆ្នាំ នៅលើអចលនវត្ថុដែលមានទំនាស់ ឬយកភស្តុតាងដែលថាខ្លួនបានទិញអចលនវត្ថុនោះពីភោគីដើមឬពីសិទ្ធិវន្តស្របច្បាប់ឬអ្នកទទួលផ្ទេរកម្មសិទ្ធិឬពីសន្តតិជនរបស់ខ្លួន ។

មាត្រា ៣១._

បុគ្គលដែលបានអាស្រ័យផលនៃភោគៈកន្លងមក គិតមកដល់កាលបរិច្ឆេទដែលច្បាប់នេះចូលជាធរមាន ប្រសិនបើបានបំពេញគ្រប់គ្រាន់នូវលក្ខខណ្ឌទាំងឡាយក្នុងការក្លាយទៅជាកម្មសិទ្ធិករ អាចត្រូវបានអនុញ្ញាតដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចឱ្យបន្ថែមរយៈពេលកាន់កាប់ភោគៈរបស់ខ្លួនរហូតគ្រប់រយៈពេលស្របច្បាប់ ៥ (ប្រាំ) ឆ្នាំ និងបានប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិស្ថាពរ ។ ការអនុញ្ញាតឱ្យបន្ថែមរយៈពេល មិនអាចត្រូវបានបដិសេធដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចឡើយ ប្រសិនបើភោគៈបានមកដោយសន្តិវិធីនិងមិនមានការជំទាស់ ។

អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចដែលបដិសេធដោយរំលោភនូវការអនុញ្ញាតឱ្យបន្ថែមរយៈពេលត្រូវទទួលខុសត្រូវផ្ទាល់ខ្លួនចំពោះមុខច្បាប់ ។

ការទទួលស្គាល់ដោយរំលោភដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច នូវភោគៈដែលមិនបំពេញលក្ខខណ្ឌនៃច្បាប់ ត្រូវចាត់ទុកជាមោឃៈ និងគ្មានអានុភាព ។ អាជ្ញាធរដែលបានទទួលស្គាល់ ដោយរំលោភនេះ ត្រូវទទួលខុសត្រូវដោយផ្ទាល់ខ្លួនចំពោះមុខច្បាប់ ។

មាត្រា ៣២._

អចលនវត្ថុទាំងឡាយដែលមិនអាចក្លាយទៅជាកម្មសិទ្ធិនៃអ្នកកាន់កាប់ស្របតាមច្បាប់នេះ ក្នុងករណីភោគីបំពេញមិនបាននូវលក្ខខណ្ឌនៃច្បាប់ ដោយហេតុមកពីលក្ខណៈសម្បត្តិរបស់ខ្លួនជាភោគីកេងបន្លំ ឬដោយឥរិយាបថរបស់ខ្លួនជាភោគីដែលលួចលាក់នឹង

សំគាល់ - អត្ថបទរាយឡើងវិញដោយនាយកដ្ឋាននីតិកម្មក្រសួង ជនស

- អក្សរធ្មតពណ៌ក្រហម = លុបចោលដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

- អក្សរច្រមុះពណ៌ខៀវ = កែប្រែដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

ច្បាប់ ឬដែលមិនចេញមុខឬជាភោគីដោយប្រើហិង្សា ។ អចលនវត្ថុនោះត្រូវទុកជាសម្បត្តិរដ្ឋ ហើយមិនអាចឱ្យជនណាចូលកាន់កាប់ជា ភោគីថ្មីសំរាប់លទ្ធកម្មនៃកម្មសិទ្ធិក្នុងលក្ខខណ្ឌនៃជំពូកនេះបានឡើយ ។

មាត្រា ៣៣.~

ក្នុងករណីមានការដកហូតអចលនវត្ថុដោយហិង្សាឬដោយប្រើអំណាចរំលោភរបស់អាជ្ញាធរ អចលនវត្ថុនោះត្រូវបាន បង្វិលមកវិញហើយមិនអាចជាកម្មវត្ថុនៃការកាន់កាប់ថ្មីបានឡើយប្រសិនបើគ្មានបណ្តឹងទាមទារពីភោគីស្របច្បាប់នៃអចលនវត្ថុដែល ត្រូវបានដកហូត ។ បណ្តឹងទាមទារនេះមានរយៈពេល ៣ (បី) ឆ្នាំ ចាប់ពីថ្ងៃដែលរដ្ឋប្រកាសដកហូត ។

មាត្រា ៣៤.~

អ្នកកាន់កាប់ថ្មីលើអចលនវត្ថុ របស់នីតិបុគ្គលសាធារណៈឬរបស់បុគ្គលឯកជនដោយគ្មានប័ណ្ណ ក្រោយច្បាប់នេះចូលជាធរមាន ត្រូវចាត់ទុកជាអ្នកកាន់កាប់ដោយខុសច្បាប់ ហើយត្រូវទទួលទោសដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ២៥៩ នៃច្បាប់នេះ ។

មាត្រា ៣៥.~

មានតែអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចក្នុងនាមរដ្ឋ និងនីតិបុគ្គលសាធារណៈប៉ុណ្ណោះដែលអាចឱ្យអ្នកកាន់កាប់អចលនវត្ថុគ្មានប័ណ្ណ ឬមានប័ណ្ណមិនគ្រប់គ្រាន់ចាកចេញពីទីតាំងអចលនវត្ថុនោះ ។

សាមញ្ញជន ឬអាជ្ញាធរដែលមិនតាងនាមរដ្ឋឬនីតិបុគ្គលសាធារណៈគ្មានសមត្ថកិច្ចដេញអ្នកកាន់កាប់ដោយសន្តិភាពមាន ប័ណ្ណត្រឹមត្រូវដោយប្រើកម្លាំងបានឡើយ ។ ការដេញអាចធ្វើបានតែតាមការបង្គាប់របស់តុលាការ យោងតាមបណ្តឹងរបស់បុគ្គលដែល បានប្តឹងទាមទារទ្រព្យ ។

តុលាការត្រូវពិនិត្យបញ្ជាក់រូបភាព ប្រភព កាលបរិច្ឆេទ និងលក្ខខណ្ឌទាំងឡាយនៃប័ណ្ណដែលបានបង្ហាញ ។ តុលាការមិនអាច ប្រកែកក្នុងការបង្គាប់ឱ្យចាកចេញដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់បុគ្គលដែលបង្ហាញប័ណ្ណត្រឹមត្រូវនិងពេញលេញរបស់សុរិយោដីបានឡើយ ។

មាត្រា ៣៦.~

បើវិធានការបណ្តេញចេញ បង្គាប់ដោយតុលាការអាចបណ្តាលឱ្យមានភាពវឹកវរឬមានផលវិបាកធ្ងន់ធ្ងរដល់សង្គម អាជ្ញាធរមាន សមត្ថកិច្ច អាចសុំព្យួរការអនុវត្តន៍ជាបណ្តោះអាសន្នបាន ។

មាត្រា ៣៧.~

លទ្ធកម្មនៃកម្មសិទ្ធិលើអចលនវត្ថុដោយភោគៈអាចសម្រេចបាន ចំពោះតែគុណប្រយោជន៍ដល់បុគ្គលដែលបានកាន់កាប់ អចលនវត្ថុស្របតាមលក្ខខណ្ឌនៃច្បាប់នេះ ។ លទ្ធកម្មនេះមិនអាចជាគុណប្រយោជន៍ដល់ភោគីកេងបន្លំឡើយ ។

មាត្រា ៣៨.~

ដើម្បីក្លាយទៅជាកម្មសិទ្ធិលើអចលនវត្ថុបាន លុះត្រាតែភោគៈនោះត្រូវបានកាន់កាប់ ដោយពិតប្រាកដ គ្មានហិង្សា ដឹងពូជា សាធារណៈគ្មានអាក់ខាននិងដោយសុចរិត ។

ភោគីត្រូវកាន់កាប់អចលនវត្ថុដោយពិតប្រាកដគឺថា ភោគីទោះកាន់កាប់ដោយខ្លួនឯងក្តី ឱ្យអ្នកដទៃធ្វើឱ្យក្តីត្រូវកាន់កាប់ឱ្យ ឃើញថា ការនោះប្រាកដជាធ្វើដើម្បីខ្លួនក្នុងគោលដៅខ្លួនជាភោគីយ៉ាងផ្តាច់មុខ កុំឱ្យឃើញថាការដែលធ្វើនោះគឺធ្វើដោយសារសិទ្ធិណា មួយផ្សេងទៅវិញ ។ ប្រសិនបើ ភោគីពិតប្រាកដមិនចេញមុខ នៅពិក្រាយភោគីមិនពិតប្រាកដ ភោគីនោះមិនអាចទាមទារប័ណ្ណ ភោគៈដើម្បីធ្វើលទ្ធកម្មទៅជាកម្មសិទ្ធិបានឡើយ ។ ភោគៈនោះត្រូវចាត់ទុកជាមោឃៈ ។

សំគាល់ - អត្ថបទរាយឡើងវិញដោយនាយកដ្ឋាននីតិកម្មក្រសួង ជនស

- អក្សរធ្មតពណ៌ក្រហម = លុបចោលដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

- អក្សរច្រេតពណ៌ខៀវ = កែប្រែដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

ភោគីត្រូវកាន់កាប់អចលនវត្ថុដោយគ្មានហិរញ្ញវត្ថុគឺថា ភោគីដែលបានមកដោយហិរញ្ញ មិនទុកជាភោគី ត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ ឡើយ ។ ក៏ប៉ុន្តែ បើកាលណាគេប្រើហិរញ្ញក្នុងពេលមានតតិយជនឥតសិទ្ធិសោះមកដណ្តើមនោះ ហិរញ្ញនេះគ្មានឥទ្ធិពលអ្វីទៅលើភោគី ដែលគេបានដោយសន្តិភាពតាំងពីដើមមកនោះទេ ។

ភោគីត្រូវកាន់កាប់អចលនវត្ថុដោយដឹងពូជសាធារណៈគឺថា ភោគីត្រូវកាន់កាប់ដោយឥតលាក់បិទបាំងអ្នកទាំងពួងដែលចង់ តវ៉ាអំពីសិទ្ធិរបស់ខ្លួនលើវត្ថុនោះនឹងបានដឹងពូជឃើញមិនខាន ។

ភោគីត្រូវកាន់កាប់អចលនវត្ថុដោយគ្មានអាក់ខានគឺថាភោគីត្រូវធ្វើនូវកិច្ចការផងទាំងពួង តាមធម្មតាជាប្រក្រតីក្នុងរយៈពេល ចាំបាច់នៃការទាមទារលទ្ធកម្មកម្មសិទ្ធិ ។ ការអាក់ខានក្នុងរយៈពេលខ្លីឬបោះបង់ទុកឱ្យទំនេរដើម្បីឱ្យមានជីជាតិឡើងវិញមិនមែនជា ឧបសគ្គ ដល់លទ្ធកម្មកម្មសិទ្ធិនោះទេ ។

ភោគីត្រូវកាន់កាប់អចលនវត្ថុដោយសុចរិតគឺថា ភោគីមិនដឹងពីសិទ្ធិដោយថាហេតុរបស់តតិយជនលើវត្ថុដែលខ្លួនកំពុងកាន់ កាប់នោះសោះ ។

មាត្រា ៣៩.~

ក្នុងការរង់ចាំដើម្បីឱ្យបានទៅជាកម្មសិទ្ធិពេញលេញ ភោគីដែលស្របតាមបញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះបង្កើតបានជាសិទ្ធិភណ្ឌិកលើ អចលនវត្ថុ ។ ភោគីនេះអាចជាកម្មវត្ថុនៃការផ្លាស់ប្តូរ ផ្ទេរសិទ្ធិ ឬជាកម្មវត្ថុនៃកិច្ចការជំនួញ ។

មាត្រា ៤០.~

ក្នុងការរង់ចាំការរៀបចំឡើងវិញនូវប្លង់សុរិយោដិនិងសៀវភៅគោលបញ្ជីដី អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចត្រូវបន្តចេញប័ណ្ណសំគាល់ សិទ្ធិកាន់កាប់អចលនវត្ថុចំពោះភោគីដែលមានកង្វងមក មុនច្បាប់នេះចូលជាធរមាន ។

ប័ណ្ណសំគាល់សិទ្ធិនេះជារត្នតាងនៃសិទ្ធិកាន់កាប់ ប៉ុន្តែមិនមែនជាប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិទេ ហើយក៏មិនមែនជាលិខិតដែលតវ៉ាមិនបាន នោះដែរ ។

ប័ណ្ណសំគាល់សិទ្ធិនេះ អាចនឹងបង្កើតបានជាប័ណ្ណស្ថាពរនៃកម្មសិទ្ធិដែលមានលក្ខណៈ មិនអាចតវ៉ាបាន លុះត្រាតែគ្មានការ ជំទាស់នៅពេលបង្កើតសៀវភៅគោលបញ្ជីដី ។

ក្នុងករណីមានការជំទាស់ទាមទារ ការកំណត់ថានរណាជាភោគីស្របច្បាប់នៃអចលនវត្ថុនោះ ត្រូវផ្អែកលើការស៊ើប អង្កេតបន្ថែមនូវរាល់ភស្តុតាងដែលពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ ។ ប័ណ្ណសំគាល់សិទ្ធិកាន់កាប់អចលនវត្ថុគឺជាភស្តុតាងមួយប៉ុន្តែមិនអាចកំណត់តែឯក ឯងបានទេ ។

មាត្រា ៤១.~

ត្រូវហាមឃាត់ការចេញប័ណ្ណសំគាល់សិទ្ធិកាន់កាប់អចលនវត្ថុ ដែលមិនអាចយកធ្វើជាប្រយោជន៍បាន ឬដែលមិនបាន កាន់កាប់តាមលក្ខខណ្ឌស្របច្បាប់ ។

មាត្រា ៤២.~

បុគ្គលទាំងឡាយដែលមិនបានចុះបញ្ជីភោគីស្របច្បាប់របស់ខ្លួន ដោយហេតុមិនបានដឹង ឬដោយច្រើនប្រហែសអ្នកនោះនៅ តែមានសិទ្ធិត្រូវបានការពារតាមអំណាចនៃមាត្រា ២៩ មាត្រា ៣០ និងមាត្រា ៣១ នៃច្បាប់នេះ ។

សំគាល់ - អត្ថបទរាយឡើងវិញដោយនាយកដ្ឋាននីតិកម្មក្រសួង ជនស

- អក្សរធ្មតពណ៌ក្រហម = លុបចោលដោយច្បាប់អនុវត្តក្រុមរដ្ឋប្បវេណី

- អក្សរច្រេតពណ៌ខៀវ = កែប្រែដោយច្បាប់អនុវត្តក្រុមរដ្ឋប្បវេណី

មាត្រា ៤៣.-

ទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈរបស់រដ្ឋមិនអាចជាកម្មវត្ថុនៃលទ្ធកម្មកម្មសិទ្ធិបានឡើយ ទោះក្នុងករណីណាក៏ដោយ ។
ស្ថានភាពនៃអ្នកកាន់កាប់ទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈរបស់រដ្ឋនៅតែមិនទៀងទាត់ និង ខុសច្បាប់ដដែលប្រសិនបើស្ថានភាពនោះ
មិនកើតចេញពីការអនុញ្ញាតតាមបែបផែនដែលបានកំណត់ដោយច្បាប់ទេនោះ ។

បុគ្គលកាន់កាប់ខុសច្បាប់ត្រូវបង្ខំឱ្យចាកចេញជាបន្ទាន់ ហើយត្រូវទទួលទណ្ឌកម្មដែលបាន កំណត់ក្នុងមាត្រា ២៥៩ នៃ
ច្បាប់នេះ ។

បុគ្គលកាន់កាប់ខុសច្បាប់គ្មានសិទ្ធិទាមទារសំណងសំរាប់ចំណាយលើការងារ និងការកែលម្អដែលខ្លួនបានធ្វើនៅលើអចលនវត្ថុ
នោះឡើយ ។

មាត្រា ៤៤.-

ប័ណ្ណប្លង់កសាងសំគាល់សិទ្ធិកាន់កាប់អចលនវត្ថុជាទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈរបស់រដ្ឋ របស់នីតិបុគ្គលសាធារណៈដែលចេញ
ដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចឱ្យដល់បុគ្គលឯកជន ត្រូវទុកជាមោឃៈនិងគ្មានតម្លៃគតិយុត្ត ។

ភ្នាក់ងារដែលចេញប័ណ្ណ ឬឯកសារសំគាល់សិទ្ធិកាន់កាប់នេះត្រូវទទួលខុសត្រូវចំពោះមុខច្បាប់ទាំងខាងស៊ីវិលនិងព្រហ្មទណ្ឌ ។
អាជ្ញាធរដែលព្រងើយកន្តើយចំពោះការរំលោភខុសច្បាប់តាមរបៀបនេះ ដែលខ្លួនបានដឹងចាត់ទុកជាអ្នករួមគំនិត
ហើយត្រូវទទួលទោសដូចគ្នានឹងចារីដែរ ។

មាត្រា ៤៥.-

ក្នុងករណីដែលអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចមិនព្រមចេញប័ណ្ណសំគាល់សិទ្ធិកាន់កាប់អចលនវត្ថុ អ្នកកាន់កាប់អចលនវត្ថុនោះអាចធ្វើ
ពាក្យប្តឹងទៅក្រសួងរៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្ម និង សំណង់ ។

មាត្រា ៤៦.-

ការចេញប័ណ្ណសំគាល់សិទ្ធិកាន់កាប់អចលនវត្ថុដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ឱ្យបុគ្គលក្រៅពីភោគីពិតប្រាកដដែលបានកាន់កាប់
អចលនវត្ថុគឺជាបទល្មើសដែលត្រូវទទួលទោសតាមបញ្ញត្តិ នៃមាត្រា ២៦១ នៃច្បាប់នេះ ។

មាត្រា ៤៧.-

វិវាទរវាងភោគីចំពោះអចលនវត្ថុមួយ នឹងត្រូវដាក់ឱ្យធ្វើការស៊ើបអង្កេតនិងដោះស្រាយតាមនីតិវិធីដែលបានកំណត់ ។
លទ្ធផលនៃការស៊ើបអង្កេត ត្រូវដាក់ជូនគណៈកម្មការសុរិយោដីដែលបង្កើតឡើងនៅក្រសួងរៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្ម និង សំណង់ ។
គណៈកម្មការនេះត្រូវធ្វើសេចក្តីសំរេចលើបដិវាទកម្មនោះ ។ ក្នុងករណីមិនសុខចិត្តគូរវិវាទ អាចប្តឹងទៅតុលាការបាន ។
ការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈកម្មការនេះត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ ។

**ជំពូកទី ៥
អំពីសម្បទានដី**

មាត្រា ៤៨.-

សំគាល់ - អត្ថបទរាយឡើងវិញដោយនាយកដ្ឋាននីតិកម្មក្រសួង ជនស

- **អក្សរធ្មតពណ៌ក្រហម** = លុបចោលដោយច្បាប់អនុវត្តក្រុមរដ្ឋប្បវេណី

- **អក្សរច្រេតពណ៌ខៀវ** = កែប្រែដោយច្បាប់អនុវត្តក្រុមរដ្ឋប្បវេណី

សម្បទានដីជាសិទ្ធិស្របច្បាប់ដែលបានចែងក្នុងឯកសារគតិយុត្តចេញដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច តាមអំណាចឆន្ទានុសិទ្ធិឱ្យ រូបវន្តបុគ្គលឬនីតិបុគ្គលឬក្រុមមនុស្សដើម្បីកាន់កាប់ដីនិងប្រើប្រាស់សិទ្ធិលើដីនោះតាមការកំណត់នៃច្បាប់នេះ ។

មាត្រា ៤៩.~

សម្បទានដីត្រូវឆ្លើយតបទៅនឹងប្រយោជន៍សង្គមឬទៅនឹងប្រយោជន៍សេដ្ឋកិច្ច ។ សម្បទានដីឆ្លើយតបទៅនឹងប្រយោជន៍សង្គម អនុញ្ញាតឱ្យអ្នកទទួលប្រយោជន៍រៀបចំដីដើម្បីសង់លំនៅឋាន ឬ/និងដាំដំណាំនៅលើដីដែលជាកម្មសិទ្ធិរបស់រដ្ឋដើម្បីធានាការចិញ្ចឹម ជីវិត ។

សម្បទានដីឆ្លើយតបទៅនឹងប្រយោជន៍សេដ្ឋកិច្ច អនុញ្ញាតឱ្យអ្នកទទួលប្រយោជន៍កាប់ឆ្ការ ទាញយកផលដោយធ្វើអាជីវកម្ម កសិឧស្សាហកម្មលើដីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

មាត្រា ៥០.~

សម្បទានអាចមានរូបភាពផ្សេងទៀតដូចជាការអនុញ្ញាតឱ្យប្រើប្រាស់ រៀបចំឬធ្វើអាជីវកម្មដីដែលជាទ្រព្យសម្បត្តិរបស់រដ្ឋ ទោះជាភ្ជាប់ ឬមិនភ្ជាប់ទៅនឹងការបំពេញសេវាសាធារណៈក៏ដោយមានជាអាទិ៍ សម្បទានរ៉ែ សម្បទានកំពង់ផែ សម្បទានព្រលានយន្ត ហោះ សម្បទានរៀបចំ តំបន់ឧស្សាហកម្ម សម្បទាននេសាទ ។សម្បទានទាំងនេះមិនស្ថិតនៅក្រោមបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះទេ ។

មាត្រា ៥១.~

សម្បទានដីមិនអាចប្រគល់ឱ្យដោយឥតគិតថ្លៃទេ លើកលែងតែសម្បទានឆ្លើយតបទៅនឹងប្រយោជន៍សង្គមដែលប្រគល់ឱ្យ គ្រួសារក្រីក្រសំរាប់តាំងទីលំនៅ ឬ/និងដាំដំណាំចិញ្ចឹមជីវិត ។

មាត្រា ៥២.~

សម្បទានដីអាចបង្កើតបានតែសិទ្ធិក្នុងរយៈពេលមួយជាក់លាក់តាមកិច្ចសន្យាដែលបានបង្កើត សម្បទាននោះស្របតាម បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ ។

សម្បទានដីមិនអាចឈានដល់ការបង្កើតនូវសិទ្ធិជាកម្មសិទ្ធិលើដីដែលបានផ្តល់ជាសម្បទាន ជាប្រយោជន៍ដល់សាមីជននោះទេ លើកលែងតែចំពោះសម្បទានដែលឆ្លើយតបទៅនឹងប្រយោជន៍ សង្គម ។

មាត្រា ៥៣.~

សម្បទានដីមិនអាចកើតចេញពីស្ថានភាពកាន់កាប់ដីជាក់ស្តែងបានទេ ។ សម្បទានដី ត្រូវសំអាងលើលិខិតគតិយុត្តជាក់លាក់ ដែលបានចេញមុនការកាន់កាប់ដីដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចគឺរដ្ឋ ឬសមូហភាពដែនដីសាធារណៈ ឬគ្រឹះស្ថានសាធារណៈដែលជា កម្មសិទ្ធិករនៃដីដែលត្រូវបានផ្តល់ជាសម្បទាន ។ សម្បទានត្រូវតែចុះបញ្ជីនៅក្រសួងរៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្ម និង សំណង់ ។

មាត្រា ៥៤.~

សម្បទានដីត្រូវមានលក្ខខណ្ឌ ។ សម្បទានត្រូវតែអនុលោមទៅតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះដែលជាសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ ។ លិខិតសម្បទានអាចមានខដោយឡែកផ្សេងទៀតដែលមានតម្លៃជាកិច្ចសន្យា ។

មាត្រា ៥៥.~

សំគាល់ - អត្ថបទរាយឡើងវិញដោយនាយកដ្ឋាននីតិកម្មក្រសួង ជនស

- អក្សរធ្មតពណ៌ក្រហម = លុបចោលដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

- អក្សរច្រមុះពណ៌ខៀវ = កែប្រែដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

សម្បទានដីត្រូវបានដកហូតវិញដោយសេចក្តីសម្រេចខាងរដ្ឋបាល ក្នុងករណីលក្ខខណ្ឌច្បាប់មិន ត្រូវបានគោរព ។ ករណីនេះ សម្បទានិកមានសិទ្ធិប្តឹងទៅតុលាការតាមនីតិវិធីដែលច្បាប់បានកំណត់ ។

សម្បទានដីអាចត្រូវបានទុកជាមោឃៈដោយតុលាការ កាលបើសម្បទានិកមិនគោរពខ្លះដោយ ឡែកដែលមានចែងក្នុង កិច្ចសន្យា ។

មាត្រា ៥៦.-

សិទ្ធិរបស់សម្បទានិកលើដីដែលបានផ្តល់ជាសម្បទានក្នុងអំឡុងពេលនៃសម្បទាន គឺជាសិទ្ធិដែលទទួលស្គាល់ដូចជាកម្មសិទ្ធិករ លើកលែងតែការផ្ទេរសិទ្ធិ ។ សម្បទានិកមានសិទ្ធិជា ពិសេសក្នុងការការពារស្ថានភាពរបស់ខ្លួនដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ។

សម្បទានិកអាចការពារដីដែលបានផ្តល់ជាសម្បទានឱ្យខ្លួនចំពោះការទន្ទ្រាន ឬការប៉ះពាល់ ទោះជាតាមរូបភាពណាក៏ដោយ ។ សម្បទានិកអាចទាញយកនូវផលិតផលពីដីរបស់ខ្លួនធ្វើការរៀបចំដាំដុះស្រែបតាមគោលបំណងនៃសម្បទាន ។ សម្បទានិក មិនអាចកែប្រែគោលបំណងនៃសម្បទានធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់រចនាសម្ព័ន្ធធម្មជាតិ និងធ្វើអាជីវកម្មដែលមានលក្ខណៈ ជាការបំផ្លាញនៅចុង បញ្ចប់នៃសម្បទានបានឡើយ ។

មាត្រា ៥៧.-

ការផ្ទេរដីសម្បទានមិនអាចធ្វើឡើងតាមរយៈការផ្ទេរសិទ្ធិបានឡើយ ។ ការផ្ទេរដីសម្បទាន អាចកើតឡើងតែតាមរយៈការ បង្កើតកិច្ចសន្យាថ្មីនៃសម្បទានដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ជាគុណប្រយោជន៍ដល់អ្នកទទួលសិទ្ធិសម្បទានថ្មី ។

ក្នុងករណីដែលសម្បទានិកទទួលមរណភាព ទាហានទាំងឡាយរបស់ខ្មោចប្រសិនបើមានបំណងអាចនឹងបន្តប្រើប្រាស់សិទ្ធិទាំង នោះ ក្នុងរយៈពេលសម្បទានដែលនៅសល់ ។

មាត្រា ៥៨.-

សម្បទានដីអាចធ្វើឡើងបានតែនៅលើដីដែលជាចំណែកនៃទ្រព្យសម្បត្តិឯកជន របស់រដ្ឋ ។ សម្បទានដីមិនអាចប៉ះពាល់ផ្លូវ គមនាគមន៍ដីចំណីផ្លូវនិងដីចាំបាច់សំរាប់ថែទាំកម្ទេចជាផ្លូវទឹក ត្រពាំង បឹង និងដែនទឹកបម្រុងដែលមានប្រយោជន៍ដល់ការរស់នៅ របស់ប្រជាពលរដ្ឋឡើយ ។

មាត្រា ៥៩.-

សម្បទានដីអាចមានទំហំច្រើនបំផុតត្រឹមតែ ១០.០០០ (មួយម៉ឺនហិកតា) ហិកតា ។ សម្បទានដីដែលសំរេចហើយ ហើយមានទំហំលើសពីទំហំកំណត់ខាងលើ ជាកម្មវត្ថុនៃការកាត់បន្ថយ ។ ប៉ុន្តែប្រសិនបើការ កាត់បន្ថយនេះមានឥទ្ធិពលធ្វើឱ្យខូចប្រយោជន៍អាជីវកម្មដែល កំពុងមានដំណើរការ សម្បទានិកអាចនឹងទទួលបានការ លើកលែងជាពិសេស ។ នីតិវិធីនៃការកាត់បន្ថយនិងការលើកលែងជាពិសេសត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ ។

ត្រូវបានហាមឃាត់ការចេញលិខិតសម្បទានដីច្រើនកន្លែងឱ្យបុគ្គលតែម្នាក់ ឬឱ្យនីតិបុគ្គលច្រើន តែគ្រប់គ្រងដោយរូបវន្តបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលដដែលៗ ដែលមានទំហំសរុបធំជាងទំហំ ដែលបានកំណត់នៅវាក្យខ័ណ្ឌខាងលើ ។

មាត្រា ៦០.-

សំគាល់ - អត្ថបទរាយឡើងវិញដោយនាយកដ្ឋាននីតិកម្មក្រសួង ជនស

- អក្សរធ្មតពណ៌ក្រហម = លុបចោលដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

- អក្សរច្រូតពណ៌ខៀវ = កែប្រែដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

នីតិវិធីនៃការផ្តល់សម្បទានដីសំរាប់ការសង់លំនៅឋាននិងសម្បទានដីកសិកម្មសំរាប់ការចិញ្ចឹមជីវិតប្រជាជនកសិកម្មសិខស្សា ហកម្មត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ ។

មាត្រា ៦១.-

រយៈពេលនៃសម្បទានដីត្រូវកំណត់ ៩៩ (កៅសិបប្រាំបួន) ឆ្នាំ យ៉ាងច្រើន ។

មាត្រា ៦២.-

រាល់សម្បទានដីសំរាប់ដំណាំឧស្សាហកម្ម ត្រូវចាប់ផ្តើមធ្វើអាជីវកម្មក្នុងរយៈពេល១២ (ដប់ពីរ) ខែ បន្ទាប់ពីការផ្តល់សម្បទាន បើមិនដូច្នោះទើងត្រូវទុកជាមោឃៈ ។

ការខកខានធ្វើអាជីវកម្មរយៈពេលលើសពី ១២ (ដប់ពីរ) ខែ នាំឱ្យមានមោឃភាពសម្បទាន ប្រសិនបើការខកខាននោះ ពុំមានមូលហេតុត្រឹមត្រូវ ។

រាល់សម្បទានដីដែលបានផ្តល់ឱ្យមុនច្បាប់នេះចូលជាធរមាន ហើយមិនបានធ្វើអាជីវកម្ម ចាប់ពី ១២ (ដប់ពីរ) ខែ ឡើងទៅ គិតពីថ្ងៃដែលច្បាប់នេះចូលជាធរមាន ត្រូវទុកជាមោឃៈ ប្រសិនបើការខកខានមិនបានធ្វើអាជីវកម្មនោះពុំមានមូលហេតុត្រឹមត្រូវ ។

រាល់ការមិនបានបំពេញកិច្ចតាមសៀវភៅបន្តក្រោយសម្បទានិក នាំឱ្យមានការដកហូតសម្បទាន ។ ក្នុងករណីនៃការដកហូត សម្បទាននោះជាមូលហេតុអ្វីក៏ដោយសម្បទានិក គ្មានសិទ្ធិទារសំណងនៃការខូចខាតណាមួយឡើយ ។

ជំពូកទី ៦

អំពីរបៀបលក្ខកម្មនៃកម្មសិទ្ធិ

អំពីលក្ខកម្មនៃកម្មសិទ្ធិ

មាត្រា ៦៣.-

~~ការផ្ទេរកម្មសិទ្ធិអចលនវត្ថុរវាងបុគ្គលឯកជនតាមរយៈការលក់ ការដូរ ការធ្វើអំណោយឬតាមរយៈសន្តិកម្មត្រូវអនុវត្តតាម បញ្ញត្តិ នៃច្បាប់ ។~~

ផ្នែកទី ១ : អំពីលក្ខកម្មដោយការលក់អចលនវត្ថុ

មាត្រា ៦៤.-

~~ការលក់អចលនវត្ថុគឺជាកិច្ចសន្យាដែលអនុញ្ញាតឱ្យផ្ទេរសិទ្ធិជាកម្មសិទ្ធិនៃអចលនវត្ថុពីអ្នកលក់ទៅឱ្យអ្នកទិញ ដោយអ្នកទិញត្រូវបង់ប្រាក់ផ្ទៃអចលនវត្ថុនោះទៅឱ្យអ្នកលក់ ។~~

មាត្រា ៦៥.-

~~ការផ្ទេរកម្មសិទ្ធិមិនអាចជំទាស់ពីពិធីយជនបាន សុទ្ធត្រឹមតែកិច្ចសន្យាលក់អចលនវត្ថុត្រូវ បានធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរតាម ទម្រង់សិខិតយថាភូតធ្វើដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចហើយ ត្រូវបានចុះបញ្ជីនៅអង្គការពន្យារយ៉ាង ។~~

~~កិច្ចសន្យាលក់តែឯកឯង មិនអាចចាត់ទុកជាការផ្ទេរកម្មសិទ្ធិទ្រព្យនោះពេញលក្ខណៈច្បាប់ បានឡើយ ។~~

មាត្រា ៦៦.-

សំគាល់ - អត្ថបទរាយឡើងវិញដោយនាយកដ្ឋាននីតិកម្មក្រសួង ជនស

- អក្សរធ្មតពណ៌ក្រហម = លុបចោលដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

- អក្សរព្រេតពណ៌ខៀវ = កែប្រែដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

បុគ្គលដែលមានសញ្ជាតិខ្មែរ និងមានសេចក្តីអាចចុះកិច្ចសន្យាអាចលក់ ឬទិញទ្រព្យជាអចលនវត្ថុបាន។

បុគ្គលដែលមិនអាចលក់បានគឺ៖

- បុគ្គលដែលមិនមែនជាកម្មសិទ្ធិករនៃទ្រព្យដែលត្រូវលក់
- កម្មសិទ្ធិករនៃទ្រព្យអវិភាគដោយគ្មានការយល់ព្រមពីកម្មសិទ្ធិករអវិភាគ ផ្សេងទៀត
- បុគ្គលដែលមានអចលនវត្ថុជាកម្មវត្ថុនៃការរឹបអូស។

បុគ្គលដែលមិនអាចទិញបានគឺ៖

- អាណាព្យាបាលមិនអាចទិញទ្រព្យរបស់បាតិកខ្លួន
- ហិរញ្ញបត្តករមិនអាចទិញទ្រព្យដែលខ្លួនគ្រប់គ្រង
- ចៅក្រម ឬអ្នកងាររដ្ឋបាលមិនអាចទិញទ្រព្យដែលយុត្តាធិការរបស់ខ្លួន ឬ ដែលខ្លួនមានបេសកកម្មលក់
- បុគ្គលដែលមានទ្រព្យត្រូវរឹបអូសមិនអាចទិញទ្រព្យនោះទិញបានទេ។

មាត្រា ៦៧.-

ការលក់រវាងសេហ៍ទ្រព្យទុកជាមោឃៈ។

មាត្រា ៦៨.-

អ្នកលក់ត្រូវធានាជាមួយអ្នកទិញ ក្នុងកិច្ចសន្យា ចំពោះអចលនវត្ថុដែលលក់នូវការរឹបអូស និងកំហុសខ្លាំង ៗ បើពុំនោះទេនាំឱ្យមានកាតាកោនៃការលក់។

មាត្រា ៦៩.-

ការផ្ទេរកម្មសិទ្ធិត្រូវចាត់ទុកជាបានសម្រេច ចាប់ពីពេលដែលបានចុះបញ្ជីកិច្ចសន្យានោះនៅអង្គភាពស៊ើបអង្កេត។ ថ្លៃលក់ត្រូវតែចុះក្នុងកិច្ចសន្យាលក់ បើមិនដូច្នោះទេកិច្ចសន្យាលក់នោះ ត្រូវទុកជាមោឃៈ។

កិច្ចសន្យាលក់អចលនវត្ថុនឹងអាចចុះបញ្ជីបាន លុះត្រាតែភាគីទាំងអស់បានបង្ហាញភស្តុតាង ថារាល់ពន្ធដារលើទ្រព្យនោះ ត្រូវបានបង់រួច ។

ផ្នែកទី ២ : អំពីលក្ខណៈដោយការដូររបស់ទត្ត

មាត្រា ៧០.-

- ការដូរអចលនវត្ថុ គឺជាកិច្ចសន្យាដែលភាគីទាំងពីរខាងព្រមព្រៀងឱ្យអចលនវត្ថុទៅវិញទៅមក។
- ការដូរអចលនវត្ថុអនុញ្ញាតឱ្យផ្ទេរកម្មសិទ្ធិនៃទ្រព្យជាអចលនវត្ថុបាន។
- ការដូរនេះត្រូវមានលក្ខខណ្ឌដូចគ្នានឹងការលក់ដែរ។

ផ្នែកទី ៣ : អំពីលក្ខណៈដោយសន្តតិកម្ម

មាត្រា ៧១.-

- អាចផ្ទេរតាមរយៈសន្តតិកម្មពីបណ្តាំ សន្តតិកម្មមានបណ្តាំឬអច្ឆរិយមាននូវ៖
- ទ្រព្យជាអចលនវត្ថុដែលបណ្តាំកម្មសិទ្ធិត្រូវបានរៀបចំជាស្ថាពរស្របតាមបញ្ញត្តិទាំងឡាយនៃច្បាប់នេះ
- ភាគ៖ ទាំងឡាយស្របតាមច្បាប់ដោយយោងទៅលើបណ្តាំឬឯកចោរគតិយុត្ត ឬភស្តុតាងផ្សេងៗទៀត

សំគាល់ - អត្ថបទរាយឡើងវិញដោយនាយកដ្ឋាននីតិកម្មក្រសួង ជនស

- អក្សរធ្មតពណ៌ក្រហម = លុបចោលដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

- អក្សរច្រេតពណ៌ខៀវ = កែប្រែដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

= រាល់អវិយវិការនៃកម្មសិទ្ធិនិងរាល់សិទ្ធិរាជ្ជិកអចលនវត្ថុ។

មាត្រា ៧២.-

ក្នុងករណីសន្តិកម្ម ការគិតរយៈពេលចាំបាច់នៃការកាន់កាប់អចលនវត្ថុសំរាប់លទ្ធកម្មកម្មសិទ្ធិពេញលេញ ដូចដែលបានបញ្ញត្តិក្នុងមាត្រា ៣០ និងមាត្រា ៣១ នៃច្បាប់ នេះត្រូវរាប់ចាប់ពីពេលដែលខ្មោចបានចូលកាន់កាប់ទ្រព្យនោះ ។

មាត្រា ៧៣.-

ទ្រព្យជាអចលនវត្ថុដែលគ្រាន់តែកាន់កាប់ដោយជាក់ស្តែង ហើយមិនទាន់បានចុះបញ្ជីឬ បញ្ជាក់ដោយលិខិតរដ្ឋបាល ប៉ុន្តែត្រូវបានកាន់កាប់ស្របតាមលក្ខខណ្ឌនៃច្បាប់ ក៏អាចជាកម្មវត្ថុនៃការផ្ទេរតាមសន្តិកម្មបានដែរ ។

មាត្រា ៧៤.-

ក្នុងករណីទ្រព្យកាន់កាប់គ្មានប័ណ្ណត្រូវបានផ្ទេរតាមរយៈសន្តិកម្ម ទាយាទដែលជាអ្នកកាន់ កាប់ធ្វើអាចបន្តចាត់ចែងទ្រព្យនោះ និងទទួលបាននូវកិច្ចការពារ ដោយហេតុថាស្ថានភាពរបស់ខ្លួន ឆ្លើយតបទៅនឹងលក្ខខណ្ឌនៃច្បាប់ ។

ក្នុងករណីនេះ អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចជនណាក៏ដោយមិនអាចយកលេសពីស្ថានភាពនៃការកាន់កាប់ជាក់ស្តែងរបស់ ខ្មោច ឬយកលេសពីការខ្វះខាតនូវការជំរះមរតកត្រឹមត្រូវ ដើម្បីធ្វើឱ្យប៉ះពាល់សិទ្ធិនៃទាយាទនិងជាពិសេសដើម្បីបដិសេធការទទួលស្គាល់ ឬមិនបញ្ជាក់ការកាន់កាប់របស់គេបានឡើយ ។

មាត្រា ៧៥.-

កាលបើអចលនវត្ថុជាមរតកប្រើប្រាស់សំរាប់ជាសំនៅឋាននៃគ្រួសាររបស់ខ្មោច ឬ ដីប្រើប្រាស់សំរាប់ការផ្គត់ផ្គង់ជីវភាពដោយផ្ទាល់ទាយាទ មិនអាចធ្វើសុំបែងចែកឬលក់ទ្រព្យនោះទេ លើកលែងមានការយល់ព្រមដោយច្បាស់ពីសេហទាយាទទាំងអស់ ។ ក្នុងករណី មានការជំទាស់រំពឹងចែកមរតក សេហទាយាទមានសិទ្ធិប្តឹងទៅតុលាការដើម្បីសុំឱ្យដោះស្រាយទំនាស់នេះ។

ការលក់ចំណែកសិទ្ធិរបស់សេហទាយាទណាម្នាក់ត្រូវទុកជាមោឃៈ ប្រសិនបើគ្មានការយល់ព្រមច្បាស់លាស់ពីសេហទាយាទទាំងអស់ ។ ម្យ៉ាងទៀតចំពោះសេហទាយាទដែលបានលក់ចំណែកសិទ្ធិរបស់ខ្លួននេះត្រូវបាត់បង់សិទ្ធិនៃសន្តិកម្មលើទ្រព្យដែលបានលក់។ សេហទាយាទណា ម្នាក់ដែលបានបំពានការហាមឃាត់មរតកនេះ ត្រូវទទួលខុសត្រូវតែម្នាក់ឯងលើអំពើរបស់ខ្លួនចំពោះអ្នកទិញ។

មាត្រា ៧៦.-

ទាយាទទាំងឡាយដែលមិនអាចបន្តនិរន្តរភាពនៃការកាន់កាប់ទ្រព្យជាមរតកបាន ដោយជាក់ស្តែងឬដោយគតិយុត្ត ឬមិនចង់ទទួលបន្ទុកដោយខ្លួនឯង អាចធ្វើការផ្ទេរ ដោយប្រគល់សិទ្ធិឱ្យតតិយជនបាន។

មាត្រា ៧៧.-

បើអ្នកទទួលសម្បទានដីឆ្លើយតបទៅនឹងប្រយោជន៍សេដ្ឋកិច្ចមិនមែនជាក្រុមហ៊ុន ហើយមានប័ណ្ណអចលនវត្ថុកាន់កាប់ដោយរូបវន្តបុគ្គលម្នាក់ដែលទទួលមរណភាពសម្បទាននោះ មិនអាចជាកម្មវត្ថុនៃការបែងចែកដោយគ្មានការយល់ព្រមពីអាជ្ញាធររដ្ឋបាល ដែលបានផ្តល់សម្បទានបានឡើយ ។

មាត្រា ៧៨.-

សំគាល់ - អត្ថបទរាយឡើងវិញដោយនាយកដ្ឋាននីតិកម្មក្រសួង ជនស

- អក្សរធ្មតពណ៌ក្រហម = លុបចោលដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

- អក្សរព្រេតពណ៌ខៀវ = កែប្រែដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

ដីដែលធ្លាក់ទៅជាទ្រព្យរដ្ឋ ដោយយោងតាមបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១៣០០ (មតិកដែលធ្លាក់ទៅជាទ្រព្យរដ្ឋ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីត្រូវបញ្ចូលក្នុងទ្រព្យសម្បត្តិឯកជនរបស់រដ្ឋ ។

ទ្រព្យទាំងឡាយដែលកម្មសិទ្ធិករធ្លាប់ដោយបានបន្តរស់ទុកនូវទាយាទ ឬអច្ឆ័យសារិកត្រូវត្រឡប់មកជារបស់រដ្ឋហើយត្រូវបញ្ចូលក្នុងទ្រព្យសម្បត្តិ ឯកជនរបស់រដ្ឋ។

មាត្រា ៧៩.-

ការចាត់ចែងមរតកត្រូវស្ថិតនៅក្រោមវិធានទាំងឡាយនៃទំលាប់ប្រពៃណីក្នុងរឿងនេះក្នុងពេលរងចាំការប្រកាសឱ្យប្រើក្រមរដ្ឋប្បវេណីថ្មី។

ផ្នែកទី ៤ : អំណាចកម្មដោយប្រទានកម្ម

មាត្រា ៨០.-

ប្រទានកម្មគឺជាកិច្ចសន្យាដែលជនម្នាក់ហៅថាអ្នកអោយ ឬទាយកផ្ទេរនូវកម្មសិទ្ធិនៃទ្រព្យរបស់ខ្លួនឱ្យទៅជនម្នាក់ទៀតហៅថា អ្នកទទួលឬបដិពាកដែលត្រូវទទួលយកទ្រព្យនោះ។

មាត្រា ៨១.-

ប្រទានកម្មអចលនវត្ថុមិនអាចត្រូវបានជំទាស់ពីពិការជនបាន សុំត្រូវតែប្រទានកម្មនោះ ត្រូវបានធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរតាមទម្រង់លិខិតយថាភូត ហើយត្រូវបានចុះបញ្ជីនៅអង្គភាពសុរិយោដី។

មាត្រា ៨២.-

អចលនវត្ថុអាចជាកម្មវត្ថុនៃប្រទានកម្មរវាងអ្នកនៅរស់ឬប្រទានកម្មដោយហេតុមរណៈឬអច្ឆ័យទាន។ ប្រសិនបើជាប្រទានកម្មទៅវិញទៅមក ប្រតិបត្តិការនេះបង្កើតបានជាការប្តូរ។

មាត្រា ៨៣.-

រដ្ឋអាចធ្វើអំណោយជាអចលនវត្ថុចំពោះតែរូបវន្តបុគ្គលដោយហេតុផលសង្គមកិច្ច ដើម្បីឱ្យស្នាក់នៅឬដាំដំណាំចិញ្ចឹមជីវិត។ តម្លៃអចលនវត្ថុដែលផ្តល់ឱ្យត្រូវបានកំណត់សមស្របទៅនឹងគោលដៅណាមួយដែលចង់បាននិងមិនអនុញ្ញាតឱ្យកេងយកកំរៃ ឬធ្វើមានបានមិនស្របទៅនឹងកិរិយាភាពសង្គមនៃអ្នកទទួល ។

ប្រទានកម្មដែលរដ្ឋបានធ្វើពីមុនមកហើយមិនអាចសើវីបានឡើយ ។

មាត្រា ៨៤.-

ប្រទានកម្មទ្រព្យជាអចលនវត្ថុមិនអាចដកហូតមកវិញបានឡើយ នៅពេលដែលមានការត្រឡប់មកហើយនោះ។ ប្រទានកម្មនេះអាចធ្វើការផ្ទេរសិទ្ធិកម្មសិទ្ធិបានភ្លាម។ ប៉ុន្តែទាយកអោយក្រាទុកសំរាប់ខ្លួននូវសិទ្ធិផ្តល់ភោគនៃទ្រព្យសិទ្ធិប្រើប្រាស់និងអាចប្រើនៅនៃអចលនវត្ថុដែលត្រូវចែងក្នុងកិច្ចសន្យានិងត្រូវចុះបញ្ជីនៅអង្គភាពសុរិយោដី។

មាតិកាទី ៣

សំគាល់ - អត្ថបទវាយឡើងវិញដោយនាយកដ្ឋាននីតិកម្មក្រសួង ជនស

- អក្សរធ្មតពណ៌ក្រហម = លុបចោលដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

- អក្សរព្រេតពណ៌ខៀវ = កែប្រែដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

អំពីរបបកម្មសេដ្ឋកិច្ច

អំពីវិធាន និងសេចក្តី

ជំពូកទី ៧

អំពីវិធាន

អំពីសេដ្ឋកិច្ចកម្មសេដ្ឋកិច្ច

ជំពូកទី ១ - អំពីការអនុវត្តរបបកម្មសេដ្ឋកិច្ច

មាត្រា ៨៥.-

កម្មសេដ្ឋកិច្ចនៃទ្រព្យជាអចលនវត្ថុមានសិទ្ធិប្រើប្រាស់ អាស្រ័យផលនិងចាត់ចែងទ្រព្យរបស់ខ្លួនផ្តាច់មុខ និង ទូលំទូលាយកុំឱ្យតែយកទ្រព្យនោះទៅប្រើប្រាស់ក្នុងបទណ្ឌមួយដែលច្បាប់បានហាមឃាត់។

មាត្រា ៨៦.-

កម្មសេដ្ឋកិច្ចនៃទ្រព្យ មិនអាចប្រើប្រាស់ទ្រព្យនោះក្នុងគោលដៅព្យាបាទ ឬរំខានដល់តម្លៃជននិងជាតិសេដ្ឋកិច្ចដល់អ្នកជិតខាងរបស់ខ្លួនឡើយ។

ការប្រើប្រាស់ទ្រព្យជាធម្មតាដែលមានចរិតធម្មន្តរបស់មិនអាចចាត់ទុកជាការរំខាន ដែលបណ្តាលឱ្យរាំងស្ទះដល់ការប្រើប្រាស់ទ្រព្យនោះបានឡើយ។

មាត្រា ៨៧.-

កម្មសេដ្ឋកិច្ចនៃដីអាចធ្វើនៅលើដី រាល់ការដាំដុះ ការរៀបចំ និងការលាងសំរោងបំណងរបស់ខ្លួនលើកលែងតែមានច្បាប់ហាមឃាត់ ។ការរៀបចំឬការលាងសំរោងនោះជាកម្មសេដ្ឋកិច្ចរបស់ខ្លួនទាំងអស់ស្របតាមបញ្ញត្តិនៃផ្នែកទី ៣ នៃជំពូកនេះ។

មាត្រា ៨៨.-

កម្មសេដ្ឋកិច្ចនៃទ្រព្យជាអចលនវត្ថុអាចរៀបចំឬកែប្រែបានដោយលើកទូលំទូលាយ និង រចនាសម្ព័ន្ធដើមនៃទ្រព្យរបស់ខ្លួន ស្របតាមការប្រើប្រាស់ដែលខ្លួនចង់ធ្វើតាមការកំណត់នៃច្បាប់។

មាត្រា ៨៩.-

ចាត់ទុកជាការកែប្រែប្រភេទឬរចនាសម្ព័ន្ធដើមនៃទ្រព្យជាអចលនវត្ថុក្នុងន័យនៃច្បាប់នេះមានជាអាទិ៍ ការពាស់រានដី ការកាប់ព្រៃឈើ ការដាំដំណាំលើដីនោះ ការចាត់ចែងព្រំដី ការលូសេពស្រោបភ្នំ ការដឹករុករក ការដឹកយកដីចេញ ការដឹកអណ្តូងរ៉ែឬកន្លែងយកថ្ម ការរៀបចំឬការធ្វើឱ្យស្ងួតដីនៃដីជាតិ ការរៀបចំដីកសិកម្មទៅជាទីប្រជុំជន ការបង្កើតតំបន់ឧស្សាហកម្មនិងការបង្កើតទីតាំងរោងចក្រ។

មាត្រា ៩០.-

សំគាល់ - អត្ថបទវាយឡើងវិញដោយនាយកដ្ឋាននីតកម្មក្រសួង ជនស

- អក្សរធ្មតពណ៌ក្រហម = លុបចោលដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

- អក្សរច្រេងពណ៌ខៀវ = កែប្រែដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

កម្មសិទ្ធិករនៃផ្ទៃដីជាកម្មសិទ្ធិករនៃផ្ទៃក្រោមដី និងរាល់អ្វីៗដែលអាចទាញយកផលបាន កុំឱ្យតែផ្ទុយនឹងបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៨៨ និងមាត្រា៨៩ នៃច្បាប់នេះ។ ព្រំប្រទល់នៃផ្ទៃក្រោមដី ក្រោមដីត្រូវបានកំណត់តាមបន្ទាត់ឈរនៃផ្ទៃរាបខាងលើ។

ប៉ុន្តែកម្មសិទ្ធិករមិនអាចទាមទារយកជាកម្មសិទ្ធិនូវបដិមាករ ចម្លាក់ក្រឡោតឬបុរាណវត្ថុគ្រប់ប្រភេទដែលបានរកឃើញ។ ប្តៅដៃទាំងនេះ ជាចំណែកនៃបេតិកភណ្ឌជាតិ ហើយត្រូវតែប្រគល់ឱ្យក្រសួងវប្បធម៌និងវិចិត្រសិល្បៈ។

មាត្រា ៩១.-

កម្មសិទ្ធិករនៃផ្ទៃដីជាកម្មសិទ្ធិករនៃសំហោរអាកាស និងវត្ថុធាតុអចិន្ត្រៃយ៍ដែលស្ថិតនៅលើដីជាកម្មសិទ្ធិរបស់ខ្លួនលើកលែងតែបណ្តាញខ្សែអគ្គិសនីនិងទូរគមនាគមន៍ដែលត្រូវអនុវត្តតាមច្បាប់ដោយឡែក។ ជាពិសេស

កម្មសិទ្ធិករអាចកាប់មែកឈើអ្នកជិតខាងដែលសយចូលមកលើកម្មសិទ្ធិរបស់ខ្លួនឬបេះយកផលផ្លែឈើនោះបាន។

ប៉ុន្តែកម្មសិទ្ធិករមិនអាចហាមឃាត់ការរកឃើញដោយអាកាសយានគ្រប់ប្រភេទបានឡើយ។

មាត្រា ៩២.-

កម្មសិទ្ធិករនៃទ្រព្យជាអចលនវត្ថុអាចបង្កើតបានជាប្រតិភោគនៃកិច្ចសន្យា ប្របតាមបញ្ញត្តិដែលបានកំណត់ក្នុងមាតិកាទី ៥ នៃច្បាប់នេះ។

មាត្រា ៩៣.-

កម្មសិទ្ធិករនៃទ្រព្យអាចចាត់ចែងផលិតផលនិងការកើនឡើងតាមធម្មជាតិឬតាមសិប្បនិម្មិតដែលផ្សំគ្នា ឬដែលជាប់ជាមួយនឹងទ្រព្យនោះតាមវិធានដែលបានកំណត់ក្នុងផ្នែកទី២ និងទី៣ នៃជំពូកនេះ។

ផ្នែកទី ២ : អំពីឧបករណ៍សម្រាប់សម្របសម្រួលផលិតផល

មាត្រា ៩៤.-

កម្មសិទ្ធិករនៃទ្រព្យជាអចលនវត្ថុមានសិទ្ធិទទួលបានផលគ្រប់បែបយ៉ាងពីទ្រព្យនោះមានផលធម្មជាតិនិងផលប្តើរីលតាមសិទ្ធិឧបករណ៍ មន៍។

ផលធម្មជាតិគឺផលដែលកើតពីដីដោយឯកឯង ឬដោយអំពើរបស់មនុស្ស។

ផលប្តើរីលគឺផលទុន ធនសារនិងការប្រាក់។

មាត្រា ៩៥.-

ផលដែលកើតចេញពីដំណាំលើទ្រព្យជាដីជារបស់កម្មសិទ្ធិករនៃទ្រព្យនោះ លុះត្រាតែកម្មសិទ្ធិករនោះបានចែងផ្នែកនៃការរក្សារាល់ ពលកម្ម និងតួផ្ទៃដែលបានធ្វើដោយថាហេតុដោយតិចតួច។

ផ្នែកទី ៣ : អំពីការកើនឡើងផលិតផល

អនុផ្នែកទី ១ : អំពីការកើនឡើងដោយអំពើរបស់មនុស្ស

មាត្រា ៩៦.-

សំគាល់ - អត្ថបទរាយឡើងវិញដោយនាយកដ្ឋាននីតិកម្មក្រសួង ជនស

- អក្សរធ្មតពណ៌ក្រហម = លុបចោលដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

- អក្សរច្រេតពណ៌ខៀវ = កែប្រែដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

សំណង់ ដំណាំនិងការរៀបចំទាំងឡាយដែលបានធ្វើនៅលើដីឬនៅក្រោមដី

ត្រូវបានចាត់ទុកថាបានធ្វើដោយកម្មសិទ្ធិករដោយលោហ័យផ្ទាល់ខ្លួនហើយជារបស់កម្មសិទ្ធិករនោះលើកលែង តែមានភស្តុតាងផ្ទុយពីនេះ ។

មាត្រា ៩៧.-

កម្មសិទ្ធិករនៃដីដែលបានធ្វើការសាងសង់ ដាំដុះ ឬរៀបចំដោយប្រើសម្ភារៈដែលមិនមែនជារបស់ខ្លួនត្រូវចេញថ្លៃសម្ភារៈទាំងនោះឱ្យម្ចាស់ដីពិត ។ កម្មសិទ្ធិករនោះអាចត្រូវផ្តន្ទាទោស ឱ្យលេងជម្ងឺចិត្តផងដែរ ប្រសិនបើមានប៉ុន្តែម្ចាស់សម្ភារៈគ្មានសិទ្ធិដកយកសម្ភារៈនោះចេញឡើយ ។

មាត្រា ៩៨.-

កាលបើដំណាំ សំណង់និងការរៀបចំទាំងឡាយត្រូវបានធ្វើឡើងដោយបំពានពិព័យជននិងដោយសម្ភារៈរបស់ខ្លួន កម្មសិទ្ធិករនៃដីមានសិទ្ធិរក្សាទុករបស់ទាំងនោះឬបង្ខំឱ្យពិព័យជននោះដកយកចេញបាន ។

ប្រសិនបើកម្មសិទ្ធិករនៃដីសុំឱ្យដកយកចេញនូវដំណាំ និងសំណង់ដែលបានធ្វើដោយបំពានលោហ័យនៃការដកចេញជាបន្តករបស់ពិព័យជនហើយគ្មានសំណងណាមួយសំរាប់អ្នកនោះទេ ។ ពិព័យជននោះអាចត្រូវផ្តន្ទាទោសឱ្យលេងជម្ងឺចិត្តផងដែរ ប្រសិនបើមានព្យសេនកម្មជាយថាហេតុ ដល់កម្មសិទ្ធិករនៃដី ។ ប្រសិនបើកម្មសិទ្ធិករចង់រក្សាទុកដំណាំនិងការរៀបចំទាំងនោះ កម្មសិទ្ធិករនោះត្រូវលេងថ្លៃសម្ភារៈនិង ថ្លៃការងារដោយមិនគិតដល់តម្លៃលើស ពិច្ចប្រើន ដែលដីអាចនឹងកើនតម្លៃនោះទេ ។

ចំពោះដំណាំ សំណង់ឬការរៀបចំទាំងឡាយណាដែលបានធ្វើដោយពិព័យជនដោយលុបចោលដីមានចែងក្នុងមាត្រា ៣៨ នៃច្បាប់នេះ កម្មសិទ្ធិករមិនអាចសុំដកយកចេញនូវការរៀបចំទាំងនោះបានឡើយ ។ កម្មសិទ្ធិករមានជម្រើសពីរប្រមូលសេដ្ឋកិច្ចសម្ភារៈនិងថ្លៃពលកម្មឬមួយសេដ្ឋកិច្ចប្រាក់ប្រើនិងតម្លៃលើសដែលដីបានកើនតម្លៃក៏បាន ។

អនុផ្នែកទី ២ : សិទ្ធិករកើនដោយឧប្បថាសិ

មាត្រា ៩៩.-

ដីដុះដែលកើនឡើងជាបន្តបន្ទាប់ បន្តិចម្តងៗលើដីជាប់មាត់ទន្លេឬលើដី ព្រែកហៅថាស្បាប់ ។

ស្បាប់ត្រូវបានជាប្រយោជន៍ដល់កម្មសិទ្ធិករដែលមានដីជាប់មាត់ទឹកដែលនាវា ឬ ក្បួនចេញចូលបាន បណ្តែតបានឬមិនបាន ។ ក្នុងករណីនាវាឬក្បួនចេញចូលបាន បណ្តែតបាន កម្មសិទ្ធិករត្រូវទុកផ្លូវសំរាប់ទាញនាវាស្របទៅតាមបទបញ្ជាទាំងឡាយ ។

មាត្រា ១០០.-

ចំពោះដីដែលកើនឡើងដោយសារចរន្តទឹកហូរនាំស្បាប់បន្តិចម្តងៗមើលមិនដឹង

ពីច្រាំងម្ខាងទៅគរនៅច្រាំងម្ខាងទៀតជាប់ជាមួយនឹងដីអ្នកផ្សេង

កម្មសិទ្ធិករនៃដីដែលជាប់នឹងដីដុះនោះទទួលបានគុណប្រយោជន៍នៃស្បាប់នេះ

ដោយមិនអាចឱ្យអ្នកមានដីនៅច្រាំងម្ខាងដែលបាត់ដីមកតវ៉ា យកដីដែលបាត់នោះបានឡើយ ។

មាត្រា ១០១.-

ប្រសិនបើទន្លេឬលើដី ព្រែក ដែលនាវាចេញចូលបានឬមិនបាននាំយកចេញដោយកម្លាំង

ទឹកជំនន់រក្សាម្ភនូវចំណែកដីធំធេងអាចច្រានចោលបានពីច្រាំងម្ខាងទៅភ្នំរាប់នឹងដីខាងក្រោមខ្សែទឹក ឬ នឹងច្រាំងម្ខាងទៀត

សំគាល់ - អត្ថបទរាយឡើងវិញដោយនាយកដ្ឋាននីតិកម្មក្រសួង ជនស

- អក្សរធ្មតពណ៌ក្រហម = លុបចោលដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

- អក្សរព្រេងពណ៌ខៀវ = កែប្រែដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

កម្មសិទ្ធិករនៃដីដែលបាក់ចេញអាចរៀបរយដាក់កម្មសិទ្ធិរបស់ខ្លួនវិញបាន តែត្រូវដាក់ពាក្យប្តឹងទារក្កររយៈពេលយ៉ាងយូរ ១ (មួយ) ឆ្នាំ គិតពីថ្ងៃកើតឡើងនូវព្រឹត្តិការណ៍នោះ បើប្តូររយៈពេលនេះ បណ្តឹងទាមទារ មិនត្រូវបានទទួលយកមកដោះស្រាយឡើយ លើកលែងតែកម្មសិទ្ធិករនៃដីដែលមានដីបាក់ទៅរៀបរយនោះមិនទាន់បានកាន់កាប់នៅឡើយ។

មាត្រា ១០២.-

កោះធំ កោះតូចនិងដីដុះទាំងឡាយដែលនឹងកើតឡើងក្នុងផ្ទៃទន្លេ ឬស្ទឹង ព្រែកដែលនាវា ឬ ក្បួនចេញចូលបាន បណ្តែតបាន ជាបឋមរដ្ឋ។

មាត្រា ១០៣.-

កោះធំ កោះតូចនិងដីដុះទាំងឡាយដែលនឹងកើតឡើងក្នុងស្ទឹង ព្រែកដែលនាវា ឬ ក្បួនចេញចូលមិនបាន បណ្តែតមិនបាន ត្រូវបានមកកម្មសិទ្ធិករនៃដីជាប់ច្រាំងដែលមាន កោះ ឬដីដុះនោះ ប្រសិនបើការដុះនោះមិនបានដុះជ្រួសទៅច្រាំងច្រាងទេនោះ ត្រូវបានទៅកម្មសិទ្ធិករដែលមានដីជាប់ច្រាំងទាំងស្រុងខាងគិតពីបន្ទាត់ពុះពាក់កណ្តាលស្ទឹង។

មាត្រា ១០៤.-

ប្រសិនបើស្ទឹង

ព្រែកឬទន្លេបង្កើតជាផ្លូវទឹកថ្មីមួយកាត់យកដីកម្មសិទ្ធិអ្នកនៅជាប់មាត់ទឹកណាម្នាក់ហើយបង្កើតបានជាកោះមួយ កម្មសិទ្ធិករនោះអាចបានសិទ្ធិជាកម្មសិទ្ធិនៃដីរបស់ខ្លួនដែលជាប់នោះដដែល ទោះបីជាកោះនោះដុះក្នុងទន្លេឬស្ទឹង ព្រែកដែលនាវាឬក្បួនចេញចូលបានបណ្តែតបានក៏ដោយ។

មាត្រា ១០៥.-

ប្រសិនបើទន្លេឬស្ទឹង ព្រែកណាមួយដែលនាវាឬក្បួនចេញចូលបាន បណ្តែតបាន

បង្កើតជាផ្លូវទឹកថ្មីមួយដោយបោះបង់ចោលផ្លូវទឹកចាស់កម្មសិទ្ធិករដែលមានដីជាប់ច្រាំងនោះ អាចធ្វើសិទ្ធិកម្មសិទ្ធិក្នុងផ្ទៃទន្លេ ឬ ស្ទឹង ព្រែកចាស់ដែលពោកនោះបាន ហើយម្នាក់ៗត្រូវបានពាមសិទ្ធិរបស់ខ្លួនរហូតដល់ខ្សែបន្ទាត់ដែលពុះពាក់កណ្តាលទន្លេ ឬស្ទឹង ព្រែកនោះ។ ថ្លៃដីនៃផ្លូវទឹកចាស់នោះត្រូវបានកំណត់ដោយអ្នកជំនាញដែលតែងតាំង ដោយតុលាការខេត្ត-ក្រុងទីនោះ ពាមពាក្យល្មើសពុំអាជ្ញាធរខេត្ត-ក្រុងឬតំណាងដែលមានប្រយោជន៍ក្នុងរឿងនេះ។

បើកម្មសិទ្ធិករនៅមាត់ទឹកនោះមិនចង់បានដីនោះពាមថ្លៃដែលអ្នកជំនាញកំណត់ទេ អាជ្ញាធរត្រូវសក់ឡាយឡុងផ្លូវទឹក ចាស់នោះឱ្យសោធរណេជន។ ថ្លៃដែលបានមកពីការលក់ដីនោះ ត្រូវយកទៅចែកឱ្យកម្មសិទ្ធិករដែលមានដីជាប់ទៅនោះពាមសេចក្តីចាត់តាំងដែលខូចខាតរៀងៗខ្លួន។

ផ្នែកទី ៤ : អំពីការជួលអចលនវត្ថុ

មាត្រា ១០៦.-

កម្មសិទ្ធិករនៃទ្រព្យជាអចលនវត្ថុអាចជួលទ្រព្យរបស់ខ្លួនឱ្យអ្នកដទៃបាន។ ការជួល ជាកិច្ចសន្យាដែលកម្មសិទ្ធិករនៃទ្រព្យមួយប្រគល់ទ្រព្យនោះឱ្យជនណាម្នាក់ប្រើប្រាស់ក្នុងរយៈពេលមួយ

សំគាល់ - អត្ថបទរាយឡើងវិញដោយនាយកដ្ឋាននីតកម្មក្រសួង ជនស

- អក្សរធ្មតពណ៌ក្រហម = លុបចោលដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

- អក្សរព្រេតពណ៌ខៀវ = កែប្រែដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

ដោយយកជាប្រាក់ឈ្នួលមកវិញយ៉ាងឡើងទាត់តាមសមាមាត្រនៃរយៈពេលប្រើប្រាស់។

កិច្ចសន្យានៃការជួលអចលនវត្ថុហៅថាភតិសន្យា។

កិច្ចសន្យាជួលអចលនវត្ថុមានពីរយ៉ាងគឺ ការជួលរយៈពេលមិនកំណត់ និង ការជួលរយៈពេលកំណត់។

ការជួលរយៈពេលកំណត់មានការជួល រយៈពេលខ្លីអាចបន្តជាថ្មីបាន និងការជួលរយៈពេលវែង ១៥ (ដប់ប្រាំ) ឆ្នាំ ឬលើស។

មាត្រា ១០៧.-

កិច្ចសន្យាជួលរយៈពេលមិនកំណត់ឬរយៈពេលខ្លី

ហើយអាចបន្តជួលជាថ្មីបានបង្កើតបានជាទំនាក់ទំនងផ្ទាល់ខ្លួនរវាងភតិសន្យាបតិ និងអ្នកជួល។

ការជួលបន្តឱ្យតិចតួចជនអាចធ្វើទៅបាន លុះត្រាតែមានការព្រមព្រៀងដោយជាក់លាក់ឬការអនុញ្ញាតពីកម្មសិទ្ធិករ។

មាត្រា ១០៨.-

កិច្ចសន្យាជួលរយៈពេលវែងបង្កើតបានជាសិទ្ធិរណ្តៅលើអចលនវត្ថុ។ សិទ្ធិនេះអាចត្រូវបានប្រគល់ឱ្យដោយមានផ្ទៃ

ឬផ្ទេរបន្តតាមរយៈសន្តិកម្ម។

ទ្រព្យដែលបានជួលរយៈពេលវែងអាចជាកម្មវត្ថុនៃការរៀបចំនិងការបំប្លែង កុំឱ្យពេករវាងនោះមានអានុភាពបំផ្លាញ ឬ

បំប្លែងជាសេវានុវត្តន៍សេវាពិសេសនៃវត្ថុនោះ លើកលែងការណាមួយដែលមានចែងដោយឡែកក្នុងភតិសន្យា។

នៅពេលផុតកំណត់នៃការជួល ភតិសន្យាបតិ

ឬទាបទទាំងឡាយរបស់ជននេះទទួលបានមកវិញនូវកម្មសិទ្ធិពេញលេញនៃសំណង់ដោយគ្មានការរងសោហ៊ុយក្នុងការរៀបចំឬការរឹត

តំអទាំងឡាយដែលបានធ្វើដោយអ្នកជួល។

ភតិសន្យាបតិឬទាបទទមិនអាចបង្ខំអ្នកជួលឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុតាមស្ថានភាពដើមបានឡើយ

បើសិនជាអ្នកជួលពោលបទប្បញ្ញត្តិនៃវាក្យខណ្ឌ ២ នៃមាត្រានេះ។

មាត្រា ១០៩.-

ភតិសន្យាត្រូវធ្វើឡើងតាមឆន្ទៈនៃបណ្តាភាគីនិងតាមបញ្ញត្តិនៃច្បាប់ ឬបទបញ្ជាទូទៅជាធរមាន។

ភតិសន្យាត្រូវធ្វើឡើងជាសាយសក្តីអក្សរ។ ភតិសន្យាធ្វើឡើងដោយផ្ទាល់ មាត់ត្រូវទុកជាបណ្តោះអាសន្ន

ហើយអាចត្រូវបានបញ្ចប់នៅគ្រប់ពេលដោយជូនដំណឹងជាមុន ក្នុងរយៈពេលលើនិរយៈពេលបង់ប្រាក់ឈ្នួល។

មាត្រា ១១០.-

មុនការចូលអាស្រ័យផលលើអចលនវត្ថុ អ្នកជួលត្រូវដឹងអំពីស្ថានភាពនៃអចលនវត្ថុ និង

សេចក្តីនៅនឹងកន្លែងដែលបានរៀបចំតាមការព្រមព្រៀងជាមួយនិងភតិសន្យាបតិ។

ការមិនបានពិនិត្យស្ថានភាពអចលនវត្ថុនិងសេចក្តីនៅនឹងកន្លែងនៅពេលចូលអាស្រ័យផល

ត្រូវចាត់ទុកថាត្រឹមត្រូវតាមសក្តីខណ្ឌដូចមានចែងក្នុងភតិសន្យា។

ទ្រព្យដែលជួលមិនត្រូវមានវិការរ អាទិកំបាំងដែលធ្វើឱ្យការប្រើប្រាស់មិនអាចប្រព្រឹត្តទៅបានតាមផ្នែកឡើយ។

មាត្រា ១១១.-

សំគាល់ - អត្ថបទរាយឡើងវិញដោយនាយកដ្ឋាននីតិកម្មក្រសួង ជនស

- អក្សរធ្មតពណ៌ក្រហម = លុបចោលដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

- អក្សរប្រេងពណ៌ខៀវ = កែប្រែដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

អ្នកជួលត្រូវធានាការថែទាំទ្រព្យជាធម្មតា និង ត្រូវបែងចែកវិញក្នុងល្មើសភាពមួយច្រើនបញ្ជូនភាពនៃអចលនវត្ថុនិង បញ្ជូននៅនឹងកន្លែង នៅពេលផុតកំណត់នៃកិច្ចសន្យាជួលដោយគិតទាំងតម្លៃនៃការខូចខាតដែលកើតពីការប្រើប្រាស់មិនធម្មតា សើកសែងករណីមានចែងដោយឡែកក្នុងកិច្ចសន្យា។

មាត្រា ១១២.-

ភតិសន្យាបតិមិនត្រូវធ្វើសកម្មភាពឬពិរយាបទអ្វីដែលអាចធ្វើឱ្យបង្អាក់ ឬរំខានដល់ការអាស្រ័យផលរបស់អ្នកជួលផ្ទុយពីភតិសន្យាឡើយ។

មាត្រា ១១៣.-

បែបបទនៃកិច្ចសន្យាជួលអចលនវត្ថុដើម្បីប្រើប្រាស់សំរាប់ល្អិតនៅ សំរាប់តាមដីកម្ម សំរាប់ឧស្សាហកម្មនិងសំរាប់កសិកម្មត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ។

ផ្នែកទី ៥ : អំពីវិធានដី

មាត្រា ១១៤.-

សិទ្ធិនិងកាតព្វកិច្ចនៃកម្មសិទ្ធិករត្រូវបានកំណត់ដោយវិធានដីទាំងឡាយសំដៅធានា ការពារផលប្រយោជន៍ទូទៅដែលកំណត់ ដោយច្បាប់ ។

មាត្រា ១១៥.-

បែបបទសំណង់និងលក្ខខណ្ឌទាំងឡាយនៃការរៀបចំដែនដី និងនគរូបនីយកម្មចំពោះកម្មសិទ្ធិករនឹងកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ ។

មាត្រា ១១៦.-

ការប្រើប្រាស់កម្មសិទ្ធិដែលមិនស្របតាមវិធានដី តែជាប់កិច្ចសន្យាមុនការប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់នេះមិនអាចប៉ះពាល់បានឡើយ ។ ប៉ុន្តែការប្រើប្រាស់នោះមិនអាចពង្រីកថែមនៅក្រោយពេលប្រកាសឱ្យប្រើវិធានដីដែលបានកំណត់ ឬហាមឃាត់បានឡើយ ។

ក្នុងករណីបន្ទាន់ ឬតម្រូវការចាំបាច់នៃផលប្រយោជន៍សាធារណៈ ច្បាប់អាចបញ្ជាឱ្យថែមទៀតនូវការអនុវត្តបន្ទាន់នៃវិធានដី កំណត់ពីការប្រើប្រាស់កម្មសិទ្ធិដែលមានលក្ខណៈជាសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ ។

ជំពូកទី ៨

អំពីសេវភាព

អំពីអយមរេននៃកម្មសិទ្ធិ

មាត្រា ១១៧.-

កម្មសិទ្ធិមានអរិយវរោទ៍ ~~កាលណាការអាស្រ័យផលបានទៅបុគ្គលក្រៅពីកម្មសិទ្ធិករនៃទ្រព្យ~~ មិទ្ធិដែលនៅសល់សំរាប់កម្មសិទ្ធិករឈ្មោះថាអលោកកម្មសិទ្ធិ។

មាត្រា ១១៨.-

រូបភាពនៃអរិយវរោទ៍នៃកម្មសិទ្ធិមាន : ផលបូកោត សិទ្ធិប្រើប្រាស់និងអាស្រ័យនៅនិងសេវភាព។

សំគាល់ - អត្ថបទរាយឡើងវិញដោយនាយកដ្ឋាននីតកម្មក្រសួង ជនស

- អក្សរធ្មតពណ៌ក្រហម = លុបចោលដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

- អក្សរច្រេតពណ៌ខៀវ = កែប្រែដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

ផ្នែកទី ១ : អំពីដំបូងរោគ

មាត្រា ១១៩.-

ផលប្រយោជន៍ការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចនៃអចលនវត្ថុដែលជាកម្មសិទ្ធិរបស់អ្នកដទៃ
សំរាប់រយៈពេលមួយកំណត់មិនអោយលើសពីមួយអាណត្តិរដ្ឋបាលនៃអ្នកបានសិទ្ធិអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចនោះឡើយ។

មាត្រា ១២០.-

ផលប្រយោជន៍បង្កើតឡើងដោយច្បាប់ដោយការច្រានចោល ~~ឡើងដោយឥតកំណត់កាលកំណត់~~ ឬ
មានកំណត់កាលកំណត់ ឬរហូតដល់បំពេញបានសម្រេចនូវសក្ខីកម្មដែលបានកំណត់កំណត់។

ប្រសិនបើសក្ខីកម្មនៃរយៈពេលមិនបានបញ្ជាក់

ផលប្រយោជន៍ត្រូវបានចាត់ទុកថាបង្កើតឡើងសំរាប់រយៈពេលមួយអាណត្តិរដ្ឋបាលនៃអ្នកទទួលសិទ្ធិផលប្រយោជន៍។

កិច្ចសន្យាផលប្រយោជន៍និងយកជាការបាន ~~សុំស្រុកតែបានធ្វើសិទ្ធិពិតតាមរូបមន្តយថាហ្ន៎~~។

កិច្ចសន្យានេះមិនអាចដំឡើងបានឡើយ លុះត្រាតែបានចុះបញ្ជីស្របច្បាប់ហើយ។

មាត្រា ១២១.-

ផលប្រយោជន៍មានសិទ្ធិអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ច ជាផលធម្មជាតិ ជាផលស៊ីវិលដែលកើតចេញពីអចលនវត្ថុដែលខ្លួនមានសិទ្ធិ។

មាត្រា ១២២.-

ផលធម្មជាតិដែលជាប់នឹងដី នៅពេលចាប់ផ្តើមផលប្រយោជន៍ត្រូវបានទៅផលប្រយោជន៍។ ផលធម្មជាតិដែលមានស្ថានភាពដូចគ្នា
នៅពេលចាប់ផ្តើមផលប្រយោជន៍ត្រូវបានទៅអចលនវត្ថុដែលបានការទូទាត់ទៅវិញទៅមកសំរាប់ការងាររក្សារកសំបូរត្រូវបានដាក់ទៅក្នុង
ឡើយ ~~ប៉ុន្តែបើមានអ្នកជួលឬអ្នកប្រវាស់រួចហើយ~~
នៅពេលចាប់ផ្តើមឬនៅពេលបញ្ចប់ផលប្រយោជន៍អ្នកជួលឬអ្នកប្រវាស់នេះមិនត្រូវបានបង់ចំណែកដែលត្រូវបានមកខ្លួននោះទេ។

មាត្រា ១២៣.-

ផលស៊ីវិលបានទៅផលប្រយោជន៍តាមសមត្ថកិច្ចទៅនឹងរយៈពេលនៃផលប្រយោជន៍។

មាត្រា ១២៤.-

ផលប្រយោជន៍អាចអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចដោយខ្លួនឯងផ្ទាល់នូវផលប្រយោជន៍ ឬជួល ឬប្រវាស់ ឬក៏ផ្ទេរសិទ្ធិរបស់ខ្លួនដោយយកថ្លៃ
ឬដោយឥតយកថ្លៃឱ្យអ្នកដទៃបាន។

ក្នុងករណីជួលឬប្រវាស់ កិច្ចសន្យាមិនត្រូវកំណត់ឱ្យលើសពី ៣ (បី) ឆ្នាំឡើយ។ ប្រសិនបើចង់ជួលឬប្រវាស់បន្ត

កិច្ចសន្យាថ្មីត្រូវបញ្ចប់មុន ១ (មួយ) ឆ្នាំ នៃថ្ងៃចប់កិច្ចសន្យាផលប្រយោជន៍។

មាត្រា ១២៥.-

ផលប្រយោជន៍អាចអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចដោយថាហេតុ ដោយច្បាប់ទៅលើដីដែលខ្លួនមានសិទ្ធិផលប្រយោជន៍។

មាត្រា ១២៦.-

ផលប្រយោជន៍ប្រើប្រាស់នូវសេវាធានានិងសិទ្ធិទាំងឡាយដែលកម្មសិទ្ធិអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចបាន លើកលែងតែសិទ្ធិចាត់ចែង។

មាត្រា ១២៧.-

សំគាល់ - អត្ថបទរាយឡើងវិញដោយនាយកដ្ឋាននីតកម្មក្រសួង ជនស

- អក្សរធ្មតពណ៌ក្រហម = លុបចោលដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

- អក្សរប្រេងពណ៌ខៀវ = កែប្រែដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

ផលប្រយោជន៍ប្រើប្រាស់សិទ្ធិពាមរបៀបដូចគ្នានឹងកម្មសិទ្ធិការ

សើសើរផលនៃកន្លែងយកថ្លៃដែលមានប្រាប់នៅសើសើរដាច់ជាផលប្រយោជន៍។

មាត្រា ១២៨.-

ផលប្រយោជន៍ត្រូវបានទទួលថ្លៃឈ្នួលដែលត្រូវបង់ឱ្យកម្មសិទ្ធិការនៃដីសម្បទានិកអណ្តូងរ៉ែ

ក្នុងបរិវេណដីក្រោមសិទ្ធិផលប្រយោជន៍ខ្លួន។

មាត្រា ១២៩.-

អហោរកម្មសិទ្ធិការមិនអាចធ្វើអ្វីឱ្យខានដល់សិទ្ធិរបស់ផលប្រយោជន៍ ទោះតាមរូបភាពណាក៏ដោយ។

~~ចំណែកផលប្រយោជន៍កម្មសិទ្ធិការ~~ នៅពេលអស់សិទ្ធិអាស្រ័យផល

មិនអាចទាមទារចំណងនៃការកែសម្រួលដែលខ្លួនអះអាងថាបានធ្វើនៅសើសើរសន្តិសុខជាប់ផលប្រយោជន៍បានឡើយ

ទោះជាអចលនវត្ថុនោះបានកើនតម្លៃដោយហោរកម្មរបស់ខ្លួនក៏ដោយ។

ផលប្រយោជន៍ឬទាមទាររបស់ជននេះអាចយកចេញបាននូវកញ្ចប់ ~~ផ្ទាំងគំនូរ~~

និងប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធផ្សេងៗដែលខ្លួនបានដាក់តាំងនៅក្នុងអគារ ឬនៃត្រូវរៀបចំកន្លែងនោះឱ្យមានល្អភាពដូចដើមឡើងវិញ។

មាត្រា ១៣០.-

ផលប្រយោជន៍ត្រូវទទួលបានបន្តកំរិតលើការជួសជុលថែទាំប៉ុណ្ណោះ។

ការជួសជុលធំៗជាបន្តក្របខ័ណ្ឌរបស់អហោរកម្មសិទ្ធិការលើកលែងតែការខូចខាតណាដែលបណ្តាលមកពីការខ្វះខាតដីថែទាំរបស់ផលប្រយោជន៍

ចាប់ពីទទួលបានផលប្រយោជន៍។ ក្នុងករណីនេះផលប្រយោជន៍ត្រូវធ្វើដោយខ្លួនឯង។

~~ការជួសជុលធំៗ ការជួសជុលជញ្ជាំងទ្រ ក្តោងទ្រ ការរៀបចំឡើងវិញនូវផ្ទៃមជ្ឈមណ្ឌលទាំងមូល~~

ការរៀបចំឡើងវិញនូវទំនប់ទឹកជញ្ជាំងទ្របំប្លែងទឹកនិងរបងទាំងមូល។

ការជួសជុលក្រៅពីនេះជាការជួសជុលថែទាំ។

មាត្រា ១៣១.-

~~ទាំងអហោរកម្មសិទ្ធិការ ទាំងផលប្រយោជន៍ គ្មានការព្រួយបារម្ភឡើងវិញនូវអ្វីដែលបានទ្រុឌទ្រោម ឬអ្វីដែលបានបំផ្លាញ~~

ដោយករណីប្រធានសេដ្ឋកិច្ចឡើយ។

ប៉ុន្តែបើអចលនវត្ថុដែលបានដាក់ធានារ៉ាប់រងត្រូវវិនាសបណ្តាលមកពីមហន្តរាយជាយថាហេតុ

អហោរកម្មសិទ្ធិការឬផលប្រយោជន៍អាចចុះយកថ្លៃធានារ៉ាប់រងទៅជួសជុល ឬចោលសេដ្ឋកិច្ចឡើងវិញបាន។

មាត្រា ១៣២.-

ផលប្រយោជន៍ត្រូវទទួលបានក្នុងពេលដែលខ្លួនអាស្រ័យផលនូវបន្តកម្រិតថ្នាំនៃអចលនវត្ថុ ដូចជា តន្ត្រី និងអាការពោហ៊ុយ ធានារ៉ាប់រងដែលត្រូវបង់។

ផលប្រយោជន៍ត្រូវបានអនុវត្តកិច្ចសន្យាធានារ៉ាប់រងធ្វើហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធនៃទំនាក់ទំនងពេលវេលា និង ចុះកិច្ចសន្យាធានារ៉ាប់រង ដែល មានប្រយោជន៍ ដល់អចលនវត្ថុ ជាផលប្រយោជន៍ខ្លួន ទោះជាវិក្កយសន្យាធានារ៉ាប់រងនោះកំពុងដំណើរការ នៅពេលដែលផលប្រយោជន៍បានចាប់ផ្តើមហើយក៏ប្តូរជាវិក្កយសន្យាធានារ៉ាប់រងដែលត្រូវធ្វើនាពេលក្រោយដោយអហោរកម្មសិទ្ធិការក្តី។

សំគាល់ - អត្ថបទរាយឡើងវិញដោយនាយកដ្ឋាននីតកម្មក្រសួង ជនស

- អក្សរធ្មតពណ៌ក្រហម = លុបចោលដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

- អក្សរព្រេតពណ៌ខៀវ = កែប្រែដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

មាត្រា ១៣៣.-

ក្នុងតេឡេដីណេអ៊ីការផលបូករោគ បើមានតម្លៃជនណាមកប្រើប្រាស់សិទ្ធិនៃអហោរកម្មសិទ្ធិករ ផលបូករោគត្រូវជូនដំណឹងទៅអហោរកម្មសិទ្ធិករបើមិនដូច្នោះទេ ផលបូករោគនោះត្រូវទទួលខុសត្រូវលើការខូចខាតដែលបណ្តាលមកពីរឿងនោះ ចំពោះអហោរកម្មសិទ្ធិករដូចករណីដែលខ្លួនបានធ្វើឱ្យខូចខាតដោយផ្ទាល់។

មាត្រា ១៣៤.-

ផលបូករោគផុតរលត់៖

- ដោយមរណភាពនៃផលបូករោគ
- ដោយការផុតកំណត់រយៈពេលឬការប្រើប្រាស់បាននូវលក្ខខណ្ឌដែលបានកំណត់។
- ដោយកិច្ចព្រមព្រៀងរវាងសិទ្ធិករបស់ផលបូករោគ
- ដោយអចលនវត្ថុដែលជាប់ផលបូករោគ ត្រូវអន្តរាយទាំងស្រុង
- ដោយលេចក្តីលំអចរបស់តុលាការស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១៣៥ នៃច្បាប់នេះ។

មាត្រា ១៣៥.-

ការបាត់បង់សិទ្ធិរបស់ផលបូករោគ អាចនឹងត្រូវបានប្រកាសដោយតុលាការតាមបណ្តឹងរបស់អហោរកម្មសិទ្ធិករ ដោយហេតុថាផលបូករោគបានរំលោភលើការអនុវត្តយល់ ពិសេសប្រសិនបើផលបូករោគនោះធ្វើឱ្យមានវិការភាពលើអចលនវត្ថុ ឬទុកឱ្យអចលនវត្ថុខូចខាតដោយមិនថែទាំ។

ក្នុងករណីនេះ ម្ចាស់បំណុលនៃផលបូករោគមានសិទ្ធិប្តឹងទៅតុលាការដើម្បីសុំបន្តសិទ្ធិរបស់ផលបូករោគ ដោយធានាការជួសជុលនូវវិការភាពដែលមាននិងការធានាសំរាប់អនាគត។

ដោយយោងទៅតាមកាលៈទេសៈ និងហេតុផលផ្សេងៗតុលាការអាចប្រកាសការរលត់ដាច់ខាតនៃផលបូករោគ ឬក្រាន់តែបង្គាប់ឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុឱ្យអហោរកម្មសិទ្ធិករដោយបង់ប្រាក់ប្រចាំឆ្នាំឱ្យផលបូករោគ ឬសិទ្ធិរបស់ជននេះនូវទឹកប្រាក់មួយចំនួនជាក់លាក់រហូតដល់បញ្ចប់ផលបូករោគ។

មាត្រា ១៣៦.-

ការលក់អចលនវត្ថុដែលកំពុងជាប់ផលបូករោគដោយអហោរកម្មសិទ្ធិករ មិនធ្វើឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរណាមួយចំពោះផលបូករោគដែលកំពុងបន្តប្រើប្រាស់សិទ្ធិរបស់ខ្លួននោះទេ លើកលែងតែមានការលក់ដោយជាក់លាក់ពីផលបូករោគ។

មាត្រា ១៣៧.-

ប្រសិនបើផលបូករោគមានតែលើអគារ ហើយអគារនោះត្រូវអន្តរាយដោយហេតុ សិទ្ធិរបស់ផលបូករោគត្រូវរលត់ ហើយផលបូករោគមិនអាចទាមទារសិទ្ធិផលបូករោគលើដីឬលើសម្ភារៈសំណង់នោះទេ។

ប៉ុន្តែបើផលបូករោគមានលើដីនិងលើអគារ ហើយបើអគារនោះត្រូវអន្តរាយផលបូករោគនៅមានលើដីដែល។

ផ្នែកទី ២ ៖ អំពីសិទ្ធិប្រើប្រាស់និងការស្រមៃសៅ

មាត្រា ១៣៨.-

សំគាល់ - អត្ថបទរាយឡើងវិញដោយនាយកដ្ឋាននីតកម្មក្រសួង ជនស

- អក្សរធ្មតពណ៌ក្រហម = លុបចោលដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

- អក្សរព្រេតពណ៌ខៀវ = កែប្រែដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

សិទ្ធិប្រើប្រាស់គឺជាសិទ្ធិទទួលយកពីដីនូវបរិមាណផលចាំបាច់សំរាប់សេចក្តីត្រូវការរបស់អត្តសាសនា និងគ្រួសាររបស់ខ្លួន។
សិទ្ធិអាក្រក់នៅគឺជាសិទ្ធិកាន់កាប់ផ្ទះនូវចំណែកចាំបាច់សំរាប់របស់អត្តសាសនា និងគ្រួសាររបស់ខ្លួន។
ទោះបីថ្លៃក្រោយមក អត្តសាសនា នោះមានប្តី ប្រពន្ធដែមានកូនក្តី ក៏សិទ្ធិទាំងពីរនេះនៅតែមានដល់អត្តសាសនាដដែល។

មាត្រា ១៣៩.-

សិទ្ធិប្រើប្រាស់និងអាក្រក់នៅ កើតឡើងនិងបាត់បង់ទៅវិញ តាមបែបនៃផលបូកភាពដែរ។

សិទ្ធិនៃអ្នកប្រើប្រាស់និងអ្នកអាក្រក់នៅកំណត់ដោយខ្លួនឯងក្នុងកិច្ចសន្យាតាមរូបមន្តសិទ្ធិយថាភូត

ឬដោយបញ្ញត្តិនៃច្បាប់ដែលចែងអំពីសិទ្ធិនេះ។

មាត្រា ១៤០.-

អត្តសាសនា នៃសិទ្ធិប្រើប្រាស់ឬសិទ្ធិអាក្រក់នៅ មិនអាចផ្ទេរឬជួលសិទ្ធិរបស់ខ្លួនទៅអ្នកផ្សេងទៀតបានឡើយ។

សិទ្ធិប្រើប្រាស់និងអាក្រក់នៅជាសិទ្ធិផ្ទាល់ខ្លួនរបស់បុគ្គល ។ សិទ្ធិនេះបញ្ចប់នៅពេលមរណភាពនៃអត្តសាសនា

ឬដោយអនុវត្តតាមសក្ខីភាពនៃកិច្ចសន្យា។

មាត្រា ១៤១.-

ប្រសិនបើអត្តសាសនា នៃសិទ្ធិប្រើប្រាស់ឬមូលយកផលទាំងអស់នៃដីឬប្រសិនបើអត្តសាសនា នៃសិទ្ធិអាក្រក់នៅកាន់កាប់គេ ហង្សទាំងមូល អ្នកនោះត្រូវទទួលបានបន្តកិច្ចសន្យាចំណាយលើប្តីប្រពន្ធក្នុងការដាំដុះ ឬការជួសជុលថែទាំនិងបង់ពន្ធអាករ និងលើប្តីប្រពន្ធកាន់កាប់រង ដូចផលបូកភាពដែរ។

ប្រសិនបើអត្តសាសនា យកតែចំណែកណាមួយនៃផល ឬកាន់កាប់តែមួយចំណែកនៃគេហដ្ឋាន

អ្នកនោះត្រូវចូលរួមចំណាយទៅតាមសមត្រូវដែល ខ្លួនអាក្រក់យកផលនោះ។

ផ្នែកទី ៣ : អំពីសេវាភាព

មាត្រា ១៤២.-

តែវិភាគដីគឺជាបន្ទុកដែលដាក់ទៅលើដីមួយ ហើយដីនីមួយៗក្រោមសំរាប់ការប្រើប្រាស់ និងប្រយោជន៍នៃដីមួយទៀតហើយដីប្រើ ឬដីលើដីនោះ របស់កម្មសិទ្ធិករផ្សេងទៀត។

មាត្រា ១៤៣.-

តែវិភាគដីគឺជាបន្ទុក កើតឡើង ឬកើតការត្រួតព្រួយដោយស្ថានភាពនៃទឹកភ្លៀង ដោយការកំណត់របស់ច្បាប់ ឬដោយការត្រួតព្រួយដីកម្មសិទ្ធិករ។

អនុផ្នែកទី ១ : អំពីសេវាភាពកើតពីធម្មជាតិ

មាត្រា ១៤៤.-

ដីក្រោមត្រូវទទួលបានទឹកដែលហូរតាមធម្មជាតិពីដីលើ។

កម្មសិទ្ធិករនៃដីក្រោមមិនអាចលើកទំនប់ ភ្នំ រាបឬការរៀបចំផ្សេងទៀតទប់ការហូរនេះបានឡើយ។

កម្មសិទ្ធិករនៃដីលើមិនអាចធ្វើអ្វីដែលធ្វើឱ្យកាន់តែធ្ងន់ដល់សេវាភាពនៃដីក្រោមបានឡើយ។

សំគាល់ - អត្ថបទរាយឡើងវិញដោយនាយកដ្ឋាននីតិកម្មក្រសួង ជនស

- អក្សរធ្មតពណ៌ក្រហម = លុបចោលដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

- អក្សរច្រូតពណ៌ខៀវ = កែប្រែដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

មាត្រា ១៤៥.-

កម្មសិទ្ធិករដែលមានសិទ្ធិប្រើប្រាស់និងចាត់ចែងទឹកភ្លៀងដែលធ្លាក់មកលើដីរបស់ខ្លួន ព្រមទាំងទឹកដែលមានប្រភពផ្សេងទៀតនៅទីនោះលើកលែងតែក្នុងករណីដែលមានចែងក្នុងវាក្យខណ្ឌចុងក្រោយនៃមាត្រា ១៤៤ ។

មាត្រា ១៤៦.-

កម្មសិទ្ធិករដែលស្ថិតនៅជាប់ផ្លូវទឹកហូរត្រូវទុកឱ្យទឹកហូរទៅលើដីជិតខាង ហើយកម្មសិទ្ធិករដែលជិតខាងក៏ត្រូវមានកាតព្វកិច្ចដូចគ្នាចំពោះដីនៅឆ្ងាយទៅតាមតម្រូវការនៃកម្មសិទ្ធិករ។

អនុផ្នែកទី ២ : អំពីសេវាសាធារណៈ

មាត្រា ១៤៧.-

សេវាការពើពន្ធច្បាប់មានគោលដៅប្រើប្រាស់ជាប្រយោជន៍សាធារណៈឬជាប្រយោជន៍ឯកជន។
សេវាការពើពន្ធច្បាប់ប្រើប្រាស់ជាប្រយោជន៍សាធារណៈត្រូវកំណត់ដោយច្បាប់ឬដោយបទបញ្ជាពិសេសដែលបង្ខំទៅលើកម្មសិទ្ធិករ។
សេវាការពើពន្ធច្បាប់ប្រើប្រាស់ជាប្រយោជន៍ឯកជនកំណត់ត្រូវដៃ—ដែលកម្មសិទ្ធិករអាចធ្វើសេវាកម្មភាពមួយចំនួនក្នុងដីរបស់ខ្លួន លើកលែងតែធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់សិទ្ធិនៃកម្មសិទ្ធិករជិតខាង។

មាត្រា ១៤៨.-

ការកំណត់ព្រំដី និង កម្មសិទ្ធិដែលស្ថិតនៅតាមបណ្តោយផ្លូវសាធារណៈ ត្រូវកំណត់ដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច យោងតាមសេចក្តីត្រូវការជាក់ស្តែងនៃផលប្រយោជន៍រួម ពិសេសតាមសេចក្តីត្រូវការនៃការធ្វើចរាចរ ។
មុននឹងធ្វើរបងប្លកសាងអគារប្រភេទណាក៏ដោយដែលស្ថិតនៅជាប់នឹងផ្លូវសាធារណៈ កម្មសិទ្ធិករចាំបាច់ត្រូវតែត្រួតពិនិត្យ មើលនូវភាពសមស្របនៃអគារនោះជាមួយនឹងប្លង់តម្រង់ជួរស្របសិនបើមាន ។
រាល់លិខិតអនុញ្ញាតសាងសង់ត្រូវតែយកចិត្តទុកដាក់ដល់ខ្សែតម្រង់ជួរដែលមានរួចហើយ ។
អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចអាចសំរេចធ្វើការផ្លាស់ប្តូរទំហំផ្លូវបាន តាមតម្រូវការចាំបាច់សំរាប់ផលប្រយោជន៍សាធារណៈ ។
នៅពេលដែលអាជ្ញាធរធ្វើការសំរេចពង្រីកទំហំផ្លូវ សំណង់ទាំងឡាយដែលស្ថិតនៅលើបន្ទាត់តម្រង់ជួរត្រូវបន្ថយទៅក្រោយ ។
បើជារបងធម្មតាឬជាសំណង់ស្រាល អាជ្ញាធរតម្រូវឱ្យធ្វើការវិកលចេញ ។ ប្រសិនបើជាអចលនវត្ថុដែលមិនអាចជាកម្មវត្ថុនៃការ ផ្លាស់ប្តូរ កែសំរួលរុះរើបានអចលនវត្ថុនោះត្រូវបិទក្នុងសភាពដដែលសិន រហូតដល់ពេលអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចសំរេចអំពីការពង្រីកដែល បានគ្រោងទុក ។ ការដកហូតកម្មសិទ្ធិមួយចំណែកឬទាំងស្រុងអាចប្រព្រឹត្តទៅបានដោយអនុវត្តត្រឹមត្រូវតាមនីតិវិធីនៃច្បាប់ ។ ចំពោះដី ដែលបានកាន់កាប់ស្របច្បាប់ ព្រមទាំងរបងនិងសំណង់ទាំងឡាយដែលបានធ្វើឡើងត្រឹមត្រូវតាមបញ្ញត្តិនៃច្បាប់ ម្ចាស់កម្មសិទ្ធិមាន សិទ្ធិទាមទារឱ្យសងការខូចខាតរបស់ខ្លួន ។

មាត្រា ១៤៩.-

សំគាល់ - អត្ថបទនេះត្រូវបានរៀបចំឡើងដោយនាយកដ្ឋាននីតិកម្មក្រសួង ជនស

- អក្សរធ្មតពណ៌ក្រហម = លុបចោលដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

- អក្សរព្រេងពណ៌ខៀវ = កែប្រែដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

កម្មវិធីការដែលបានធ្វើនៅលើជីវប័ណ្ណប្រចាំខ្លួននូវកិច្ចការដែលមានលក្ខណៈរំខានដល់ជីវិតខាងដូចជាការខ្វះអន្តរាគមន៍ ការជីកស្ទឹងដី ការជីករុករកការព្រៃកម្រិតប្រកបដោយគ្រោះថ្នាក់ដែលនាំឱ្យរំខាន ឬប៉ះពាល់ដល់សុខភាពព្រៃអនុលោមតាមបញ្ញត្តិនៃបទបញ្ជាពិសេសស្តីពីការកំណត់ចម្ងាយដែលត្រូវប្រតិបត្តិ ឬ លើកិច្ចការដែលធ្វើសំរាប់បម្រើផ្សេងៗ។

មាត្រា ១៥០.-

កម្មវិធីការមិនអាចនឹងធ្វើប្រហោងទ្វារឬបង្អួច កើយ ឬយំត្រង់ចំក្តៅទៅវិញទៅមកចម្ងាយតិចជាងពីរម៉ែត្រពីជីវិតខាងបានទេ។

មាត្រា ១៥១.-

កម្មវិធីការមិនអាចដាំដើមឈើធំ តូច មានកំពស់លើសពី ២(ពីរ) ម៉ែត្រ នៅប្របត្រដីជាប់ក្តៅដែលមានចម្ងាយតិចជាងពីរម៉ែត្រពីជីវិតខាងបានទេ បើមិនដូច្នោះទេនឹងត្រូវបង្ខំឱ្យយកចេញ កាលបើមានបណ្តឹងពីកម្មវិធីការដែលមានប្រយោជន៍ក្នុងរឿងនេះ។

មាត្រា ១៥២.-

កម្មវិធីការដែលជីវប័ណ្ណប្រចាំខ្លួនត្រូវបានបិទជិតនិងគ្មានច្រកចេញចូលទៅផ្លូវសាធារណៈឬមានច្រកមិនគ្រប់គ្រាន់សំរាប់អាជីវកម្មក លើកម្ម ឧស្សាហកម្មនៃកម្មវិធីការដែលបានបិទជិត មានលិខិតបើកផ្លូវស្តង់តាមជីវិតខាងខ្លួន ដោយត្រូវចេញសំណងតាម សមត្ថកិច្ចពាក់ព័ន្ធនៃការខូចខាតដែលបណ្តាលមកពីកិច្ចការនោះ។

មាត្រា ១៥៣.-

ជាគោលការណ៍ ផ្លូវដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ១៥២ ត្រូវយកកន្លែងណាដែលមានចម្ងាយជិតជាងគេពីបិទជិតទៅផ្លូវសាធារណៈ ប៉ុន្តែត្រូវកំណត់កន្លែងណាដែលមានការខូចខាតតិចបំផុតសំរាប់កម្មវិធីការនៃដីដែលត្រូវទទួលរង។

មាត្រា ១៥៤.-

ប្រសិនបើបិទជិតកើតឡើងពីការបែងចែកដីតាមរយៈការលក់ ការដូរ ការចែកឬពិកិច្ចសន្យាផ្សេងទៀត ការបើកផ្លូវស្តង់កាត់អាចបំពេញនៅលើដីដែលនៅសល់ពីការបែងចែក។ ប៉ុន្តែបើដីដែលនៅសល់តំអាចបង្កើតបានជាផ្លូវគ្រប់គ្រាន់ បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១៥២ និង មាត្រា ១៥៣ នៅតែអនុវត្តបានដដែល។

មាត្រា ១៥៥.-

កម្មវិធីការដែលបានប្រើទឹកដែលខ្លួនមានសិទ្ធិដើម្បីប្រើប្រាស់និងប្រោចប្រព័ន្ធដីរបស់ខ្លួន អាចទទួលបានផ្លូវនាំទឹកស្អាតដីដែលស្ថិតនៅចន្លោះកណ្តាលបាន តែត្រូវចំណាយលើប្រាក់ប្រចាំខ្លួនឱ្យម្ចាស់ដីនោះ។

មាត្រា ១៥៦.-

កម្មវិធីការអាចបញ្ជាទឹកប្រោចប្រព័ន្ធចូលហើយចេញពីជីវិតខាងក្នុងក្រោមបាន តែត្រូវចំណាយលើប្រាក់ប្រចាំខ្លួនឱ្យម្ចាស់ដីនោះ។

មាត្រា ១៥៧.-

កម្មវិធីការនៃដីបិទទឹកទាំងប្រុងប្រយ័ត្នចំណែក អាចបង្កើតមិនល្អចេញបានតែត្រូវធ្វើឱ្យបានត្រឹមត្រូវតាមវិធីអនាម័យ។

មាត្រា ១៥៨.-

សំគាល់ - អត្ថបទរាយឡើងវិញដោយនាយកដ្ឋាននីតកម្មក្រសួង ជនស

- អក្សរធ្មតពណ៌ក្រហម = លុបចោលដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

- អក្សរព្រេងពណ៌ខៀវ = កែប្រែដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

កម្មសិទ្ធិករនៃដីជាប់មាត់ទឹកដែលចង់ប្រើប្រាស់ទឹកដើម្បីប្រោចប្រពេញដីរបស់ខ្លួន អាចមានសិទ្ធិធ្វើសិល្បៈការ្យចាំបាច់ទំលាក់ទៅលើដីដែលស្ថិតនៅមាត់ទឹកម្ខាងទៀតដើម្បីរៀបចំយកទឹក តែត្រូវទទួលបានបន្ទុកចេញចោលហ៊ុយនៃការខូចខាត។

មាត្រា ១៥៩.-

កម្មសិទ្ធិករនៃដីដែលត្រូវធ្វើការ្យស្ទើរដីខ្លួននោះ អាចនឹងសុំប្រើទំនប់ប្តូរទំនប់ទឹកនោះបាន ដោយត្រូវចេញចោលហ៊ុយធ្វើ និង ចេញហ៊ុយថែទាំពាក់កណ្តាល។ កម្មសិទ្ធិករនេះមិនត្រូវទារចេញហ៊ុយថ្លៃដីឡើយ បើបានទទួលហើយត្រូវតែបង្វិលសងអតិថិជន។

អនុផ្នែកទី ៣ : អំពីសេវាសាងសង់ការព្រមព្រៀង

មាត្រា ១៦០.-

ត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យកម្មសិទ្ធិករបង្កើតនៅលើដីរបស់ខ្លួននូវរោងចក្រសាងសង់ប្រយោជន៍ដល់កម្មសិទ្ធិករនៃដីផ្សេងទៀត ឱ្យតែលើសពីនេះមិនផ្ទុយពីសេចក្តីច្នាប់ចោលចោលនោះ។ ការប្រើប្រាស់និងវិសាលភាពនៃលើសពីនេះត្រូវកំណត់ដោយកិច្ចព្រមព្រៀងដែលបានបង្កើតលើសពីនេះ។

មាត្រា ១៦១.-

លើសពីការព្រមព្រៀងអាចបង្កើតឡើងបានតែតាមលិខិតយថាភូតប៉ុណ្ណោះ។ លើសពីនេះមិនអាចតម្កល់ជនជំទាស់ពា នទេ ក្រោយពីការចុះលេខាចារិកក្នុងបញ្ជីស៊ើបអង្កេត។ ទំនាក់ទំនងលើសពីនេះរវាងដីបំរើនិងដីប្រើនឹងត្រូវរៀបចំ នៅពេលដែលដីណាមួយក្នុងចំណោមដីទាំងពីរត្រូវបានផ្ទេរឱ្យតម្កល់ជនណាម្នាក់បើការរក្សាទុកលើសពីនេះមិនបានចែងច្បាស់ក្នុងលិខិត ផ្ទេរកម្មសិទ្ធិទេ។

មាត្រា ១៦២.-

កម្មសិទ្ធិករដែលបានបង្កើតលើសពីនេះត្រូវបានចាត់ទុកថាយល់ព្រមរាល់អ្វីដែលចាំបាច់សំរាប់លើសពីនេះ។ លើសពីនេះនៃការយកទឹកបង្កើតឡើងនៅកន្លែងប្រភពទឹក អនុញ្ញាតឱ្យអ្នកយកទឹកមានសិទ្ធិស្តង់ដារដីដែលមានប្រភពទឹកនោះបាន។

មាត្រា ១៦៣.-

កម្មសិទ្ធិករនៃដីប្រើមានសិទ្ធិធ្វើការ្យចាំបាច់ផ្សេងៗ លើដីបំរើដើម្បីប្រើនិងរក្សាទុកលើសពីនេះ។

មាត្រា ១៦៤.-

ការ្យចាំបាច់សំរាប់ប្រើនិងរក្សាទុកលើសពីនេះគឺជាចេញហ៊ុយនៃកម្មសិទ្ធិករដីប្រើ លើកលែងតែមានការព្រមព្រៀងផ្សេងទៀតនេះ ។

មាត្រា ១៦៥.-

កម្មសិទ្ធិករនៃដីបំរើមិនអាចធ្វើអ្វីដែលមានបំណងបន្ថយការប្រើប្រាស់លើសពីនេះ ឬធ្វើឱ្យលើសពីនេះមិនអាចប្រើបានឡើយ។ កម្មសិទ្ធិករ នៃដីបំរើមិនអាចប្តូរល្មោនភាពនៃការប្រើប្រាស់លើសពីនេះដែលបានកំណត់ពីដំបូងមកបានទេ។ ប៉ុន្តែបើទុកលើសពីនេះល្មោនភាពដើមនាំឱ្យកម្មសិទ្ធិករនៃដីបំរើចំណាយប្រាក់លើការជួសជុលថែទាំច្រើន

សំគាល់ - អត្ថបទរាយឡើងវិញដោយនាយកដ្ឋាននីតិកម្មក្រសួង ជនស

- អក្សរធ្មតពណ៌ក្រហម = លុបចោលដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

- អក្សរព្រេតពណ៌ខៀវ = កែប្រែដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

កម្មសិទ្ធិករនៃដីបំរើអាចបំបែកលើសវិញនៅទីផ្សេងទៀតបានដែលប្រើប្រាស់ដីដូចគ្នា
ហើយកម្មសិទ្ធិករនៃដីប្រើមិនអាចបដិសេធបានឡើយ។

មាត្រា ១៦៦.-

ចំណែកកម្មសិទ្ធិករនៃដីប្រើ អាចប្រើប្រាស់លើសវិញក្នុងតំបន់ដែលបានកំណត់ក្នុងកិច្ចសន្យា
ដោយមិនអាចធ្វើនៅលើដីបំរើ ឬដីរបស់ខ្លួនឱ្យមានការប្រែប្រួលណាមួយដែលអាចមានពិទ្ធិពលធ្ងន់ធ្ងរដល់ស្ថានភាពនៃដីបំរើបានឡើយ
។

អនុផ្នែកទី ៤ : អំពីការដុតរលត់នៃសេវភាព

មាត្រា ១៦៧.-

លើសវិញផុតរលត់ដោយ :

- ការបញ្ចប់កិច្ចព្រមព្រៀងដែលបង្កើតលើសវិញនោះ
- ដីប្រើនិងដីបំរើធ្លាក់ក្នុងដៃកម្មសិទ្ធិករតែម្នាក់ ឬ
- មហន្តរាយទាំងស្រុងនៃដីដែលជាទីតាំងលើសវិញនោះ។

មាតិកាទី ៤

អំពីសហកម្មសិទ្ធិ

អំពីទម្រង់នៃកម្មសិទ្ធិ

ជំពូកទី ៩

អំពីកម្មសិទ្ធិអចិន្ត្រៃយ៍

មាត្រា ១៦៨.-

កម្មសិទ្ធិអចិន្ត្រៃយ៍ជាកម្មសិទ្ធិលើទ្រព្យដែលជារបស់បុគ្គលច្រើននាក់។ បុគ្គលទាំងនោះជាកម្មសិទ្ធិករអចិន្ត្រៃយ៍។
កម្មសិទ្ធិករអចិន្ត្រៃយ៍មានចំណែករបស់ខ្លួនក្នុងទ្រព្យនោះ ប៉ុន្តែទ្រព្យនោះមិនអាចចុះចែកគ្នាបានឡើយ។

មាត្រា ១៦៩.-

រាជបែងនៃកម្មសិទ្ធិអចិន្ត្រៃយ៍ចាត់ទុកថាស្មើគ្នា។ ក្នុងករណីដែលការបែងចែកទ្រព្យមិនស្មើគ្នា
កម្មសិទ្ធិករម្នាក់ៗមានសិទ្ធិនិងបន្ទុកសមមាត្រទៅនឹងចំណែករបស់ខ្លួន។
កម្មសិទ្ធិករម្នាក់ៗអាចលក់ចំណែកឬចុះកិច្ចសន្យាផ្សេងៗលើចំណែករបស់ខ្លួនបាន
ហើយម្ចាស់បំណុលរបស់គេម្នាក់ៗអាចរឹបអូសចំណែកនៃទ្រព្យរបស់គេនោះបាន។

មាត្រា ១៧០.-

សំគាល់ - អត្ថបទរាយឡើងវិញដោយនាយកដ្ឋាននីតកម្មក្រសួង ជនស

- អក្សរធ្មតពណ៌ក្រហម = លុបចោលដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

- អក្សរព្រេតពណ៌ខៀវ = កែប្រែដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

កម្មសិទ្ធិការអភិរក្សគ្រប់គ្រងរួមលើកម្មសិទ្ធិការអភិរក្ស លើកលែងតែមានកិច្ចព្រមព្រៀងផ្ទុយពីនេះ។

កម្មសិទ្ធិការអភិរក្សម្នាក់ៗមាននាទី គ្រប់គ្រងជា ធម្មតាដូចជាការជួសជុលថែទាំនិងការដាំដុះ

បើកម្មសិទ្ធិការអភិរក្សអាចច្រើនមិនបានចាត់ឱ្យធ្វើអ្វីផ្សេងទៀតទេ។

កិច្ចការលើខាងក្នុងដូចជាការប្តូរដំណាំនិងការជួសជុលផ្ទះអាចសម្រេចបាន

លុះត្រាតែអាចច្រើននៃកម្មសិទ្ធិការអភិរក្សដែលមានចំណែករួមគ្នាលើសពីពាក់កណ្តាលនៃទ្រព្យនោះបានយល់ព្រម។

មាត្រា ១៧១.-

កម្មសិទ្ធិការអភិរក្សម្នាក់ៗត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ថែទាំនិងការពារប្រយោជន៍រួម ។ កម្មសិទ្ធិការអភិរក្សអាចស្រៀមផលពីទ្រព្យ និងប្រើប្រាស់ទ្រព្យក្នុងត្រីមាសដែលមិនប៉ះពាល់ដល់សិទ្ធិនៃកម្មសិទ្ធិការអភិរក្សដទៃទៀត។

ការស្រមៃស្រៀងគ្នាពីកម្មសិទ្ធិការអភិរក្សទាំងអស់ជាការចាំបាច់ ដំរាប់ការផ្ទេរសិទ្ធិ ការបង្កើតសិទ្ធិណាមួយការផ្តល់ប្តូរគោលដៅនៃទ្រព្យលើកលែងតែមានវិធានផ្សេងពីនេះ។

មាត្រា ១៧២.-

ចំណាយលើការគ្រប់គ្រង ការបង់ពន្ធនិងបន្ទុកផ្សេងទៀតលើទ្រព្យអភិរក្ស ត្រូវទទួលរ៉ាប់រងដោយកម្មសិទ្ធិការអភិរក្សទាំងអស់តាមសមាមាត្រនៃចំណែករៀងៗខ្លួន លើកលែងតែមានបញ្ញត្តិផ្ទុយពីនេះ។

មាត្រា ១៧៣.-

គ្មានជនណាមួយអាចត្រូវបានបង្ខំឱ្យនៅក្នុងអភិរក្សកម្មបានទេ ។ កម្មសិទ្ធិការអភិរក្សម្នាក់ៗ អាចទាមទារឱ្យបែងចែកទ្រព្យអភិរក្សនោះបាន។

កម្មសិទ្ធិការអភិរក្សទាំងឡាយអាចរក្សាទុកជាបណ្តោះអាសន្ននូវស្ថានភាពនៃអភិរក្សកម្ម ប៉ុន្តែស្ថានភាពបែបនេះមិនអាចចាប់បង្ខំឱ្យលើសពីរយៈពេល ៥ (ប្រាំ) ឆ្នាំបានឡើយ លើកលែងតែមានកិច្ចព្រមព្រៀងផ្ទុយ។

មាត្រា ១៧៤.-

អភិរក្សកម្មត្រូវចប់ដោយការបែងចែកទ្រព្យតាមរូបដើម ឬដោយការលក់ទ្រព្យ ហើយចែកផ្នែកឬដោយកម្មសិទ្ធិការអភិរក្សម្នាក់ៗច្រើននាក់ទទួលយកចំណែករបស់អ្នកដទៃ។

ប្រសិនបើកម្មសិទ្ធិការអភិរក្សមិនយល់ព្រមតាមអំពីរបៀបនៃការចែក អ្នកទាំងនោះត្រូវប្តឹងទៅតុលាការដើម្បីបែងចែកទ្រព្យ ឬបើទ្រព្យនោះ កាលបើចែកទៅនាំឱ្យថយថ្លៃច្រើន តុលាការអាចបង្គាប់ឱ្យលក់ទ្រព្យទាំងមូលទៅឱ្យតែមួយជនឬទៅឱ្យកម្មសិទ្ធិការអភិរក្សណាម្នាក់ក៏បាន។

ជំពូកទី ១០ អំពីសហកម្មសិទ្ធិ

មាត្រា ១៧៥.-

សហកម្មសិទ្ធិគឺជាកម្មសិទ្ធិលើទ្រព្យជាអចលនវត្ថុរបស់បុគ្គលច្រើននាក់បែងចែកតាមទ្វ័យ ដែលម្នាក់ៗបានមួយចំណែកជា ឯកជន ហើយមួយចំណែកទៀតជាផ្នែកនៃទ្រព្យរួម ។

មាត្រា ១៧៦.-

សហកម្មសិទ្ធិករទាំងឡាយអាចរៀបចំបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងដែលកំណត់របៀបគ្រប់គ្រង និង វិធាននៃការថែទាំព្រមទាំង កាតព្វកិច្ចរបស់សហកម្មសិទ្ធិករ ជាពិសេសចំពោះផ្នែករួមដោយគោរពតាមបទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយនៃច្បាប់នេះ ។

ក្នុងករណីដែលគ្មានបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងនេះទេ សហកម្មសិទ្ធិត្រូវស្ថិតនៅក្រោមបទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយដែលបានកំណត់ពីមាត្រា ១៧៧ ដល់មាត្រា១៨៥ នៃច្បាប់នេះ ។

មាត្រា ១៧៧.-

សហកម្មសិទ្ធិករទាំងឡាយមានសិទ្ធិពេញលេញលើចំណែកឯកជនរបស់ខ្លួនដោយមិនបំពានទៅលើចំណែករួម និងមិនរំខាន ឬរាំងស្ទះដល់ការប្រើប្រាស់ចំណែករួមដោយសហកម្មសិទ្ធិករដទៃទៀត ។ សហកម្មសិទ្ធិករទាំងនោះអាចផ្ទេរសិទ្ធិដោយសេរី

ជួលឬបង្កើតផលប្រយោជន៍សិទ្ធិប្រើប្រាស់និងអាស្រ័យនៅ ដាក់ហ៊ុយតែក ដាក់បញ្ចាំនូវចំណែកឯកជនរបស់ខ្លួន ។ ប៉ុន្តែ សហកម្មសិទ្ធិករមិនអាចបង្កើតសេរីភាពលើចំណែកឯកជនរបស់ខ្លួននោះបានទេ ។

មាត្រា ១៧៨.-

រាល់ចំណែកនៃអគារឬដីសម្រាប់ការប្រើប្រាស់ផ្តាច់មុខនៃសហកម្មសិទ្ធិករណាមួយបង្កើតបានជាចំណែកឯកជន ។ វិញ្ញាបនប័ត្រសំគាល់ម្ចាស់អចលនវត្ថុត្រូវកំណត់អំពីប្រភេទនិងទំហំនៃចំណែកនោះ ។

មាត្រា ១៧៩.-

រាល់ចំណែកនៃអគារឬដីសម្រាប់ការប្រើប្រាស់ឬជាប្រយោជន៍នៃសហកម្មសិទ្ធិករទាំងឡាយ ឬសហកម្មសិទ្ធិករខ្លះក្នុង ចំណោមនោះបង្កើតបាន ជាចំណែករួម ។

ទ្រព្យរួមមានជាអាទិ៍ :

- ដី ទីធ្លា ឧទ្យាននិងសួនច្បារ ផ្លូវ ច្រកចេញចូល
- ជញ្ជាំង សសរទ្រទ្រង់សំខាន់ៗនៃអគារ ឧបករណ៍រួមរាប់បញ្ចូលចំណែកនៃបណ្តាញទឹក ភ្លើង បណ្តាញខ្សែស្រឡៅដែល

អាចឆ្លងកាត់ចំណែកឯកជន

- ទ្វារ បំពង់និងក្បាលបំពង់ផ្សេង
- ទឹកភ្លៀងនៃសេវារួម ។

សិទ្ធិបន្ទាប់បន្សំខាងក្រោមនេះក៏ត្រូវទុកជាកម្មសិទ្ធិរួមដែរ :

- សិទ្ធិដឹករុករកវត្ថុធាតុដែលមានក្នុងដី
- សិទ្ធិស្ថាបនាអគារថ្មីក្នុងទីធ្លា ឧទ្យានឬសួនច្បារដែលជាចំណែករួម

សំគាល់ - អត្ថបទរាយឡើងវិញដោយនាយកដ្ឋាននីតិកម្មក្រសួង ជនស

- អក្សរធ្មតពណ៌ក្រហម = លុបចោលដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

- អក្សរច្រេតពណ៌ខៀវ = កែប្រែដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

- សិទ្ធិដឹករុករកក្នុងទីធ្លា ឧទ្យានឬសួនច្បារទាំងនោះ
 - សិទ្ធិនៃអង្គសិទ្ធិភាពដែលជាប់ទៅនឹងចំណែករួមទាំងឡាយ
 - សិទ្ធិលើកបន្តឱ្យខ្ពស់នូវអគារសំរាប់ប្រើប្រាស់រួមឬដែលមានកន្លែងច្រើនបង្កើតបានជាចំណែកឯកជនផ្សេងគ្នា ។
- គ្មានករណីណាមួយដែលកម្មសិទ្ធិករនៃអគារសហកម្មសិទ្ធិជាន់លើបំផុតអាចលើកបន្តសម្រាប់តែខ្លួនឯងផ្ទាល់ ឬ លក់សិទ្ធិនៃការលើកបន្តនេះឡើយ ។
- បទប្បញ្ញត្តិនេះមានលក្ខណៈជាសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ ។

មាត្រា ១៨០.~

សហកម្មសិទ្ធិករដែលធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់ចំណែករួមនៃអគារឬដីដោយបានកែប្រែដើម្បីការប្រើប្រាស់ជាឯកជនឬសំរាប់លក់នឹងត្រូវបង្ខំឱ្យរៀបចំដូចសភាពដើមវិញ ។ សហកម្មសិទ្ធិករនោះត្រូវទទួលទណ្ឌកម្មដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ២៥៧ នៃច្បាប់នេះ ។

ជនក្រៅពីសហកម្មសិទ្ធិករដែលដេញមកចំណែករួមសម្រាប់ជាទីលំនៅឯកជនរបស់ខ្លួននឹងត្រូវបង្ខំឱ្យសងកន្លែងដែលកាន់កាប់ខុសច្បាប់ហើយត្រូវធ្វើឱ្យមានសភាពដូចដើមវិញ ។

ក្នុងករណីណាក៏ដោយ អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចមិនអាចចេញប័ណ្ណសំគាល់សិទ្ធិឱ្យបុគ្គលនោះបានឡើយ ពុំនោះទេនឹងត្រូវចាត់ទុកជាអ្នកសមគំនិតនិងត្រូវទទួលខុសត្រូវរួមជាមួយដែរ ។ អាជ្ញាធរមានភារកិច្ចបង្ខំឱ្យអ្នកកាន់កាប់ដោយខុសច្បាប់រុះរើចេញ ។

បញ្ញត្តិទាំងនេះក៏មានគោលដៅដាក់ទោសអ្នកមិនទទួលស្គាល់កម្មសិទ្ធិនិងលក្ខខណ្ឌនៃសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈដោយផ្ទាល់និងជាសារវន្ត ហើយត្រូវអនុវត្តចំពោះការប៉ះពាល់ដែលមានកន្លងមកមុនការប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់នេះ ។

មាត្រា ១៨១.~

ចំណែករួមគឺជាកម្មសិទ្ធិអវិភាគរបស់សហកម្មសិទ្ធិករ ។ សហកម្មសិទ្ធិករត្រូវធានាការថែទាំចំណែករួម ។ បន្ទុកនៃការថែទាំនេះត្រូវចែកគ្នាតាមសមាមាត្រទៅនឹងតម្លៃនៃឡូត៍នីមួយៗ ។

មាត្រា ១៨២.~

ជញ្ជាំងដែលខ័ណ្ឌចំណែកឯកជនត្រូវចាត់ទុកជាជញ្ជាំងអង្គសិទ្ធិដូចមានចែងក្នុងជំពូកទី ១១ នៃច្បាប់នេះ ។

មាត្រា ១៨៣.~

ចំណែករួមនិងសិទ្ធិបន្ទាប់បន្សំទាំងឡាយមិនអាចជាកម្មវត្ថុនៃការបែងចែកឬបង្ខំឱ្យលក់ដាច់ដោយឡែកពីចំណែកឯកជនបានឡើយ ។

មាត្រា ១៨៤.~

សហកម្មសិទ្ធិករអាចបង្កើតអង្គការគ្រប់គ្រងដែលអាចជាក្រុមប្រឹក្សាភិបាលឬ/និងគណៈកម្មការគ្រប់គ្រងដើម្បីទទួលបន្ទុកកិច្ចការសហកម្មសិទ្ធិ ។ អង្គការគ្រប់គ្រងនេះត្រូវជ្រើសរើសដោយមហាសន្និបាតដែលមានការចូលរួមពីសហកម្មសិទ្ធិករទាំងអស់ដោយគិតតាមសមាមាត្រនៃសារៈសំខាន់នៃឡូត៍រៀងៗខ្លួន ។ អង្គការគ្រប់គ្រងធ្វើការសម្រេចចិត្តទាក់ទងទៅនឹងការថែទាំសហកម្មសិទ្ធិតាមមតិភាគច្រើន ។

សំគាល់ - អត្ថបទរាយឡើងវិញដោយនាយកដ្ឋាននីតិកម្មក្រសួង ជនស

- អក្សរធ្មតពណ៌ក្រហម = លុបចោលដោយច្បាប់អនុវត្តក្រុមរដ្ឋប្បវេណី

- អក្សរច្រេតពណ៌ខៀវ = កែប្រែដោយច្បាប់អនុវត្តក្រុមរដ្ឋប្បវេណី

សហកម្មសិទ្ធិករត្រូវគោរពតាមសេចក្តីសំរេចដែលបានដាក់ចេញដោយមហាសន្និបាត ជាពិសេសទាក់ទងទៅនឹងការថែទាំ និង ការធ្វើឱ្យស្របទៅនឹងលក្ខខណ្ឌនៃសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈនៃចំណែករួម ។

សហកម្មសិទ្ធិករណាម្នាក់ដែលមិនព្រមគោរពតាមការសម្រេចរបស់មហាសន្និបាត និង ដោះខ្លួនពីចំណែកនៃបន្ទុកដែលធ្លាក់ មកលើខ្លួនអាចនឹងត្រូវបានប្តឹងទៅតុលាការដើម្បីបង្ខំឱ្យបង់បន្ទុកដែលត្រូវបង់ ។

ក្នុងករណីគ្មានការបង្កើតអង្គការគ្រប់គ្រង ការគ្រប់គ្រងសហកម្មសិទ្ធិកររ៉ាប់រងផ្ទាល់ដោយសហកម្មសិទ្ធិករទាំងអស់ដែល ធ្វើការសម្រេចជាឯកច្ឆន្ទ ។ បើសិនគ្មានការយល់ព្រមណាមួយអាចកើតឡើងរវាងសហកម្មសិទ្ធិករទេ ដែលជាហេតុនាំឱ្យការថែទាំមិន បានល្អ ឬថយតម្លៃនៃសហកម្មសិទ្ធិ សហកម្មសិទ្ធិករទាំងអស់ក្រោយពីមានការព្រមព្រៀងគ្នាអាចប្តឹងទៅតុលាការឱ្យចាត់អ្នកគ្រប់គ្រង សហកម្មសិទ្ធិម្នាក់ ។ ប្រាក់ឈ្នួលសំរាប់អ្នកគ្រប់គ្រងជាបន្ទុកនៃសហកម្មសិទ្ធិករទាំងអស់ ។

មាត្រា ១៨៥.-

អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចអាចដាក់វិធានការឱ្យសហកម្មសិទ្ធិករ រ៉ាប់រងការថែទាំឱ្យល្អលើចំណែករួម ។
សោហ៊ុយនៃការថែទាំជាបន្ទុកនៃសហកម្មសិទ្ធិករ ដោយគិតតាមសមាមាត្រទៅនឹងតម្លៃនៃចំណែករៀងខ្លួន ។
សហកម្មសិទ្ធិករដែលមិនព្រមចូលរួមទទួលបន្ទុកនេះឬមិនគោរពតាមលក្ខខណ្ឌនៃសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ ត្រូវទទួលទណ្ឌកម្ម ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ២៥៨ នៃច្បាប់ នេះ ។

**ជំពូកទី ១១
អំពីអង្គបេឡិកាត**

មាត្រា ១៨៦.-

អង្គបេឡិកាតគឺជាទម្រង់មួយនៃកម្មសិទ្ធិករអនុវត្តទៅលើជញ្ជាំងនិងកំពែងដែលនៅត្រង់ព្រំខ័ណ្ឌចែកកម្មសិទ្ធិពីរបីជាប់គ្នា។ កំពែងក្នុងន័យនៃច្បាប់នេះគឺដៅទៅលើស្នាមឆ្ពោះ របងនិងភ្នំ ។

ជំពូកទី ១ : អំពីជំពូកទី១អង្គបេឡិកាត

មាត្រា ១៨៧.-

ការជួសជុលនិងការរោងចក់ជញ្ជាំងអង្គបេឡិកាតឡើងវិញ ជាបន្ទុកនៃអ្នកដែលមានសិទ្ធិលើទ្រព្យនោះតាមសមាមាត្រទៅនឹងសិទ្ធិនៃកម្មសិទ្ធិករ ម្នាក់ៗ។
រាល់កម្មសិទ្ធិករដែលពាក់ព័ន្ធអាចឱ្យរួចពីការចេញថ្លៃជួសជុល ឬរោងចក់ជញ្ជាំងអង្គបេឡិកាតឡើងវិញ ដោយសរសេរសិទ្ធិនៃអង្គបេឡិកាតលើកំពែងជញ្ជាំងអង្គបេឡិកាតសម្រាប់អង្គបេឡិកាតដែលជារបស់ខ្លួនប៉ុណ្ណោះ។

មាត្រា ១៨៨.-

កម្មសិទ្ធិករណាម្នាក់នៃជញ្ជាំងអង្គបេឡិកាតមិនអាចចោទចូលប្រៅទៅក្នុងជញ្ជាំងអង្គបេឡិកាត ឬ ធ្វើការរុករានដែលអាចបណ្តាលឱ្យខូចខាតដល់ជញ្ជាំងអង្គបេឡិកាត ដោយគ្មានការព្រមព្រៀងពីកម្មសិទ្ធិករម្ខាងទៀតឡើយ។

សំគាល់ - អត្ថបទរាយឡើងវិញដោយនាយកដ្ឋាននីតិកម្មក្រសួង ជនស

- អក្សរធ្មតពណ៌ក្រហម = លុបចោលដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

- អក្សរច្រូតពណ៌ខៀវ = កែប្រែដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

ក្នុងការដឹកនាំការព្រមព្រៀងគ្នា តម្រូវឱ្យមានអាជ្ញាកណ្តាលជាការជំនាញដែលនឹងកំណត់មធ្យោបាយចាំបាច់សំរាប់ការរៀបចំ
ដែលមិនរំខានដល់សិទ្ធិរបស់កម្មសិទ្ធិករណាម្នាក់។

មាត្រា ១៩៩.-

កម្មសិទ្ធិករម្នាក់ៗអាចសេរីជាប់នឹងជញ្ជាំងអគ្គសិទ្ធិនិងដាក់ផ្ទឹម និង រន្ធត
ចូលក្នុងជញ្ជាំងអគ្គសិទ្ធិដោយទុកឱ្យសេរីប្រាំសង្ឃឹមត្រូវ តែការងារ នេះមិនត្រូវធ្វើឱ្យខូចដល់សិទ្ធិរបស់អ្នកម្ខាងទៀតឡើយ។
ប្រសិនបើកម្មសិទ្ធិករម្នាក់ៗទៀតនោះមានបំណង សេរីម្ខាងក្រែងកន្លែងនោះមកវិញដែរ
កម្មសិទ្ធិករនោះអាចមានសិទ្ធិទាមទារឱ្យបន្ថយផ្ទឹមនិងរន្ធតនោះមកត្រឹមពាក់កណ្តាលនៃកំរាស់ជញ្ជាំងវិញ។

មាត្រា ១៩០.-

កម្មសិទ្ធិករនៃអចលនវត្ថុដែលនៅជាប់ជញ្ជាំងណាមួយរបស់កម្មសិទ្ធិករដទៃ មានសិទ្ធិធ្វើជញ្ជាំងនោះឱ្យទៅជាជញ្ជាំងអគ្គសិទ្ធិ
ទាំងស្រុង ឬមួយចំណែកដោយសេរីទៅកម្មសិទ្ធិករនៃជញ្ជាំងនោះនូវតម្លៃពាក់កណ្តាលនៃចំណែកដែលខ្លួនចង់ធ្វើឱ្យទៅជាអគ្គសិទ្ធិ
ឬកន្លះពាក់កណ្តាលតម្លៃដីដែលសេរីជញ្ជាំងពីលើនោះ។

មាត្រា ១៩១.-

កម្មសិទ្ធិករម្នាក់ៗអាចសេរីបន្តជញ្ជាំងអគ្គសិទ្ធិឱ្យខ្ពស់ជាងមុនបាន ប៉ុន្តែត្រូវចេញសោហ៊ុយក្នុងការសេរី
ការជួសជុលថែទាំជញ្ជាំងដែលខ្ពស់ហួសកំណត់ដើមនោះតែម្នាក់ឯង។ ក្រៅពីនេះ
កម្មសិទ្ធិករនោះត្រូវចេញសោហ៊ុយសំរាប់បន្ទប់ដែលពើតមកពីការលើកកំពស់ហួស ទៅលើនោះឱ្យសមតាមតម្លៃផង។

មាត្រា ១៩២.-

ប្រសិនបើជញ្ជាំងអគ្គសិទ្ធិមិនមាំមិនអាចទ្រទ្រង់កំពស់ដែលលើកទៅលើនោះបាន
អ្នកដែលចង់លើកឱ្យខ្ពស់នោះអាចរុះរើធ្វើជាថ្មីទាំងអស់ឡើងវិញដោយសោហ៊ុយផ្ទាល់ខ្លួន។
ឯកំរាស់ជញ្ជាំងដែលត្រូវធ្វើលើសពីកំរាស់ដើមត្រូវសេរីដាក់ខាងលើដីរបស់ខ្លួន។

មាត្រា ១៩៣.-

កម្មសិទ្ធិករម្ខាងទៀតដែលមិនបានជួយក្នុងការសេរីឱ្យឡើងខ្ពស់ បើត្រូវការយកសំណង់នោះទុកជារបស់អគ្គសិទ្ធិខ្លួនដែរ
ត្រូវចេញថ្លៃសំណង់ដែលលើកឱ្យខ្ពស់ពាក់កណ្តាលឬកន្លះពាក់កណ្តាលនៃថ្លៃដីដែលសេរីជញ្ជាំងលើសពីកំរាស់ដើមនោះ។

ផ្នែកទី ២ - អំពីស្ថាប័នរដ្ឋបាល និងអគ្គសិទ្ធិ

មាត្រា ១៩៤.-

កំពែងអគ្គសិទ្ធិដែលបានបង្កើតឡើងដោយស្ថាប័នរដ្ឋបាល ដោយរបងក្តី ដោយភ្នំក្តី ត្រូវតែថែទាំដោយសោហ៊ុយរួម។
តែបើកម្មសិទ្ធិករណាម្នាក់ចង់ដកខ្លួនចេញពីការពង្វកិច្ចនេះ
កម្មសិទ្ធិករនោះអាចធ្វើបានដោយគ្រាន់តែសេរីបង់អគ្គសិទ្ធិការពាររបស់ខ្លួនចោលប៉ុណ្ណោះ។

ប៉ុន្តែបើស្ថាប័នរដ្ឋបាលនោះ ជាកន្លែងសម្រាប់បង្ហូរទឹកជាធម្មតា សេហកម្មសិទ្ធិករមិនអាចសេរីបង់អគ្គសិទ្ធិរបស់ខ្លួនបានឡើយ។

មាត្រា ១៩៥.-

សំគាល់ - អត្ថបទរាយឡើងវិញដោយនាយកដ្ឋាននីតិកម្មក្រសួង ជនស

- អក្សរធ្មតពណ៌ក្រហម = លុបចោលដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

- អក្សរទ្រូតពណ៌ខៀវ = កែប្រែដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

កម្មសិទ្ធិករដែលមានដីជាប់នឹងស្នាក់នៅ របស់ ឬក្លិណាមួយដែលមិនមែនជារបស់អង្គសិទ្ធិទេ មិនអាចត្រូវបានឱ្យស្នាក់នៅស្នាក់នៅ ម្ចាស់របស់ ម្ចាស់ក្លិណនោះដាក់ស្នាក់នៅ របស់ឬក្លិណនោះជារបស់អង្គសិទ្ធិឱ្យខ្លួនបានឡើយ។

មាត្រា ១៩៦.-

កម្មសិទ្ធិករនៃរបស់អង្គសិទ្ធិអាចជួលជុល កែលម្អឬប្តូររបស់នោះរហូតដល់ត្រូវប្រទល់កម្មសិទ្ធិរបស់ខ្លួនបាន តែត្រូវធ្វើរបស់ត្រឹមដីរបស់ខ្លួនឡើងវិញ។

សិទ្ធិនេះអាចប្រើបានក្នុងករណីបើស្នាក់នៅឬក្លិណនោះ គ្រាន់តែប្រើប្រាស់ជារបស់ប៉ុណ្ណោះ។

មាតិកាទី ៥

អំពីប្រាតិភោគកម្មរបស់បុគ្គល

មាត្រា ១៩៧.-

ទ្រព្យជាអចលនវត្ថុអាចបង្កើតជាប្រាតិភោគកម្មរវាងប្រាក់ធានាការលក់បំណុលដោយកម្មសិទ្ធិករនៃទ្រព្យនោះតាមរយៈហ៊ីប៉ូតែក ឬ ការបញ្ចាំប្រាក់ធានា។

ជំពូកទី ១២

អំពីហ៊ីប៉ូតែក

មាត្រា ១៩៨.-

ហ៊ីប៉ូតែកគឺជាប្រាតិភោគកម្មណាមួយដែលបើកឱ្យស្នាក់នៅបំណុលប្តឹងបំណុលករអចលនវត្ថុនោះ នៅពេលដល់កំណត់យើង ទោះជាអចលនវត្ថុ នោះនៅលើដីជនណាក៏ដោយ ដើម្បីយកប្រាក់មកលក់ខ្លួននិងម្ចាស់បំណុលដទៃទៀត ដែលជាអ្នកមានបុព្វសិទ្ធិ និងបុរិមា ដោយមិនដកអចលនវត្ថុនោះ ពីកម្មសិទ្ធិករទេ។

មាត្រា ១៩៩.-

មានតែអចលនវត្ថុដែលបានចុះបញ្ជីស្របច្បាប់ទេ ទើបអាចជាកម្មវត្ថុនៃហ៊ីប៉ូតែកបាន។

មាត្រា ២០០.-

ម្ចាស់បំណុលមិនអាចក្លាយជាកម្មសិទ្ធិករនៃទ្រព្យដែលបានដាក់ហ៊ីប៉ូតែកជំនួសការលក់បំណុលបានឡើយ។

មាត្រា ២០១.-

កិច្ចសន្យាហ៊ីប៉ូតែកត្រូវរៀបចំតាមរូបមន្តយថាភូត ចំពោះមុខអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ឬ អ្នកច្បាប់ណាម្នាក់ ដែលមានសិទ្ធិសម្រេចក្នុងរឿងនេះ។ កិច្ចសន្យាត្រូវតែចុះបញ្ជីនៅអង្គភាពស៊ើបអង្កេត។ អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចក្នុងការពាក់ព័ន្ធនៃកិច្ចសន្យាហ៊ីប៉ូតែក និង ទម្រង់នៃការចុះបញ្ជីនឹងកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ។

មាត្រា ២០២.-

កិច្ចសន្យាហ៊ីប៉ូតែកត្រូវសរសេរចេញជាភាសាខ្មែរ និង ប្រភេទនៃទ្រព្យសេវាភាពឬបុគ្គលដែលកំណត់ដោយបទបញ្ជាទាំងឡាយនិងតម្លៃនៃទ្រព្យនោះ។

សំគាល់ - អត្ថបទរាយឡើងវិញដោយនាយកដ្ឋាននីតិកម្មក្រសួង ជនស

- អក្សរធ្មតពណ៌ក្រហម = លុបចោលដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

- អក្សរទ្រូតពណ៌ខៀវ = កែប្រែដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

មាត្រា ២០៣.-

ហ៊ុំប៉ូតែកត្រូវបន្តបន្ទាប់គ្នាអាចត្រូវបានបង្កើតនៅលើទ្រព្យតែមួយ
ម្ចាស់បំណុលម្នាក់ៗប្រើសិទ្ធិតាមសំដាប់អាទិភាពនៃការចុះលេខថវិកាហ៊ុំប៉ូតែករបស់ខ្លួន។

មាត្រា ២០៤.-

ប្រសិនបើកម្មសិទ្ធិករនៃទ្រព្យដាក់ហ៊ុំប៉ូតែកមិនលេងបំណុលនៅពេលដល់កំណត់ត្រូវលេង
ម្ចាស់បំណុលម្នាក់អាចប្តឹងឱ្យស្រាវជ្រាវទ្រព្យនោះបានដោយមិនពិតសំដាប់នៃហ៊ុំប៉ូតែករបស់គេឡើយ។
ម្ចាស់បំណុលហ៊ុំប៉ូតែកនានានឹងត្រូវទទួលបានលំណែងនៅពេលនោះដែរ តាមសំដាប់នៃហ៊ុំប៉ូតែកនីមួយៗ។

មាត្រា ២០៥.-

ទ្រព្យដែលកំពុងដាក់បញ្ចាំមិនអាចដាក់ហ៊ុំប៉ូតែកបានឡើយ។

**ជំពូកទី ១៣
អំពីការបញ្ជាក់អចលនវត្ថុ**

មាត្រា ២០៦.-

ការបញ្ជាក់អចលនវត្ថុគឺជាកិច្ចសន្យាដែលតាមកិច្ចសន្យានោះ
កូនបំណុលប្រគល់ឱ្យម្ចាស់បំណុលរបស់ខ្លួននូវទ្រព្យមួយដើម្បីធានាការលេងបំណុល។
ម្ចាស់បំណុលមានសិទ្ធិផ្សំឱ្យស្រាវជ្រាវទ្រព្យនោះដើម្បីលេងបំណុលតាមបុព្វសិទ្ធិនិងបុរិមាដែលខ្លួនមានជាងម្ចាស់បំណុលដទៃទៀត។
ការប្រើប្រាស់ទ្រព្យដាក់បញ្ចាំដោយម្ចាស់បំណុលអាចជំនួសការលេងបំណុលនេះជាការប្រាក់តែមួយមុខ
ឬជាប្រាក់ដើមនិងការប្រាក់ផងក៏បាន បើសិនមានចែងក្នុងកិច្ចសន្យាបញ្ជាក់។

មាត្រា ២០៧.-

កិច្ចសន្យាបញ្ជាក់អចលនវត្ថុត្រូវធ្វើជាលាយសក្ខីអក្សរតាមរូបមន្តសិទ្ធិតយថាភូត
ដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចហើយត្រូវចុះបញ្ជីនៅអង្គរាត ស៊ើបយោង។

មាត្រា ២០៨.-

ការបញ្ជាក់អចលនវត្ថុចាត់ទុកជាបានការ ហើយតតិយជនមិនអាចជំទាស់បាន សុំត្រូវតែកិច្ចសន្យាបញ្ជាក់នោះ បានធ្វើតាមបញ្ញត្តិ
ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ២០៧ នៃច្បាប់នេះ។

ការមិនបានចុះបញ្ជីនៅអង្គរាតស៊ើបយោងនូវកិច្ចសន្យាបញ្ជាក់បំណុលឱ្យថ្លោះសិទ្ធិប្រាតិភោគអាណិក
ហើយម្ចាស់បំណុលមានសិទ្ធិត្រឹមត្រូវនៃទារលំណែងតាមច្បាប់ជាធរមានប៉ុណ្ណោះ។

មាត្រា ២០៩.-

ទ្រព្យដាក់កិច្ចសន្យាបញ្ជាក់អចលនវត្ថុនឹងត្រូវលេងមកកូនបំណុលវិញជាចាំបាច់
ចាប់ពីពេលដែលកូនបំណុលបានលេងបំណុលទាំងស្រុងរួចហើយ។

សំគាល់ - អត្ថបទរាយឡើងវិញដោយនាយកដ្ឋាននីតកម្មក្រសួង ជនស

- អក្សរធ្មតពណ៌ក្រហម = លុបចោលដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

- អក្សរព្រេតពណ៌ខៀវ = កែប្រែដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

ចំពោះកិច្ចសន្យាដែលមិនបានបញ្ជាក់ពីកាលបរិច្ឆេទផុតកំណត់សេដ្ឋកិច្ចរយៈពេល ១០ (ដប់) ឆ្នាំគិតពីថ្ងៃដែលបានចុះ កិច្ចសន្យា បញ្ជាក់មក បើម្ចាស់បំណុលមិនបានដាក់ពាក្យប្តឹងទៅតុលាការដើម្បីទាមទារឱ្យសេដ្ឋកិច្ចសន្យាម្ចាស់បំណុលនោះត្រូវ បាត់បង់ ការធានានៃការដាក់បញ្ចាំ។

ចំពោះកិច្ចសន្យាដែលបានបញ្ជាក់ថ្ងៃកំណត់ឱ្យសេដ្ឋកិច្ចរយៈពេល ១០ (ដប់) ឆ្នាំ គិតពីថ្ងៃផុតរយៈពេលសេដ្ឋកិច្ចសន្យា បើម្ចាស់ បំណុលមិនបានដាក់ពាក្យប្តឹងទៅតុលាការដើម្បីទាមទារឱ្យសេដ្ឋកិច្ចសន្យាម្ចាស់បំណុលនោះត្រូវបាត់បង់ការធានានៃការដាក់បញ្ចាំ។

ការបាត់បង់ការធានានៃការដាក់បញ្ចាំនេះ ត្រូវឱ្យម្ចាស់បំណុលប្រគល់អចលនវត្ថុនិងប័ណ្ណឱ្យកូនបំណុលវិញ តែកូន បំណុលពុំបានរួចពីការសេដ្ឋកិច្ចសន្យាឡើយ ហើយម្ចាស់បំណុលមានសិទ្ធិត្រឹមត្រូវប្តឹងទាមទារសំណងតាមច្បាប់ជាធរមានប៉ុណ្ណោះ។

ការលើកសែដបញ្ជាំឬការលុបបន្តកម្រិតបញ្ជាំត្រូវធ្វើសេចក្តីសម្រេចស្តីពីយោងដីតាមការផ្តើមរៀបចំកូនបំណុលឬដោយឯកឯង ។

មាត្រា ២១០.-

ក្នុងករណីណាក៏ដោយ ម្ចាស់បំណុលមិនអាចក្លាយជាកម្មសិទ្ធិករនៃទ្រព្យជាប់កិច្ចសន្យាបញ្ចាំបានឡើយ។ ខសន្យាណាដែលផ្ទុយនឹងបទប្បញ្ញត្តិនេះត្រូវទុកជាមោឃៈ។

មាត្រា ២១១.-

កិច្ចសន្យាបញ្ចាំអចលនវត្ថុអនុញ្ញាតឱ្យម្ចាស់បំណុលមានសិទ្ធិត្រឹមត្រូវប្តឹងទៅតុលាការឱ្យដាក់សេក្តីអចលនវត្ថុដោយបង្ខំប៉ុណ្ណោះ ដើម្បីសេដ្ឋកិច្ចសន្យាអាទិភាព ដោយបុរិមានិងបុព្វសិទ្ធិមុនម្ចាស់បំណុលដទៃទៀត។

បើសិនជាក្នុងរយៈពេលនៃកិច្ចសន្យាបញ្ចាំ ម្ចាស់បំណុលដែលទទួលបានបញ្ចាំទិញអចលនវត្ថុដែលដាក់បញ្ចាំកិច្ចសន្យាទិញនេះ ត្រូវចុះបញ្ជីនៅអង្គភាពស៊ើបអង្កេតពន្ធដារ ពុំនោះទេនឹងត្រូវចាត់ទុកជាមោឃៈ។

មាត្រា ២១២.-

ម្ចាស់បំណុលដែលបានកាន់កាប់ទ្រព្យដាក់បញ្ចាំ អាចមានសិទ្ធិអាស្រ័យផលពីទ្រព្យនោះដូចជាផលបូកកិច្ចសន្យា សុំស្រែចំណីមានចែងក្នុងកិច្ចសន្យាដាក់បញ្ចាំ។ ម្ចាស់បំណុលមានកាតព្វកិច្ចថែទាំរក្សាទុកទ្រព្យនោះឱ្យរួចជាទ្រព្យរបស់ខ្លួន។ បើទ្រព្យនោះខូចខាតដោយអំពើប្តីបំបាត់ណាមួយរបស់ខ្លួន ខ្លួនត្រូវសេដ្ឋកិច្ចសន្យាខាតនោះដោយកាត់ប្រាក់ក្នុងបំណុលបាន។

មាត្រា ២១៣.-

នៅពេលផុតរយៈពេលនៃកិច្ចសន្យាបញ្ចាំ ដោយកូនបំណុលបានសេដ្ឋកិច្ចសន្យាបញ្ចាំអំពីកិច្ចសន្យាដោយផុតរយៈពេលប្តឹងដូចមានចែងក្នុង មាត្រា ២០៩ ក្តី ម្ចាស់បំណុលត្រូវសេដ្ឋកិច្ចសន្យាបញ្ចាំនូវទ្រព្យឬតម្លៃនៃទ្រព្យ ប្រសិនបើទ្រព្យនេះត្រូវបានវិនាសដោយអំពើប្តីបំបាត់ណាមួយរបស់ម្ចាស់បំណុល។

មាត្រា ២១៤.-

នៅថ្ងៃចប់កិច្ចសន្យាបញ្ចាំ ហើយកូនបំណុលមកសុំលោះទ្រព្យវិញតែម្ចាស់បំណុលមិនត្រូវឱ្យលោះ ម្ចាស់បំណុលត្រូវជំពាក់កូនបំណុលវិញនូវផលប្រយោជន៍ដែលបានមកពីទ្រព្យដាក់បញ្ចាំដោយគិតចាប់តាំងពីថ្ងៃដែលកូនបំណុលសុំលោះមក ក។

សំគាល់ - អត្ថបទវាយឡើងវិញដោយនាយកដ្ឋាននីតកម្មក្រសួង ជនស

- អក្សរធ្មតពណ៌ក្រហម = លុបចោលដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

- អក្សរច្រេតពណ៌ខៀវ = កែប្រែដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

មាត្រា ២១៥.-

បើទ្រព្យជាដី ហើយកិច្ចសន្យាបញ្ជាក់មិនបានចែងឱ្យច្បាស់លាស់ពីថ្ងៃកំណត់សេដ្ឋកិច្ច ម្ចាស់បំណុលនៅតែមានសិទ្ធិយកផល ឬផលទុនដែលជាផលកើតមកពីការយកចិត្តទុកដាក់របស់ខ្លួនពីការងាររបស់ខ្លួននិងទុនរបស់ខ្លួន ក្នុងរដ្ឋដែលកូនបំណុលប៉ុល្លែង។

ប៉ុន្តែបើទ្រព្យជាផ្ទះ ហើយកិច្ចសន្យាបញ្ជាក់មិនបានចែងឱ្យច្បាស់លាស់ពីថ្ងៃកំណត់សេដ្ឋកិច្ច

ម្ចាស់បំណុលត្រូវប្រគល់ទ្រព្យដាក់បញ្ជាក់នោះឱ្យកូនបំណុលគិតពីថ្ងៃដែលកូនបំណុលបានសេដ្ឋកិច្ចរបស់ខ្លួន។

មាត្រា ២១៦.-

ការប្រាក់ត្រូវបានបញ្ចប់ចាប់ពីថ្ងៃដែលកូនបំណុលបានសេដ្ឋកិច្ចរបស់ខ្លួន មុនការបញ្ចប់កិច្ចសន្យា។

ការប្រើសេដ្ឋកិច្ចរបស់កូនបំណុលនិង

ត្រូវកាត់ប្រាក់ក្នុងសិទ្ធិតែដែលមានចុះហត្ថលេខាដោយមេឃុំឬចៅសង្កាត់ជាមួយនិងហត្ថលេខាកូនបំណុលនិងហោក្រីពិរនាក់។

មាត្រា ២១៧.-

ការបង់ពន្ធដារនៅតែជាបន្តកនៃកូនបំណុល លើកលែងតែមានការព្រមព្រៀងផ្សេងពីនេះរវាងម្ចាស់បំណុលនិងកូនបំណុល។

មាត្រា ២១៨.-

បើកូនបំណុលបានសេដ្ឋកិច្ចរបស់ខ្លួនហើយ ម្ចាស់បំណុលមិនអាចរក្សាទុកទ្រព្យ ដែលបានដាក់បញ្ជាក់ ដោយយកលេសថាកូនបំណុលនៅជំពាក់បំណុលមួយផ្សេងទៀតបានទេ ទោះជាបំណុលក្រោយនេះដល់កំណត់ទារហើយក៏ដោយ លើកលែងតែមានកិច្ចសន្យាបញ្ជាក់ថ្មីមួយទៀតស្របច្បាប់ដែលនេះ ហើយបានរៀបចំតាមទម្រង់នៃច្បាប់ទៀតផង។

កូនបំណុលអាចប្រើសិទ្ធិខាងលើនេះ លើទាយាទឬលើសិទ្ធិផ្សេងទៀតនៃម្ចាស់បំណុលបាន។

**ជំពូកទី ១៤
សេចក្តីដាក់ធានា**

មាត្រា ២១៩.-

ការដាក់ធានាគឺជាកិច្ចសន្យាមួយដែលបានសម្រេចឡើង ដើម្បីធានាការសេដ្ឋកិច្ចរបស់កូនបំណុលដែលក្នុងនោះកូនបំណុលប្រគល់ទៅឱ្យម្ចាស់បំណុលរបស់ខ្លួន មិនមែនជាទ្រព្យទេតែជាបំណុលមួយនៃទ្រព្យនោះដែលបានចុះនិទ្ទេសក្នុងបញ្ជីស៊ើបអង្កេត។

មាត្រា ២២០.-

កិច្ចសន្យាដាក់ធានាត្រូវធ្វើឡើងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរតាមរូបមន្តយថាភូតនិងត្រូវចុះលេខាចារិកក្នុងបញ្ជីស៊ើបអង្កេត។

មាត្រា ២២១.-

ក្នុងករណីណាក៏ដោយ ម្ចាស់បំណុលមិនអាចក្លាយជាកម្មសិទ្ធិករនៃទ្រព្យជាប់កិច្ចសន្យាដាក់ធានាបានឡើយ។ ខសន្យាណាដែលផ្ទុយនឹងបទប្បញ្ញត្តិនេះត្រូវទុកជាមោឃៈ។

កិច្ចសន្យាដាក់ធានាអនុញ្ញាតឱ្យម្ចាស់បំណុលមានសិទ្ធិត្រឹមតែប្តឹងទៅតុលាការ ឱ្យដាក់សកម្មភាពដោយបង្ខំប៉ុណ្ណោះ ដើម្បីសេដ្ឋកិច្ច ជាអាទិភាពដោយប្តឹងមានបុព្វសិទ្ធិមុនម្ចាស់បំណុលដទៃទៀត។

មាត្រា ២២២.-

សំគាល់ - អត្ថបទរាយឡើងវិញដោយនាយកដ្ឋាននីតិកម្មក្រសួង ជនស

- អក្សរធ្មតពណ៌ក្រហម = លុបចោលដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

- អក្សរច្រេតពណ៌ខៀវ = កែប្រែដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

បើកូនបំណុលបានលេងបំណុលនិងការប្រាក់រួចហើយតាមពេលកំណត់ឬមុនពេលកំណត់ ម្ចាស់បំណុលត្រូវបង្វិលប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិ
មកកូនបំណុលវិញដោយធ្វើលេខាចារិកលើកំណែបន្តក្នុងបញ្ជីសុំរយោង។

មាត្រា ២២៣.-

កូនបំណុលត្រូវរក្សាទុក គ្រប់គ្រងនិងប្រើប្រាស់ទ្រព្យរបស់ខ្លួន ប៉ុន្តែមិនអាចធ្វើអ្វីដែល នាំឱ្យបន្ថយតម្លៃ ទ្រព្យនោះបាន
ជាដាច់ខាត។

មាត្រា ២២៤.-

សិទ្ធិវន្តនៃកូនបំណុលនិងសិទ្ធិវន្តនៃម្ចាស់បំណុលមានការព្រឹក្សានិងសិទ្ធិដូចគ្នានឹងកូនបំណុលឬម្ចាស់បំណុលរបស់ខ្លួនដែរ។

មាត្រា ២២៥.-

ទាយាទឬប្រតិសិទ្ធិនៃកូនបំណុលក្រោមទាំងសេចក្តីទាំងឡាយនៃក្របខណ្ឌដែលអាចប្រកាសថាជាសេហកម្មសិទ្ធិករនៃទ្រព្យដាក់
ធានា មានការព្រឹក្សានិងសិទ្ធិដូចគ្នានឹងកូនបំណុលដែរ។

**មាតិកា ៦
អំពីសុវិយោធិ
ជំពូក ១៥
អំពីរដ្ឋធានសុវិយោធិ**

មាត្រា ២២៦.-

កម្មសិទ្ធិលើអចលនវត្ថុត្រូវបានធានាដោយរដ្ឋ ។ តាមគោលដៅនេះ រដ្ឋបាលសុវិយោធិក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់ក្រសួងរៀបចំ
ដែនដីសក្តានុបន្ថយកម្ម និង សំណង់មានសមត្ថកិច្ចធ្វើអត្តសញ្ញាណកម្មទ្រព្យ កសាងប្លង់សុវិយោធិ ចេញប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិ ចុះបញ្ជីដី និង
ផ្តល់ព័ត៌មានដល់ជនទាំងឡាយអំពីស្ថានភាពក្បាលដីទាក់ទងទៅនឹងប្រភេទ ទំហំ កម្មសិទ្ធិករ និងបន្ទុកផ្សេងៗដែលអាចមានលើក្បាល
ដីនោះ ។

មាត្រា ២២៧.-

ក្បាលដីឬឯកតាសុវិយោធិ គឺជាផ្ទៃដីមួយជាក់លាក់ស្ថិតនៅក្នុងឃុំ ឬ សង្កាត់តែមួយមិនពុះបំបែកដោយព្រំជាប់មិនដាច់ជារបស់
ជនម្នាក់ឬច្រើននាក់ក្នុងករណីអវិភាគកម្មហើយប្រើប្រាស់ក្នុងរូបភាពតែមួយ ។

ចាត់ទុកជាព្រំជាប់មិនដាច់ដែលនាំឱ្យបំបែកក្បាលដីជាច្រើនក្បាលនោះគឺរបងផ្លូវសាធារណៈ ប្រឡាយ និង ផ្លូវទឹកដែលមាន
ទទឹងយ៉ាងតិចពីរ ម៉ែត្រ ។

មាត្រា ២២៨.-

ការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅនៃរដ្ឋបាលសុវិយោធិ ត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ ។

មាត្រា ២២៩.-

រដ្ឋបាលសុវិយោធិមានភារកិច្ចដូចតទៅ :

- ធ្វើការចុះបញ្ជីដីមានលក្ខណៈជាប្រព័ន្ធតាមបញ្ញត្តិនៃអនុក្រឹត្យស្តីពីនីតិវិធីនៃការកសាងប្លង់សុវិយោធិនិងសៀវភៅគោល
បញ្ជីដី

សំគាល់ - អត្ថបទរាយឡើងវិញដោយនាយកដ្ឋាននីតិកម្មក្រសួង ជនស

- **អក្សរធ្មេញក្រហម** = លុបចោលដោយច្បាប់អនុវត្តក្រុមរដ្ឋប្បវេណី

- **អក្សរច្រេងពណ៌ខៀវ** = កែប្រែដោយច្បាប់អនុវត្តក្រុមរដ្ឋប្បវេណី

- ធ្វើការពង្រឹងការចុះបញ្ជីដីមានលក្ខណៈដាច់ដោយដុំ តាមនីតិវិធីដែលនឹងបញ្ញត្តិដោយអនុក្រឹត្យ
- អនុវត្តការអង្កេតវាស់វែងសុរិយោដីនៃក្បាលដីរួមមាន ការកំណត់ព្រំដី ការបំបែកក្បាលដី ការបង្រួមក្បាលដី និងការកែតម្រូវព្រំប្រទល់នៃក្បាលដី និងជាទូទៅរាល់ការប្រែប្រួលអំពីទំហំដែលបណ្តាលមកពីធម្មជាតិឬដោយស្ម័គ្រចិត្ត
- កសាងសៀវភៅគោលបញ្ជីដីហើយធ្វើលេខាធិការកណ្តាលកម្មសិទ្ធិករនិងរាល់ទិន្នន័យដែលប្រមូលបានទាក់ទងទៅលក្ខណៈរូប ទំហំនិងអត្តសញ្ញាណនៃអចលនវត្ថុ ទាំងនោះ
- ធ្វើចរន្តការនូវរាល់ការផ្លាស់ប្តូរប្រែប្រួលទាក់ទងទៅនឹងសិទ្ធិដែលកើតឡើងដោយកិច្ចសន្យាផ្ទេរដូចជា ការលក់ ការឱ្យ ការដូរសន្តិកម្ម ឬពាក់ព័ន្ធនឹងការដូរ ប្រភេទឬស្ថានភាពនៃដីដូចជា ការសាងសង់ ការចាក់បំពេញដី ការដឹកកាយយកដីជាដើម
- អភិរក្សនូវរាល់ឯកសារសុរិយោដីដែលមានប្លង់សុរិយោដី បញ្ជីឈ្មោះ កម្មសិទ្ធិករ សៀវភៅគោលបញ្ជីដី និងរាល់ឯកសារគតិយុត្តិទាក់ទងទៅនឹងក្បាលដីនីមួយៗ
- ចេញវិញ្ញាបនប័ត្រសំគាល់ម្ចាស់អចលនវត្ថុជូនកម្មសិទ្ធិករនិងលិខិតបញ្ជាក់ផ្សេងៗទៀតទាក់ទងទៅនឹងក្បាលដី
- មានកាតព្វកិច្ចប្រគល់ជូនជនដែលបានដាក់ពាក្យស្នើសុំប្លង់ថតចម្លងនិងឯកសារព័ត៌មានទាក់ទងទៅនឹងទីតាំងអត្តសញ្ញាណព្រំដី និងសិទ្ធិ ដែលទាក់ទងទៅនឹងក្បាលដី
- ធ្វើលេខាធិការនូវរាល់ហ៊ុំប៉ូតែក ការបញ្ជាក់ **ដាក់ធានា ផលបរភោគ** ការជួលរយៈពេលវែង ឬសេវាភាពដែលបានបង្កើតឡើងលើទ្រព្យជាអចលនវត្ថុ ហើយផ្តល់ព័ត៌មានទៅគ្រប់ជនដែលសាកសួរមករដ្ឋបាលសុរិយោដីអំពីស្ថានភាពនៃកម្មសិទ្ធិដែលជាកម្មវត្ថុនៃការដាក់ហ៊ុំប៉ូតែកដាក់បញ្ជាក់ **ដាក់ធានា ផលបរភោគ** ការជួលរយៈពេលវែងឬសេវាភាពនោះ ។

មាត្រា ២៣០.-

សោហ៊ុយសេវាផ្សេងៗដែលទាក់ទងទៅនឹងការបំពេញភារកិច្ចខាងលើត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរួមរបស់ក្រសួងរៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្មនិងសំណង់ និងក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ ។

មាត្រា ២៣១.-

រដ្ឋបាលសុរិយោដីថ្នាក់កណ្តាលជាអគ្គនាយកដ្ឋានសុរិយោដីនិងភូមិសាស្ត្រទទួលបន្ទុករៀបចំសម្របសម្រួល និងត្រួតពិនិត្យប្រតិបត្តិការទាំងឡាយនៃការវាស់វែងសុរិយោដីដែលធ្វើឡើងលើដែនដីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងរាល់ប្រតិបត្តិការកសាងប្លង់សុរិយោដី កសាងបញ្ជីឈ្មោះ កម្មសិទ្ធិករ កសាងសៀវភៅគោលបញ្ជីដីនិងចេញវិញ្ញាបនប័ត្រសំគាល់ម្ចាស់អចលនវត្ថុឬប័ណ្ណសំគាល់សិទ្ធិកាន់កាប់អចលនវត្ថុ ។ ក្រៅពីនេះអគ្គនាយកដ្ឋានសុរិយោដីនិងភូមិសាស្ត្រត្រូវកំណត់វិធីនិងស្តង់ដារទាក់ទងទៅនឹងឯកសារ ។

មាត្រា ២៣២.-

រដ្ឋបាលសុរិយោដីខេត្ត - ក្រុងឬ ស្រុក-ខ័ណ្ឌនីមួយៗត្រូវប្រតិបត្តិការរាល់ការណែនាំពីរដ្ឋបាលសុរិយោដីថ្នាក់កណ្តាល ។
រដ្ឋបាលសុរិយោដីខេត្ត-ក្រុងឬស្រុក-ខ័ណ្ឌ ទទួលធ្វើសម្របសម្រួលសុរិយោដីដោយសហការជាមួយអាជ្ញាធរមូលដ្ឋានដទៃទៀតកាន់កាប់សៀវភៅគោលបញ្ជីដីធ្វើចរន្តការជាប្រចាំក្រោមការត្រួតពិនិត្យពីរដ្ឋបាលសុរិយោដីថ្នាក់កណ្តាលរក្សាទុកឯកសារនិងផ្តល់ព័ត៌មានដល់អ្នកស្នើសុំ ។

សំគាល់ - អត្ថបទរាយឡើងវិញដោយនាយកដ្ឋាននីតិកម្មក្រសួង ជនស

- **អក្សរធ្មតពណ៌ក្រហម** = លុបចោលដោយច្បាប់អនុវត្តក្រុមរដ្ឋប្បវេណី

- **អក្សរច្រេតពណ៌ខៀវ** = កែប្រែដោយច្បាប់អនុវត្តក្រុមរដ្ឋប្បវេណី

មាត្រា ២៣៣.~

រដ្ឋបាលសុរិយោដីស្រុក-ខ័ណ្ឌ ត្រូវធ្វើច្បាប់ចម្លងនៃសម្រង់ឯកសារសុរិយោដីដល់ឃុំឃ្នងភ្នំដែលពាក់ព័ន្ធ ។
មេឃុំឃ្នងភ្នំ ត្រូវអនុញ្ញាតឱ្យជនគ្រប់រូបពិគ្រោះយោបល់ហើយត្រូវរាយការណ៍ទៅរដ្ឋបាលសុរិយោដីស្រុក-
ខ័ណ្ឌនូវរាល់ការផ្លាស់ប្តូរដែលទាក់ទងទៅនឹងស្ថានភាពនៃកម្មសិទ្ធិនិងកម្មសិទ្ធិក្នុងមូលដ្ឋានរបស់ខ្លួន ។

**ជំពូកទី ១៦
អំពីសម្រង់សុរិយោដី**

មាត្រា ២៣៤.~

សម្រង់សុរិយោដីត្រូវធ្វើតាមបច្ចេកទេសនិងវិធីសាស្ត្រកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ ។

មាត្រា ២៣៥.~

ក្នុងករណីចាំបាច់រដ្ឋបាលសុរិយោដីអាចស្នើសុំទៅអាជ្ញាធរដែនដី ឬ អង្គភាពយោធាឬនគរបាលឱ្យជួយជ្រោមជ្រែងដល់
កិច្ចប្រតិបត្តិការធ្វើសម្រង់សុរិយោដីនៅនឹងកន្លែង ។

គ្មានសមត្ថកិច្ចណាមួយក្រៅពីរដ្ឋបាលសុរិយោដី មានសិទ្ធិកំណត់កម្មសិទ្ធិក្នុងក្បាលដី ប្រភេទ ដីឬទំហំដីបានឡើយ ។

មាត្រា ២៣៦.~

ជនទាំងឡាយ ជាពិសេសកម្មសិទ្ធិករនិងជនដែលពាក់ព័ន្ធមានកាតព្វកិច្ចចូលរួមនិងសហការក្នុងការធ្វើសម្រង់សុរិយោដី ។
ជនទាំងនោះត្រូវជួយសម្រួលដល់កិច្ចប្រតិបត្តិការវាស់វែងសុរិយោដីនិងធ្វើអត្តសញ្ញាណកម្មកម្មសិទ្ធិករ ហើយត្រូវរាយការណ៍អំពីការ
ផ្លាស់ប្តូរទាំងអស់ដែលកើតមានទាក់ទងនឹងក្បាលដីរបស់ខ្លួននិងស្ថានភាពនៃទីតាំងនិងរាល់ការផ្ទេរសិទ្ធិនៃកម្មសិទ្ធិ ។

មាត្រា ២៣៧.~

ក្នុងករណីមានវិវាទកម្មសិទ្ធិករនៃក្បាលដី ឬឈ្មោះនៃកម្មសិទ្ធិករកើតឡើងក្នុងពេលប្រតិបត្តិការធ្វើសម្រង់សុរិយោដី
អ្នកទទួលខុសត្រូវនៃរដ្ឋបាលសុរិយោដី ត្រូវអញ្ជើញសាមីខ្លួនមកសម្រុះសម្រួល ។ ចំពោះវិវាទកម្មដែលកើតឡើងក្នុងតំបន់កំពុងធ្វើការ
វិនិច្ឆ័យដែលមានលក្ខណៈជាប្រព័ន្ធ គណៈកម្មការរដ្ឋបាលមានភារៈសម្រុះសម្រួលវិវាទកម្មនេះ ។ បើការព្រមព្រៀងមិនអាចប្រព្រឹត្តទៅ
បាន អ្នកទទួលខុសត្រូវត្រូវបន្តធ្វើអង្កេតវាស់វែងសុរិយោដី ហើយកសាងកំណត់ហេតុនៃវិវាទនោះតែមិនមានសិទ្ធិអារកាត់ទេ ។

កាលបើវិវាទកម្មកើតមាននៅពេលប្រគល់ប័ណ្ណរដ្ឋបាលសុរិយោដីត្រូវប្រកាន់យកតែឈ្មោះកម្មសិទ្ធិករដែលបានចុះក្នុងបញ្ជី
របស់ខ្លួនប៉ុណ្ណោះ ។ គ្មានករណីណាដែលរដ្ឋបាលសុរិយោដីអាចកែប្រែ ឬប្រគល់ប័ណ្ណឱ្យបុគ្គលផ្សេងទៀតបានឡើយ ។

**ជំពូកទី ១៧
អំពីបញ្ជីនិងឯកសារសុរិយោដី**

មាត្រា ២៣៨.~

រដ្ឋបាលសុរិយោដីមានកាតព្វកិច្ចកសាងប្លង់សុរិយោដីនិងសៀវភៅគោលបញ្ជីដី ។

ប្លង់សុរិយោដីគ្រប់ដណ្តប់តំបន់ដែលបានធ្វើការវិនិច្ឆ័យ ដោយមានកំណត់ច្រាប្រទល់កម្មសិទ្ធិសាធារណៈ ឬ/និងកម្មសិទ្ធិឯកជន
ទាំងអស់ ហើយមានបញ្ជាក់អំពីប្រភេទដីដូចជា ដីដាំដុះ ដីព្រៃ ដីលិចទឹកដីសំរាប់សំណង់ឧស្សាហកម្មជាដើម ។ ការកសាងប្លង់

សំគាល់ - អត្ថបទរាយឡើងវិញដោយនាយកដ្ឋាននីតិកម្មក្រសួង ជនស

- អក្សរធ្មតពណ៌ក្រហម = លុបចោលដោយច្បាប់អនុវត្តក្រុមរដ្ឋប្បវេណី

- អក្សរច្រេងពណ៌ខៀវ = កែប្រែដោយច្បាប់អនុវត្តក្រុមរដ្ឋប្បវេណី

សុរិយោដីត្រូវអនុវត្តតាមនីតិវិធីដែលត្រូវចែងក្នុងអនុក្រឹត្យស្តីពីនីតិវិធីនៃការកសាងប្លង់សុរិយោដី និង សៀវភៅគោលបញ្ជីដី ។ ក្បាលដី កម្មសិទ្ធិនីមួយៗត្រូវមានលេខរបស់វា ។

សៀវភៅគោលបញ្ជីដីបង្ហាញចំពោះលេខក្បាលដីកម្មសិទ្ធិនីមួយៗនូវឈ្មោះកម្មសិទ្ធិករ និង មធ្យោបាយនៃការធ្វើអត្តសញ្ញាណ កម្មក្បាលដីការពិពណ៌នាអំពីកម្មសិទ្ធិ ទំហំ ក្បាលដីសេវភាពនិងបន្ទុកផ្សេងៗលើក្បាលដី ។ រាល់ការកែប្រែទិន្នន័យទាំងឡាយត្រូវតែបាន ចុះបញ្ជីនៅពេលដែលរដ្ឋបាលសុរិយោដីបានទទួលដំណឹងនេះ ។ បញ្ជីនេះ ត្រូវបានកាន់កាប់ជា ៣ (បី)

ច្បាប់ដែលមួយច្បាប់ត្រូវបានរក្សាទុកនៅរដ្ឋបាលសុរិយោដីថ្នាក់កណ្តាលនិងពីរច្បាប់ទៀតរក្សាទុកនៅរដ្ឋបាលសុរិយោដីខេត្ត-ក្រុង និង ស្រុក-ខ័ណ្ឌ ។

សៀវភៅគោលបញ្ជីដីបង្ហាញចំពោះលេខប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិនូវហិរញ្ញវត្ថុ ការបញ្ចាំ **ការដាក់ធានា ផលប្រភោគ** និង ការជួលរយៈពេល វែងដែលអាចដាក់បន្ទុកលើកម្មសិទ្ធិនោះ ។

មាត្រា ២៣៩.~

ប្លង់សុរិយោដីនិងសៀវភៅគោលបញ្ជីដីមានតម្លៃត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់និងមានអានុភាពច្បាស់លាស់ ។ ប្លង់សុរិយោដីនិងសៀវភៅ គោលបញ្ជីដី មិនត្រូវមានការឆ្លុះបញ្ចាំង ការសរសេរត្រួត ការកែ លើកលែងតែមានការបញ្ជាក់ច្បាស់លាស់ ។

រដ្ឋបាលសុរិយោដីគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ត្រូវទទួលខុសត្រូវចំពោះមុខច្បាប់ក្នុងការកាន់កាប់នូវបញ្ជីដី និង ភាពជាក់លាក់នៃ ប្រតិបត្តិការសម្រង់សុរិយោដី និងកិច្ចការអភិរក្សឯកសារ ។

មាត្រា ២៤០.~

ការសាកសួរព័ត៌មានសុរិយោដីមិនអាចត្រូវបានប្រកែកចំពោះជនដែលមានការទាក់ទងឡើយ ។ ព័ត៌មានដែលបានចុះក្នុង សៀវភៅគោលបញ្ជីដីជាកម្មវត្ថុនៃការប្រគល់ ច្បាប់ចម្លងដោយត្រូវបង់ប្រាក់ដែលបានកំណត់ក្នុងមាត្រា ២៣០ នៃច្បាប់នេះ ។

**ជំពូកទី ១៨
អំពីប័ណ្ណសិទ្ធិសុរិយោដី**

មាត្រា ២៤១.~

រដ្ឋបាលសុរិយោដីអាចចេញវិញ្ញាបនប័ត្រសំគាល់ម្ចាស់អចលនវត្ថុ ប័ណ្ណសំគាល់សិទ្ធិកាន់កាប់អចលនវត្ថុ វិញ្ញាបនប័ត្របញ្ជាក់ហិរញ្ញវត្ថុសលាកប័ត្រព័ត៌មាននិងលិខិតបញ្ជាក់សុរិយោដីអំពីប្រភេទ ស្ថានភាពគតិយុត្តិ លក្ខណៈរូបនិងបន្ទុកនៃក្បាលដី ដោយផ្អែកលើឯកសារនិងសៀវភៅគោលបញ្ជីដី ។

មាត្រា ២៤២.~

វិញ្ញាបនប័ត្រសំគាល់ម្ចាស់អចលនវត្ថុប័ណ្ណសំគាល់សិទ្ធិកាន់កាប់អចលនវត្ថុ ត្រូវចេញឱ្យចំពោះតែកម្មសិទ្ធិករឬអ្នកមាន សិទ្ធិស្របច្បាប់លើអចលនវត្ថុនោះតែប៉ុណ្ណោះ ។

មាត្រា ២៤៣.~

សំគាល់ - អត្ថបទរាយឡើងវិញដោយនាយកដ្ឋាននីតិកម្មក្រសួង ជនស

- **អក្សរធ្មតពណ៌ក្រហម** = លុបចោលដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

- **អក្សរព្រេតពណ៌ខៀវ** = កែប្រែដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

សលាកប័ត្រពត៌មានសុរិយោដីអាចត្រូវបានផ្តល់ឱ្យជនដែលបានស្នើសុំ ។ ភ្នាក់ងារដែលបានផ្តល់ពត៌មាននេះត្រូវទទួលខុសត្រូវចំពោះការផ្តល់ពត៌មានមិនត្រឹមត្រូវដល់អ្នកស្នើសុំ ។ ពត៌មានដែលផ្តល់ឱ្យមិននាំឱ្យជាប់ការទទួលខុសត្រូវដល់រដ្ឋបាលសុរិយោដីទេ ។

មាត្រា ២៤៤.~

លិខិតបញ្ជាក់សុរិយោដីគឺជាមូលដ្ឋាននៃការអះអាងជាផ្លូវការមួយនៃលិខិតគតិយុត្តិ ។

កម្មសិទ្ធិអចលនវត្ថុកើតឡើងដោយលិខិតលក់ អោយ ដូរឬជំរះមរតក ដែលត្រូវបានធ្វើឡើងដោយបុគ្គលដែលមាននីតិសម្បទា រួមមានចែងក្នុងមាត្រា ៦៥ នៃច្បាប់នេះ ដោយលិខិតជាលាយលក្ខណ៍អក្សរតាមទម្រង់លិខិតយថាភូតធ្វើដោយ អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ។ លិខិតទាំងនោះត្រូវតែតំកល់ទុកនៅរដ្ឋបាលសុរិយោដី ។

មាត្រា ២៤៥.~

លិខិតលក់ អោយ ដូរឬជំរះមរតកធ្វើឡើងជាឯកជនមិនអាចចុះបញ្ជីបានឡើយ ។ ពត៌យជនមិនអាចជំទាស់បានចុះក្រៅតែលិខិតនោះធ្វើឡើងតាមបែបបទដែលបានកំណត់ក្នុងមាត្រា ២៤៤ នៃច្បាប់នេះ ។

កិច្ចសន្យាដើម្បីផ្ទេរកម្មសិទ្ធិលើ អចលនវត្ថុ ត្រូវធ្វើឡើងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរតាមទម្រង់លិខិតយថាភូតធ្វើដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ដើម្បីចុះបញ្ជីកិច្ចសន្យា នោះនៅរដ្ឋបាលសុរិយោដី ។

មាត្រា ២៤៦.~

ប្រសិនបើលិខិតលក់ អោយ ដូរ ឬ ជំរះមរតក បានធ្វើឡើងតាមរូបមន្តយថាភូតដោយបុគ្គលដែលមាននីតិសម្បទា ប៉ុន្តែមិនបានចុះបញ្ជីនៅសុរិយោដីទេ លិខិតនោះនៅតែពត៌យជនអាចជំទាស់បាន ហើយកម្មសិទ្ធិកម្រិតលើសិទ្ធិត្រូវទទួលខុសត្រូវដោយខ្លួនឯង ក្នុងការរកខានចុះបញ្ជីនេះ ។

**មាតិកាទី ៧
អំពីទោសប្បញ្ញត្តិ
ជំពូកទី ១៩
អំពីការប៉ះពាល់កម្មសិទ្ធិ**

មាត្រា ២៤៧.~

រាល់ការប៉ះពាល់កម្មសិទ្ធិ និងសិទ្ធិស្របច្បាប់ផ្សេងៗទៀតលើអចលនវត្ថុអាចជាបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌអនុលោមតាមបញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ ហើយការខូចខាតទាំងឡាយដៃរបបណ្តាមកពីអំពើនេះត្រូវដោះស្រាយដោយសំណងរដ្ឋប្បវេណី ។

មាត្រា ២៤៨.~

ត្រូវចាត់ទុកជាការប៉ះពាល់កម្មសិទ្ធិ និងសិទ្ធិស្របច្បាប់ផ្សេងៗទៀតលើអចលនវត្ថុជាបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌក្នុងន័យនៃច្បាប់នេះ មាន :

- រាល់អំពើប្រព្រឹត្តដោយជាក់ស្តែង រំលោភកាន់កាប់អចលនវត្ថុដោយចេតនា ដោយមិនទទួលស្គាល់ប័ណ្ណចេញដោយរដ្ឋបាលសុរិយោដី

សំគាល់ - អត្ថបទរាយឡើងវិញដោយនាយកដ្ឋាននីតិកម្មក្រសួង ជនស

- អក្សរធ្មតពណ៌ក្រហម = លុបចោលដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

- អក្សរច្រេតពណ៌ខៀវ = កែប្រែដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

- រាល់អំពើប្រព្រឹត្តដោយជាក់ស្តែងរារាំងអ្នកកាន់កាប់ដោយសន្តិភាពឬភោគីនៃទ្រព្យមួយនៅក្នុងតំបន់មិនទាន់មានប្លង់ស៊ុរិយាដី ដែលរបបកម្មសិទ្ធិមិនទាន់បានពង្រឹងជាស្ថាពរតាមបញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ

- រាល់ការចូលកាន់កាប់មិនត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ឬមិនប្រក្រតីលើអចលនវត្ថុដែលជាទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈរបស់រដ្ឋ ឬទ្រព្យសម្បត្តិឯកជនរបស់រដ្ឋ ដែលមិនស្របតាមមាត្រា១៧ មាត្រា ១៨ និងមាត្រា ១៩ នៃច្បាប់នេះ

- រាល់ការបំប្លែងពិសម្បទានមកជាកម្មសិទ្ធិ លើកលែងសម្បទានឆ្លើយតបទៅនឹងប្រយោជន៍សង្គម ។

មាត្រា ២៤៩.-

ការប៉ះពាល់កម្មសិទ្ធិក្នុងន័យនៃមាត្រាខាងលើអាចជាទង្វើរបស់អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ឬជាទង្វើរបស់សាមញ្ញជនដែលធ្វើដោយម្នាក់ឯងឬដោយផ្សំគំនិតជាមួយភ្នាក់ងាររបស់អាជ្ញាធរ ។

មាត្រា ២៥០.-

មន្ត្រីឬអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចដែលបានធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់សិទ្ធិស្របច្បាប់លើអចលនវត្ថុ ត្រូវទទួលទោសរដ្ឋបាលបន្ថែមលើទោសព្រហ្មទណ្ឌ និងសំណងរដ្ឋប្បវេណី ។

ផ្នែកទី ១ : អំពីការប៉ះពាល់កម្មសិទ្ធិសាធារណៈ ឬឯកជនដោយសារមញ្ញជន

អនុផ្នែកទី ១ : អំពីការប៉ះពាល់កម្មសិទ្ធិឯកជន

មាត្រា ២៥១.-

ជនណាដែលបានក្លែងប្លែកក្នុងគោលបំណងយកទៅប្រើប្រាស់ជាផ្លូវការ ទោះជាក្នុងរូបភាពអ្វីក៏ដោយត្រូវផ្តន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារពី ១ (មួយ) ឆ្នាំ ដល់ ៥ (ប្រាំ) ឆ្នាំ ។

មាត្រា ២៥២.-

ជនណាដែលបានបំភាន់មន្ត្រីស៊ុរិយាដីក្នុងការបំពេញបេសកកម្មឬបំភាន់អាជ្ញាធរក្នុងការចុះបញ្ជីដីត្រូវផ្តន្ទាទោសពិន័យជាប្រាក់ពី ៥០០.០០០ (ប្រាំសែន) រៀល ដល់ ៣.០០០.០០០ (បីលាន) រៀល ឬនិងដាក់ពន្ធនាគារពី ១ (មួយ) ខែ ដល់ ៦ (ប្រាំមួយ) ខែ ។

មាត្រា ២៥៣.-

ជនណាដែលប្រើអំពើហិង្សាទៅលើអ្នកកាន់កាប់អចលនវត្ថុដោយសុចរិត ទោះជាមិនទាន់បានធ្វើប័ណ្ណប្រក់ពុំមានទំនាស់ក៏ដោយត្រូវផ្តន្ទាទោសពិន័យជាប្រាក់ពី ១.៥០០.០០០ (មួយលានប្រាំសែន) រៀល ដល់ ២៥.០០០.០០០ (ម្ភៃប្រាំលាន) រៀល ឬ/និងដាក់ពន្ធនាគារពី ៦ (ប្រាំមួយ) ខែ ដល់ ២ (ពីរ) ឆ្នាំ ដោយពុំទាន់គិតបញ្ចូលនូវទោសប្រព្រឹត្តអំពើហិង្សាប្រឆាំងមនុស្ស ។

បន្ថែមលើទោសខាងលើ អ្នកប្រព្រឹត្តអំពើហិង្សាត្រូវទទួលខុសត្រូវចំពោះសំណងរដ្ឋប្បវេណីដល់ជនរងគ្រោះដែលបណ្តាលមកពីអំពើហិង្សារបស់ខ្លួន។

បើអំពើហិង្សាខាងលើត្រូវបានបញ្ជាក់ជនដទៃទៀតក្រៅពីអ្នកបង្ក ហើយជននោះមិនបានចូលរួមផ្ទាល់ក្តី អ្នកបញ្ជានេះក៏ត្រូវទទួលការផ្តន្ទាទោសដូចអ្នកប្រព្រឹត្តអំពើហិង្សាផ្ទាល់ដែរ ។

មាត្រា ២៥៤.-

គ្មានករណីណាមួយដែលអនុញ្ញាតឱ្យប្រើប្រាស់កម្លាំងឯកជន ដើម្បីធានាចំពោះការគោរពប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិ ឬចំពោះការប្រតិបត្តិសេចក្តីសំរេចរបស់តុលាការក្នុងការបណ្តេញចេញឬក្នុងការបង្គាប់ឱ្យចាកចេញបានឡើយ ។

សំគាល់ - អត្ថបទរាយឡើងវិញដោយនាយកដ្ឋាននីតិកម្មក្រសួង ជនស

- អក្សរធ្មតពណ៌ក្រហម = លុបចោលដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

- អក្សរច្រេតពណ៌ខៀវ = កែប្រែដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

ជនណាដែលប្រើកម្លាំងឯកជនក្នុងហេតុផលនេះ ត្រូវផ្ដន្ទាទោសពិន័យជាប្រាក់ពី ៣.០០០.០០០ (បីលាន) រៀល ដល់ ២៥.០០០.០០០ (ម្ភៃប្រាំលាន) រៀល ឬ/និង ផ្ដន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារពី ៦ (ប្រាំមួយ) ខែ ដល់ ២ (ពីរ) ឆ្នាំ ។

មាត្រា ២៥៥.~

ជនណាដែលបានលួចលាក់ឬលួចបញ្ជាំអចលនវត្ថុដែលមិនមែនជារបស់ខ្លួនត្រូវផ្ដន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារពី ៦ (ប្រាំមួយ) ខែ ដល់ ៣ (បី) ឆ្នាំ ដោយមិនគិតដល់ព្យសនកម្មដែលបណ្ដាលមកពីអំពើរបស់ខ្លួន ។

មាត្រា ២៥៦.~

កម្មសិទ្ធិករណាដែលបានធ្វើការដាំដុះលើដីរបស់ខ្លួន ឬប្រគល់ដី ឬ ជួលដីឱ្យតិចតួច ដាំដុះដោយចេតនានូវមុខដំណាំដែលច្បាប់ ឬបទបញ្ជាហាមឃាត់ត្រូវផ្ដន្ទាទោសពិន័យជាប្រាក់ពី ១៥.០០០.០០០ (ដប់ប្រាំលាន) រៀល ដល់ ៤៥.០០០.០០០ (សែសិប ប្រាំលាន) រៀលឬ/និងផ្ដន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារតាមច្បាប់ជាធរមាន ។

មាត្រា ២៥៧.~

សហកម្មសិទ្ធិករអវិភាគដែលធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់ចំណែករួម ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ១៨០ នៃច្បាប់នេះត្រូវផ្ដន្ទាទោសពិន័យជា ប្រាក់ពី ១.៥០០.០០០ (មួយលានប្រាំសែន) រៀលដល់ ៩.០០០.០០០ (ប្រាំបួនលាន) រៀល ។ ក្នុងករណីមិនរាងចាលត្រូវផ្ដន្ទាទោស ពិន័យជាប្រាក់ទ្វេដង ។

មាត្រា ២៥៨.~

សហកម្មសិទ្ធិករដែលមិនព្រមចូលរួមទទួលបន្ទុកថែទាំចំណែករួមនៃសហកម្មសិទ្ធិខ្លួន ឬមិនគោរពតាមលក្ខខណ្ឌនៃសណ្ដាប់ ធ្នាប់សាធារណៈដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ១៨៥ នៃច្បាប់នេះ ត្រូវផ្ដន្ទាទោសពិន័យជាប្រាក់ពី ៥០០.០០០ (ប្រាំសែន) រៀល ដល់ ៣.០០០.០០០ (បីលាន) រៀល ។

អនុផ្នែកទី ២ : អំពីការប៉ះពាល់កម្មសិទ្ធិនៃទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈ

មាត្រា ២៥៩.~

ការប៉ះពាល់កម្មសិទ្ធិនៃទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈ ត្រូវផ្ដន្ទាទោសពិន័យជាប្រាក់ពី ៥.០០០.០០០ (ប្រាំលាន) រៀល ដល់ ៥០.០០០.០០០ (ហាសិបលាន) រៀល ឬ/និង ផ្ដន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារពី ១ (មួយ) ឆ្នាំ ដល់ ៥ (ប្រាំ) ឆ្នាំ ។

ចារីត្រូវមានកាតព្វកិច្ចចាកចេញពីទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈនោះជាបន្ទាន់ ។ ចារីគ្មានសិទ្ធិទារកំរៃអំពីពលកម្មឬការរៀបចំដែល បាន ធ្វើលើទ្រព្យនោះឡើយ ។

ក្នុងករណីដែលអ្នកកំពុងកាន់កាប់ទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈ មុនច្បាប់នេះចូលជាធរមានហើយមានឯកសារសំអាង និងបញ្ជាក់ ជាក់លាក់ថាខ្លួនបានទិញពីជនណាម្នាក់អាចរាយការណ៍ជូនអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ដើម្បីអនុវត្តតាមវិធានច្បាប់ចំពោះបុគ្គលដែលបាន លក់ទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈនេះដោយខុសច្បាប់និង ដើម្បីជាប្រយោជន៍របស់ខ្លួនដែលបានរងគ្រោះដោយសារទង្វើនេះ ។ ទោះជា យ៉ាងណាក៏ដោយក៏ជនរងគ្រោះនេះពុំមានសិទ្ធិកាន់កាប់បន្តលើទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈបានឡើយ ។

មាត្រា ២៦០.~

ជនណាដែលបានលើកចេញ ឬរំកិលចេញ ឬបំផ្លាញចោលនូវបង្គោលស៊ីម៉ង់ត៍ដៅ ចំណុចឋានលេខានិងទីតាំងផ្លាកសញ្ញា ស៊ុរិយោដី ត្រូវទទួលការព្រមានពីអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ។ ក្នុងករណីមិនរាងចាល ត្រូវផ្ដន្ទាទោសពិន័យជាប្រាក់ពី ៥០០.០០០

សំគាល់ - អត្ថបទរាយឡើងវិញដោយនាយកដ្ឋាននីតកម្មក្រសួង ជនស

- **អក្សរធ្មតពណ៌ក្រហម** = លុបចោលដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

- **អក្សរព្រេតពណ៌ខៀវ** = កែប្រែដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

(ប្រាំសែន) រៀល ដល់ ៣.០០០.០០០ (បីលាន) ឬ/និង ផ្ដន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារពី ១ (មួយ) ខែ ដល់ ៦ (ប្រាំមួយ) ខែដោយមិន គិតដល់ព្យាបាលកម្មដែលបណ្ដាលមកពី អំពើរបស់ខ្លួន ។

ផ្នែកទី ២ : អំពីការប៉ះពាល់កម្មសិទ្ធិសាធារណៈប្លង់ក្នុងដោយអាជ្ញាធររដ្ឋបាល

មាត្រា ២៦១.-

មន្ត្រីឬអាជ្ញាធរដែលបានប្រើអំណាចដោយរំលោភ ទោះមានបញ្ជា ឬគ្មានបញ្ជាក្តីដើម្បីដកហូតអចលនវត្ថុពីអ្នកកាន់កាប់ ដោយសន្តិភាពត្រូវផ្ដន្ទាទោសពិន័យជាប្រាក់ពី ១០.០០០.០០០ (ដប់លាន) រៀល ដល់ ២៥.០០០.០០០ (ម្ភៃប្រាំលាន) រៀល និង ត្រូវទទួលទោសរដ្ឋបាលថែមទៀត ។

ចាត់ទុកជាការរំលោភមាន ការក្លែងបន្លំ ការកសាងប័ណ្ណដោយបំពាន ការក្របសង្កត់ឬវិធានការសម្ភារៈ ដើម្បីបណ្ដេញចេញ ធ្វើឡើងចំពោះអ្នកកាន់កាប់អចលនវត្ថុ ។

បើការដកហូតអចលនវត្ថុបានប្រព្រឹត្តទៅដោយអំពើហិង្សា ចារីត្រូវផ្ដន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារពី ៦ (ប្រាំមួយ) ខែ ដល់ ២ (ពីរ) ឆ្នាំថែមទៀត ។

អ្នកបញ្ជាដោយរំលោភត្រូវផ្ដន្ទាទោសដូចគ្នានឹងអ្នកប្រព្រឹត្តផ្ទាល់ដែរ ។

មាត្រា ២៦២.-

អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចឬកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធគ្រប់ប្រភេទ ដែលបានរំលោភយកទ្រព្យជាអចលនវត្ថុក្នុងមណ្ឌល ដែលខ្លួនមានភារកិច្ចការពារសណ្ដាប់ធ្នាប់សាធារណៈនិងសន្តិសុខមកធ្វើជារបស់ខ្លួន ត្រូវផ្ដន្ទាទោសពិន័យជាប្រាក់ពី ៣.០០០.០០០ (បីលាន) រៀលដល់៣០.០០០.០០០ (សាមសិបលាន) រៀល ឬ/និងផ្ដន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារពី ២ (ពីរ) ឆ្នាំ ដល់ ៥ (ប្រាំ) ឆ្នាំ និងត្រូវទទួលទោសរដ្ឋបាលថែមទៀត ។

មាត្រា ២៦៣.-

អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចដែលព្រងើយកន្តើយឬបណ្ដោយឱ្យសាមញ្ញជនប្រព្រឹត្តដោយរំលោភសិទ្ធិរបស់កម្មសិទ្ធិកររបស់ភោគី ឬ របស់អ្នកកាន់កាប់ដោយសន្តិភាពត្រូវផ្ដន្ទាទោសពិន័យជាប្រាក់ពី ១.០០០.០០០ (មួយលាន) រៀល ដល់ ១០.០០០.០០០ (ដប់លាន) រៀលនិងត្រូវទទួលទោសរដ្ឋបាលថែមទៀត ។

មាត្រា ២៦៤.-

ការរំលោភធ្វើឡើងដោយមន្ត្រីសុរិយោដីត្រូវផ្ដន្ទាទោសពិន័យជាប្រាក់ពី១.០០០.០០០(មួយលាន) រៀល ដល់ ៥.០០០.០០០(ប្រាំលាន) រៀល និង ត្រូវទទួលទោសរដ្ឋបាលថែមទៀត ។

រាប់ចូលជាការរំលោភ ការផ្តល់ទិន្នន័យជាផ្លូវការខុស ការចេញប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិខុស ការបិទបាំងហ៊ុំប៉ូតែកឬបន្ទុកផ្សេងៗ ការបោះគោលព្រឹឌីខុសដោយចេតនានិងរាល់ការធ្វេសប្រហែសក្នុងការធ្វើលេខាចារិកលើឯកសារសុរិយោដី ។

មាត្រា ២៦៥.-

រាល់ការប៉ះពាល់ធ្វើឡើង ដោយប្រឆាំងនឹងសិទ្ធិលើដីរបស់សហគមន៍ជនជាតិដើមភាគតិចដោយអាជ្ញាធរដែលទទួលខុសត្រូវ គ្រប់គ្រងតំបន់ដែលអចលនវត្ថុនោះតាំងនៅ ត្រូវផ្ដន្ទាទោសពិន័យជាប្រាក់ពី១.៥០០.០០០ (មួយលានប្រាំសែន) រៀលដល់

សំគាល់ - អត្ថបទរាយឡើងវិញដោយនាយកដ្ឋាននីតិកម្មក្រសួង ជនស

- អក្សរធ្មតពណ៌ក្រហម = លុបចោលដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

- អក្សរព្រេតពណ៌ខៀវ = កែប្រែដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

៩.០០០.០០០ (ប្រាំបួនលាន) រៀល ឬ/និងផ្ដន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារពី ២ (ពីរ) ឆ្នាំ ដល់ ៥ (ប្រាំ) ឆ្នាំ និងត្រូវទទួលទោសរដ្ឋបាលថែមទៀត ។

មាត្រា ២៦៦.~

ការប៉ះពាល់អចលនវត្ថុរបស់វត្ត ដោយបុគ្គលដែលទទួលបន្ទុកគ្រប់គ្រងត្រូវបង្ខំឱ្យសងទ្រព្យនោះវិញ និងត្រូវផ្ដន្ទាទោសពិន័យជាប្រាក់ពី១.៥០០.០០០ (មួយលានប្រាំសែន) រៀលដល់ ៩.០០០.០០០ (ប្រាំបួនលាន) រៀល ។

មាតិកាទី ៨

អវសានបញ្ញត្តិ

មាត្រា ២៦៧.~

បទបញ្ញត្តិទាំងឡាយណាដែលផ្ទុយនឹងច្បាប់នេះ ត្រូវទុកជានិរាករណ៍ ។

មាត្រា ២៦៨.~

ច្បាប់នេះត្រូវបានប្រកាសជាការប្រញាប់ ។

សន្ទិសន្យាក្រុម

ក . ខ . គ

- កម្មសិទ្ធិ : សិទ្ធិពេញលេញជាម្ចាស់លើទ្រព្យ ។សិទ្ធិនេះរួមបញ្ចូលទាំងសិទ្ធិប្រើប្រាស់ សិទ្ធិអាស្រ័យផល និងសិទ្ធិចាត់ចែងលើទ្រព្យ ។
- កម្មសិទ្ធិករ : ម្ចាស់កម្មសិទ្ធិលើទ្រព្យ និង មានសិទ្ធិប្រើប្រាស់សិទ្ធិអាស្រ័យផល និងសិទ្ធិចាត់ចែងលើទ្រព្យដែលជារបស់ខ្លួន ។
- កតិកាភេទ : កិរិយាបដិសេធកិច្ចសន្យាណាមួយ
ដោយមកពីកិច្ចសន្យានោះមានវិការៈដល់បួសគល់នៃការព្រមព្រៀងគ្នា ។ ក្នុងទីនោះកតិកាភេទបានន័យថាបដិសេធកិច្ចសន្យាលក់ចោល ដោយមកពីលក់អចលនវត្ថុមានវិការៈអាទិកំបាំង ។
- កាតព្វកិច្ច : ចំណងនៃសិទ្ធិដែលបង្ខំជនម្នាក់ឱ្យផ្ទេរកម្មសិទ្ធិ ឬសិទ្ធិណាមួយឱ្យបំពេញនូវកិច្ចការណាមួយ ឬឱ្យឈប់បំពេញនូវកិច្ចការណាមួយដល់ជនម្នាក់ទៀត ។
- ការជំរះមរតក : កិរិយាធ្វើបញ្ជីទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ខ្មោចអោយដឹងថានៅសល់ប៉ុន្មាន បាត់ប៉ុន្មានដើម្បីនឹងចែកគ្នារវាងទាយាទ និង ទាយាទ ។

សំគាល់ - អត្ថបទរាយឡើងវិញដោយនាយកដ្ឋាននីតិកម្មក្រសួង ជនស

- អក្សរធ្មតពណ៌ក្រហម = លុបចោលដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

- អក្សរព្រេតពណ៌ខៀវ = កែប្រែដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

- ការ្យ : ផលអ្វីទាំងពួងដែលកើតមកពីស្នាដៃជាងឬស្នាដៃសិល្បករ ។ ឧទា : តុ ទូ
 ជាការរូបសំដាងឯប្រលោមលោកជាការរូបសំដាងអ្នកនិពន្ធ ។
- កើយ : រាសហលតូចគ្មានសរសរទ្រពិក្រោមទេតែមានបង្កាន់ដៃព័ទ្ធជុំវិញ ។
- កូនបំណុល : ជនជំពាក់ប្រាក់ ឬជំពាក់កាតព្វកិច្ចគេ ។
- កំពែង : ស្នាមភ្លោះ របង ភ្លឺ ។

ច . ឆ . ជ

- ចរន្តការ : ការកត់ត្រាទុកជាប្រចាំក្នុងឯកសារសុរិយោដីនូវរាល់ការប្រែប្រួល
 ឬការផ្លាស់ប្តូរដោយយោងតាមឯកសារគតិយុត្ត ។
- ចារិ : អ្នកប្រព្រឹត្ត អ្នកដៃដល់ ។
- ច្បាប់ : លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តដែលអនុម័តដោយអង្គការនីតិបញ្ញត្តិ (សភា)
 និងចូលជាធរមានតាមរយៈព្រះរាជក្រមប្រកាសអោយប្រើ ។

ឆន្ទានិសិទ្ធិ :
 អំណាចដែលប្រគល់ដល់អាជ្ញាធរអោយរើសយកមធ្យោបាយណាមួយតាមចិត្តខ្លួនមកដោះស្រាយ
 បញ្ហាណាមួយ ។

ជនជាតិដើមភាគតិច : ជនជាតិខ្មែរដើម ។

ដ . ត . ថ . ឌ . ឍ . ណ

តតិយជន : ជនទីបី ឬភាគីទីបីក្នុងរឿង ។ អ្នកដទៃ ឬអ្នកក្រៅ ។ ឧទា : អ្នកលក់ និងអ្នកទិញ
 ជាភាគីទី១និងទី២ ។ អ្នកផ្សេងទៀតក្រៅពីអ្នកលក់ និងអ្នកទិញ ហៅថាតតិយជន ។

តិរវ៉ាន : ការ្យដែលបានកសាងនៅក្នុងកំពង់ផែ ឬលើច្រាំងទន្លេ សំរាប់នាវាចូលចត
 សំរាប់អ្នកដំណើរឡើងចុះនាវា និងសំរាប់ផ្ទុកទំនិញ និងដាក់ទំនិញចុះ ។

តែងតាំង : អោយមុខការ អោយគុណភាព ផ្តល់ឋានៈនាទី ។ ឧទា : ឈ្មោះ "ក" បានតែងតាំងឈ្មោះ
 "ខ" ជាទាយាទរបស់ខ្លួន ។

ច្រានសិទ្ធិ : ប្រាសចាកសិទ្ធិ បាត់បង់សិទ្ធិដោយហេតុទណ្ឌកម្ម
 ឬដោយហេតុមិនបានបំពេញលក្ខខណ្ឌដែលច្បាប់ឬកិច្ចសន្យាតម្រូវអោយបំពេញក្នុងរយៈពេលមាន
 កំណត់ ។

ទាយាទ : អ្នកដែលច្បាប់តម្រូវអោយទទួលមរតកពីជនណាម្នាក់ ។ ឧទា : កូនជាទាយាទរបស់ឪពុក
 ម្តាយចៅជាទាយាទ របស់ជីដូន ជីតា ដែលឥតមានបច្ឆាញាតិជាតំណវង្ស ។

ទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈ : ទ្រព្យដែលត្រូវរក្សាអោយគង់រូបតាមធម្មជាតិរបស់វា ដើម្បីទុកអោយអ្នករួមសង្គមប្រើប្រាស់
 ជាអង្វែងទៅដូចជា : ស្ពាន ផ្តល់ ... ។ ល ។

ទ្រព្យទាំងអស់នេះស្ថិតនៅជាប្រយោជន៍សាធារណៈមិនអាចលក់ ដូរ និងគ្មានកំណត់អាជ្ញាយុកាលទេ ។

ទ្រព្យសម្បត្តិឯកជន : ទ្រព្យរបស់សង្គមដែលមិនសំរាប់ឱ្យជនក្នុងសង្គមនោះប្រើប្រាស់ជាសាធារណៈទូទៅទេ ជាសម្បត្តិដែលសង្គមអាចលក់ ដូរ ជួល ធ្វើអំណោយបាន ។

ធនលាភ : ផលដែលផ្តល់អោយមករាល់ឆ្នាំ ដូចជាការប្រាក់ ឈ្នួលដី ឈ្នួលផ្ទះជាដើម ។

ធម្មានុរូប : ដែលមានគុណភាពជាអ្វីមួយតាមច្បាប់ ។ ឧទា : ចៅហ្វាយស្រុកជាអាជ្ញាធរធម្មានុរូប ។ កូនដែលកើតពីឪពុក-ម្តាយដែលមានខាន់ស្លា ហៅថាកូនធម្មានុរូប ឬកូនមានខាន់ស្លា ។

និទាយាទភាព : ភាពឥតអ្នកត្រូវទទួលមរតក ។

និទ្ទេស : សេចក្តីដែលចុះដោយសង្ខេបនៅលើរឹមទំព័រ ឬនៅខាងចុងទំព័រនៃលិខិតណាមួយ ។

និរាករណ៍ : ការលុបចោលលែងអោយប្រើច្បាប់នោះតទៅទៀត ។

នីត្យានុកូល : ដែលកើតមកពីច្បាប់ ដែលច្បាប់តាក់តែងមក ។

នីតិបុគ្គល : ក្រុមមនុស្សដែលច្បាប់ទទួលស្គាល់ថាជាបុគ្គលដែរតែដទៃពីសមាជិកនៃខ្លួន ។ ឧទា : ពុទ្ធិកសមាគមជានីតិបុគ្គល ក្រុមហ៊ុនធ្វើស្តុរ ក៏ជានីតិបុគ្គលដែរ ។

នីតិបុគ្គលនៃនីតិសាធារណៈ : ក្រុមរាជការសាធារណៈ ។ ឧទា : រដ្ឋ ខេត្ត ឃុំ ឬគ្រឹះស្ថានសាធារណៈ ដូចជាសកលវិទ្យាល័យជាដើម ។

នីតិបុគ្គលនៃនីតិឯកជន : សមាគម ក្រុមហ៊ុន ក្រុមមូលនិធិ ។

នីតិវិធី : វិធីដែលតុលាការប្រើប្រាស់ ដើម្បីចាត់ចែងរឿងក្តីតាំងពីដើមរហូតដល់ចប់ ។

នីតិសម្បទា : សមត្ថភាពដែលច្បាប់បើកអោយជនម្នាក់ៗមានយ៉ាងគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីធ្វើការអ្វីមួយ ។

ប . ង . ព . ត . ប

បទបញ្ជា : លិខិតបទដ្ឋានដែលចេញដោយអង្គការ ឬអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ។

បទប្បញ្ញត្តិ : សេចក្តីបញ្ញត្តិរបស់ច្បាប់ ឬរបស់មាត្រាណាមួយនៃច្បាប់ខ្ពស់របស់លិខិតក្នុងតុលាការ ។

បដិគាហក : អ្នកទទួលអំណោយ

បដិប្បញ្ញត្តិ : ការតាំងបញ្ញត្តិផ្ទុយ ឬមិនស្រប ។

ប័ណ្ណ : លិខិតដែលមានរូបមន្តយថាភូត(ដែលមានរូបភាព និង ទម្រង់ត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់) សំរាប់បញ្ជាក់សិទ្ធិណាមួយ ។

ប្លង់សុរិយោដី ឬផែនទីសុរិយោដី

ប្លង់រូប : ប្លង់រូបនៃដីតំបន់ណាមួយដែលមន្ត្រីជំនាញសុរិយោដីបានវាស់វែង គូរបំពេញយ៉ាងត្រឹមត្រូវ និងគ្រប់គ្រាន់តាមបទដ្ឋានបច្ចេកទេស ហើយដាក់លេខក្បាលដីឬដីឡូត៍យ៉ាងច្បាស់លាស់ ។

បន្ទុក/ភារៈ/ផុរ : មុខការ/មុខងារ/អាណត្តិ/ប្រតិកម្មដែលជនណាម្នាក់ធ្វើ ឬបំពេញ ។

- បាលិត : កូនកំព្រាជាអនីតិជនដែលស្ថិតនៅក្រោមអាណាព្យាបាលនៃជនម្នាក់
- បុព្វសិទ្ធិ : សិទ្ធិជាពិសេសដែលឱ្យដាច់ទៅលើមុខងារ ឬទៅលើក្រុមនីមួយៗ លើសពីអ្នកដទៃ ។
- បុរិមា : សិទ្ធិដែលបើកអោយជនណាម្នាក់បានអ្វីមួយមុនជនដទៃទៀត ។
- បេតិកភណ្ឌ : ទ្រព្យដែលជនម្នាក់ៗមាន និងបំណុលដែលជនម្នាក់ៗជំពាក់តេ ។ ទាំងទ្រព្យ ទាំងបំណុលរបស់ជនម្នាក់ៗហៅថា "បេតិកភណ្ឌ" ។
- ប្រតិសិទ្ធិ : អ្នកទទួលសិទ្ធិបន្តពីគេដើម្បីប្រកបការរបស់ខ្លួនផង និង ជំនួសគេផង
- ប្រធានសក្តិ : ព្រឹត្តិការណ៍ដែលកើតឡើងដោយមិនដឹងជាមុន មិនអាចប៉ាន់ស្មានជាមុនបាននិងមិនអាចជំនះបាន ។
- ប្រទានកម្ម : ការអោយ-អំណោយ ។
- ប្រតិភោគភណ្ឌិក : ការយកទ្រព្យទៅធានាបំណុល ។ ឧទា: កាបញ្ចាំស្រែជាប្រតិភោគភណ្ឌិកអចលនវត្ថុ ។ ការបញ្ចាំខ្សែមាសជាប្រតិភោគភណ្ឌិកចលនវត្ថុ ។ (ក្រុមរដ្ឋប្បវេណីចាស់ប្រើប្រតិភោគប្រត្យក្ស)
- ផលទុន : ផល ឬ ចំណេញដែលកើតមកពីប្រាក់ទុន ឬពីមូលនិធិដែលគេយកទៅប្រកបមុខរបរណាមួយ ។
- ផលធម្មជាតិ : ផលិតផលដែលកើតអំពីដីធ្លី ឬកូនសត្វស្រុកដែលកើតពីមេបារ៉ា ។
- ផលសុរិល : ប្រាក់ដែលបានមកពីវត្ថុឬពីប្រាក់ដូចជាការប្រាក់ឬឈ្នួលផ្ទះជាដើម ។
- ផលុបភោគ : សិទ្ធិបរិភោគ និងប្រើប្រាស់ផល និងផលទុនដែលកើតមកពីទ្រព្យជាកម្មសិទ្ធិរបស់អ្នកដទៃ ។
- ផលុបភោគី : អ្នកបាននូវផលុបភោគ អ្នកសុំផល ។
- ព្យសនកម្ម : ការខូចខាត ឬសេចក្តីវិនាសអន្តរាយដល់រូបកាយក្តី ដល់សំភារៈក្តី ដល់ទឹកចិត្តក្តី ដែលបណ្តាលមកពីអំពើរបស់អ្នកដទៃ ។
- ព្រឹត្តិការណ៍ : អ្វីៗដែលកើតមានឡើង ឬដែលប្រព្រឹត្តទៅ ។
- ភតិសន្យាបតិ : ម្ចាស់អចលនវត្ថុដែលដាក់អចលនវត្ថុជូលអោយអ្នកដទៃ ។
- ភាគី : គូក្តី គូសញ្ញា ជនម្ខាងៗ នៃកិច្ចសន្យា ។
- ភោគ: : សិទ្ធិដែលជនម្នាក់ៗមានលើទ្រព្យណាមួយជាបណ្តោះអាសន្នមិនទាន់ស៊ប់ជារបស់ខ្លួនមែនទែនទេ ។ " ភោគ: " ជាពាក្យផ្ទុយនឹងកម្មសិទ្ធិដែលជាសិទ្ធិពេញបរិបូណ៌របស់ជនម្នាក់ៗ លើទ្រព្យណាមួយ ។ឧទា : ដីមានប្លង់សុរិយោដី ជាដីកម្មសិទ្ធិ ឯដីមិនទាន់មានប្លង់សុរិយោដី គឺជាដីភោគ: ។
- ភោគី : អ្នកទទួលបានភោគ: ។
- មធ្យោបាយ : អ្វីដែលជាគ្រឿងសំរាប់យកទៅដោះស្រាយកិច្ចការ ឬ បញ្ហាណាមួយ ។
- មាតិកា : មេសេចក្តី ដើមសេចក្តី ចំណែកធំៗ នៃច្បាប់ ។ អត្ថបទច្បាប់ចែកចេញជាគន្លឹ គន្លឹចែកចេញជាមាតិកា មាតិកាចែកចេញជាជំពូក ជំពូកនីមួយៗចែកចេញជាផ្នែក ។

យ . ៤ . ខ . ៦

យថាហេតុ : ហេតុដែលពឹងផ្អែកទៅលើព្រឹត្តិការណ៍ណាមួយ គឺថាបើព្រឹត្តិការណ៍នោះកើតឡើងយ៉ាងណា ហេតុនោះ ក៏ត្រូវធ្វើយ៉ាងនោះដែរ ។

សំគាល់ - អត្ថបទរាយឡើងវិញដោយនាយកដ្ឋាននីតិកម្មក្រសួង ជនស

- អក្សរធ្មតពណ៌ក្រហម = លុបចោលដោយច្បាប់អនុវត្តក្រុមរដ្ឋប្បវេណី

- អក្សរព្រេតពណ៌ខៀវ = កែប្រែដោយច្បាប់អនុវត្តក្រុមរដ្ឋប្បវេណី

- យី : ចំណែកផ្ទះដែលចេញពីជញ្ជាំងទៅខាងមុខ ។
- រូបមន្ត : ការងារដែលត្រូវបំពេញអោយមានរូបតាមច្បាប់កំណត់ ។
- រូបវន្តបុគ្គល : បុគ្គលដែលមានរូបមែនៗ គឺមនុស្សមែន ៗ
ផ្ទុយនឹងនីតិបុគ្គលដែលជាមនុស្សដោយសន្មតតាមរបៀបច្បាប់ ។
- លេខាធិការ : ការកត់ត្រារឿងហេតុអ្វីមួយចូលក្នុងសៀវភៅ
ឬបញ្ជីតាមរូបមន្តដែលបានកំណត់ដើម្បីគ្រប់គ្រងអចលនវត្ថុ អោយបានត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ ។
- លក្ខខណ្ឌ : គុណភាពដែលត្រូវមាន ឬខ្លះដែលត្រូវបំពេញអោយគ្រប់ចំនួន
ដើម្បីអោយបានសម្រេចបំណងណាមួយ ។
- លក្ខណៈ : ភិនភាគ ឬកពារ កិរិយា បែបបទ ។
- លទ្ធកម្ម : ការបានឡើងជាភោគីឬជាកម្មសិទ្ធិករនៃវត្ថុណាមួយដោយការងាររបស់ខ្លួនក្តី ដោយទិញក្តី
ដោយដូរក្តី ដោយសន្តតិកម្មក្តី ។
- លិខិតយថាភូត : លិខិតធ្វើតាមរូបមន្តនៃច្បាប់ ដូចជាលិខិតបញ្ជាក់ជាដើម ។
- វិធាន : មូលសាស្ត្រ ច្បាប់ បន្ទាត់ ។
- វិធានការ : មធ្យោបាយ សេចក្តីប្រយ័ត្ន របៀបចាត់ចែងឡើងដើម្បីបង្ការ ឬទប់ទល់នឹងអ្វីមួយ ។
- វិការៈអាថ៌កំបាំង : គុណវិបត្តិឬការខូចខាតនៃវត្ថុអ្វីមួយដែលបានលក់
ហើយដែលគេពិនិត្យមើលលើកដំបូងទៅគ្មានឃើញថាវត្ថុនោះខូចខាតទេ
ប៉ុន្តែពេលយកវត្ថុនោះទៅប្រើប្រាស់ ប្រើពុំកើតឡើយ ។

ស . ង

- សន្តតិកម្ម : ការផ្ទេរតាមច្បាប់នូវទ្រព្យរបស់អ្នកស្លាប់អោយទៅអ្នករស់ ។
មតិកម្មទ្រព្យរបស់ខ្មោចដែលត្រូវបានទៅទាយាទ (អ្នកបន្តមតិកម្ម) ។
- សៀវភៅគោលបញ្ជីដី :
បញ្ជីគោលសំរាប់កត់ត្រានូវខ្លឹមសារនៃទិន្នន័យដែលបង្កើតជាស្ថានភាពនៃសិទ្ធិទាក់ទងទៅនឹងទ្រព្យ
រូណាមួយ ។ ទាក់ទងនឹងស្ថានភាពនេះ ជាទូទៅត្រូវបានកាន់កាប់ និង
ធ្វើចរន្តការតាមលំដាប់ពេលវេលា ។
- សំរង់សុរិយោដី : សេចក្តីដកស្រង់នូវទិន្នន័យពាក់ព័ន្ធនឹងបច្ចេកទេស និង គតិយុត្តក្នុងវិស័យសុរិយោដី
ពីស្ថានភាពជាក់ស្តែងលើដី
យកមកកសាងជាឯកសារសុរិយោដីដើម្បីធានាសិទ្ធិស្របច្បាប់របស់កម្មសិទ្ធិករ ។
- សម្បទាន : អចលនវត្ថុ (ដីធ្លី) ដែលរដ្ឋផ្តល់អោយរូបវន្តបុគ្គល ឬ នីតិបុគ្គល សំរាប់សង់លំនៅឋាន ឬ/និង
បង្កបង្កើនផលដោះស្រាយជីវភាពរស់នៅក្នុងទំហំដ៏តូច ពិសេសសំរាប់ ប្រជាពលរដ្ឋក្រីក្រ
(សម្បទានឆ្លើយតបទៅនឹងប្រយោជន៍សង្គម)

ឬសំរាប់ធ្វើការដាំដុះធ្វើអាជីវកម្មកសិឧស្សាហកម្មក្នុងទំហំដីធំទូលាយ
ពិសេសសំរាប់អ្នកវិនិយោគទុន (សម្បទានឆ្លើយតបទៅនឹងប្រយោជន៍សេដ្ឋកិច្ច) តាមរយៈ
កិច្ចសន្យាផ្តល់សម្បទានដោយត្រូវបង់ប្រាក់ជូនរដ្ឋ ។

សម្បទានិក : អ្នកទទួលបានសម្បទាន ។

សមាមាត្រ : ការប្តូរបស់អ្វីមួយដែលសម ដែលល្អមនិងការប្តូរនឹងរបស់មួយទៀត ។ ឧទា :
ទណ្ឌកម្មដែលតុលាការបានផ្តន្ទានេះមានសមាមាត្រនឹងអំពើ ដែលជននោះបានប្រព្រឹត្តហើយ
គឺថាសមរម្យនឹងអំពើនោះហើយ ។

សមូហភាព : ជនទាំងឡាយដែលមករួមគ្នាជាក្រុម ឬជាសម្ព័ន្ធមួយ ។ មនុស្សទាំងអស់ក្នុងឃុំ ឬក្នុងស្រុក
ឬក្នុងក្រុងណាមួយហៅថាសមូហភាព ។

សហកម្មសិទ្ធិ : កម្មសិទ្ធិតែមួយជារបស់ប្រជាជនច្រើននាក់ ។ ឧទា : ជនច្រើននាក់រួមគ្នាទិញរថយន្តមួយ
។ រថយន្តនោះជាសហកម្មសិទ្ធិរបស់ជនទាំងឡាយដែលទិញនោះ ។

សហកម្មសិទ្ធិករ : អ្នកដែលមានសហកម្មសិទ្ធិ ។

សហគមន៍ : អ្វីៗដែលជនទាំងឡាយយកមករួមគ្នា ។ ទ្រព្យសហគមន៍ គឺទ្រព្យដែលប្តី-ប្រពន្ធរកបានជាមួយគ្នា

សហទាយាទ : អ្នកដែលត្រូវចូលរួមក្នុងការចែកមតិកណ្តាមួយ ។

សហព័ទ្ធ : ប្តី ឬប្រពន្ធ ឬ ទាំងប្តីទាំងប្រពន្ធ ។

ស្ថាពរ : មាំមួន ជាប់រហូត ។ ឧទា :
សាលក្រមជាស្ថាពរគឺសាលក្រមដែលកាត់សេចក្តីជាស្រេចដាច់ខាតមិនត្រូវរុះរើទៀតទេ គឺថា
គូក្តីមិនអាចប្តឹងឧទ្ធរណ៍ ប្តឹងសារទុក្ខបានឡើយ ។

សិទ្ធិវន្ត : អ្នកមានសិទ្ធិលើវត្ថុណាមួយ ។

សិល្បៈការ្យ ឬ ការ្យសិល្បៈ : សំណង់ធំៗមានសារៈសំខាន់ ធ្វើអំពីដែកឬ/និងស៊ីម៉ង់ត៍ ដូចជា ស្ពាន អង់តែនវិទ្យុ-ទូរទស្សន៍
ផ្លូវរូងក្នុងដីឬភ្នំ ។

សេវភាព : បន្ទុកដែលផ្ទុកលើអចលនវត្ថុមួយ (ដីបំរើ ឬ ដីក្រោម) ដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់អចលនវត្ថុមួយទៀត
(ដីប្រើ ឬ ដីលើ) ដែលជារបស់កម្មសិទ្ធិករផ្សេងទៀត ។ ឧទា :
ស្រែក្រោមមានសេវភាពខាងទទួលទឹកពីស្រែលើ ។ ស្រែក្រោមហៅថាស្រែបំរើ
ហើយស្រែលើហៅថាស្រែប្រើ ។

ហិតុបត្តម្ភកៈ : ជនដែលច្បាប់ចាត់អោយឃុំក្រុងទ្រព្យរបស់អនីតិជនឬទ្រព្យរបស់ ជនស្លៀកដើម ។

៥៥

អច្ឆយទាន : សំបុត្របណ្តាំដែលផ្តាំអោយចែកទ្រព្យមតិកណ្តាមួយអោយទៅជន ណាម្នាក់ ឬច្រើននាក់ ។

សំគាល់ - អត្ថបទរាយឡើងវិញដោយនាយកដ្ឋាននីតិកម្មក្រសួង ជនស

- **អក្សរធ្មតពណ៌ក្រហម** = លុបចោលដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

- **អក្សរព្រេតពណ៌ខៀវ** = កែប្រែដោយច្បាប់អនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

- អង្គសិទ្ធិ : ដែលមានសិទ្ធិពាក់កណ្តាលម្នាក់ ដែលជាបស់ជនពីរនាក់ និង
ជាព្រំនៃកម្មសិទ្ធិនៃជនទាំងពីរនាក់នោះផង ។ ឧទា : ជញ្ជាំងអង្គសិទ្ធិ
គឺជញ្ជាំងរបស់ជនពីរនាក់ដែលមានផ្ទះជាប់គ្នា ។
- អង្គសិទ្ធិភាព : ភាពដែលជាអង្គសិទ្ធិ ។
- អត្តសញ្ញាណ : សញ្ញាទាំងអស់នៃជនម្នាក់ៗដែលជាគ្រឿងសំគាល់កុំអោយភាន់ច្រឡំ នឹងជនម្នាក់ទៀត ។
- អត្តាធិនភាព : ការបើកអោយក្មេងដែលនៅក្នុងអនីតិភាពនៅឡើយគ្រប់គ្រងខ្លួន និងទ្រព្យសម្បត្តិខ្លួនដោយខ្លួនឯង
- អត្តគាហក : អ្នកដែលបានចំណេញ ឬបានកំរៃពីវត្ថុណាមួយ ពីគុណប្រយោជន៍អ្វីមួយ ឬពីឯកសិទ្ធិណាមួយ ។
- អនុបយោគ : ការលែងប្រើតាមការចាត់ការលុបបំបាត់នៃអគារសាធារណៈ ។
នៅទីនេះច្បាប់អនុបយោគជាច្បាប់ដែលរំសាយពីប្រភេទទ្រព្យសម្បត្តិមួយទៅប្រភេទទ្រព្យសម្បត្តិ
មួយទៀត ដូចជារំសាយពីទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈ មកជាសម្បត្តិឯកជនរបស់រដ្ឋជាដើម ។
- អាណាព្យាបាល : បុគ្គលដែលមានភារកិច្ចតំណាងអោយអនីតិជន ។
- អវយវភេទ : ការបាក់បែកអវយវៈ ។ ក្នុងច្បាប់ អវយវភេទបានន័យថា
ការផ្ទេរសិទ្ធិខ្លះរបស់ខ្លួនលើកម្មសិទ្ធិណាមួយអោយទៅអ្នកដទៃ ។
- អវិភាគកម្ម : ភាពដែលចែកគ្នាមិនបាន ។ ឧទា : ផ្ទះមួយជាមរតករបស់កូន ៥នាក់ ពុះផ្ទះនោះចែកគ្នា
ផ្ទះនោះនឹងអន្តរាយជាមិនខាន ។ ដូច្នោះផ្ទះនេះជាមរតកអវិភាគ ។
- អសារកម្មសិទ្ធិ : កម្មសិទ្ធិដែលឥតអោយផលដល់ម្ចាស់កម្មសិទ្ធិទេ ដោយហេតុថា ម្ចាស់កម្មសិទ្ធិនោះ
អោយសិទ្ធិខ្លួនទៅ អ្នកដទៃស៊ីផលនៃកម្មសិទ្ធិនេះទាំងអស់ ។
- អាជ្ញាធរ : អ្នកទ្រទ្រង់អំណាច អ្នករាជការដែលកាន់អំណាច ។
- អាជ្ញាយុកាល : មធ្យោបាយម្យ៉ាងសំរាប់ដោះខ្លួនអោយរួចផុតពីកាតព្វកិច្ចណាមួយ
កាលណាបើម្ចាស់កាតព្វកិច្ចនោះបណ្តែតបណ្តោយអោយជំពាក់យូរពេកមិនទាន់ ។
- ឧបាគមន៍ : អំពើដែលឈានទៅដល់ ការឈានទៅទទួលបាន (ក្រមរដ្ឋប្បវេណី ចាស់ប្រើ សិទ្ធិដំណុះ) ។